

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 31 – 07 – 2019
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
Αριθμός συνεδρίασης: 132^{ης}

Στη Δαδιά, σήμερα, 31 – 07 – 2019, ημέρα Τετάρτη και ώρα 17:00 στην αίθουσα συνεδριάσεων του κτηρίου του Φορέα Διαχείρισης μετά την υπ' αριθμό 132 (534/26 – 07 – 2019) πρόσκληση του Προέδρου του Δ.Σ. του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου, συγκεντρώθηκαν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σε τακτική επαναληπτική συνεδρίαση λόγω μη απαρτίας στην 131η .

Πριν από την έναρξη της Συνεδρίασης αυτής, ο Πρόεδρος του Δ.Σ. κος Ποϊραζίδης Κωνσταντίνος διαπίστωσε την ύπαρξη απαρτίας καθώς βρέθηκαν παρόντα 4 τακτικά μέλη του ΔΣ, ήτοι:

ΠΑΡΟΝΤΕΣ

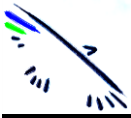
Ποϊραζίδης Κωνσταντίνος
 Σκαρτσή Θεοδώρα
 Βασιλάκης Δημήτριος
 Πιστόλας Κωνσταντίνος

ΑΠΟΝΤΕΣ

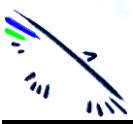
Πουλιλιός Ευάγγελος
 Κοράκης Γεώργιος
 Βενετίδης Κωνσταντίνος

Θέματα ημερήσιας διάταξης

1. Έγκριση πρακτικών 126^{ης}, 127^{ης} και 129^{ης} συνεδρίασης Δ.Σ. (εισηγήτρια Θ. Σκαρτσή)
2. Ενημέρωση
3. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβάλλοντος για την Τροποποίηση (ΜΠΤ) του έργου: «Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) συνολικής ισχύος 48.3ΜW (από 32ΜW) στις θέσεις «Καβαλλάρης – Μακρυνόρος – Μικρονόρος» του Δήμου Αρριανών, ΠΕ Ροδόπης» της Χ. ΡΟΚΑΣ ΑΒΕΕ (εισηγήτρια Σ. Ζακκάκ)
4. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) για την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου: «Αιολικός σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με ονομασία «ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑΪΙΚΑ II», ισχύος 10,6ΜW και των συνοδών έργων αυτού, εντός των ορίων των Δήμων Μαρώνειας – Σαπών και Αρριανών, Περιφερειακής Ενότητας Ροδόπης» από την εταιρεία «Χ. ΡΟΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.». (εισηγήτρια Σ. Ζακκάκ)
5. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης περιβάλλοντος για την τροποποίηση του υφιστάμενου έργου «Γραμμή μεταφοράς 150kV σύνδεσης αιολικού πάρκου «ΚΕΡΒΕΡΟΣ – Σύστημα μεταφοράς και υποσταθμός ανύψωσης τάσης 20/150kV στη θέση «ΚΕΧΡΟΣ», στο Δήμο Αρριανών, Π.Ε. Ροδόπης», ως προς την επέκταση του

- υποσταθμού και του γηπέδου εγκατάστασης και της μελέτης ειδικής οικολογικής αξιολόγησης του συνόλου του έργου¹ (εισηγήτρια Σ. Ζακκάκ)
6. Χορήγηση επιστημονικών δεδομένων του Φορέα Διαχείρισης στη εταιρία «ΟΜΙΚΡΟΝ Α.Ε.» για τις ανάγκες εκπόνησης της Μελέτης 1: «Εκπόνηση ΕΠΜ και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης» (εισηγήτρια Σ. Ζακκάκ)
 7. Διάθεση στοιχείων τηλεμετρίας στην οργάνωση VCF για την εκπόνηση επιστημονικών εργασιών και συμμετοχή του Φορέα Διαχείρισης στη συγγραφή αυτών (εισηγήτρια Σ. Ζακκάκ)
 8. Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Πρόεδρο Δ.Σ δυνάμει του άρθρου 9 της υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/60403/1572 (ΦΕΚ Β' 2781/04.07.2019) Υ.Α (εισηγητής Κ. Ποϊραζίδης)
 9. Ορισμός υπαλλήλου αρμόδιου για την τήρηση πρακτικών Δ.Σ δυνάμει του άρθρου 7 της υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/60403/1572 (ΦΕΚ Β' 2781/04.07.2019) Υ.Α (εισηγητής Κ. Ποϊραζίδης)
 10. Έγκριση προϋπολογισμού Φορέα Διαχείρισης έτους 2020 (εισηγήτρια Μ. Κούρδογλου)
 11. Επικύρωση πρακτικού της επιτροπής παρακολούθησης - παραλαβής παραδοτέου «Πρίσμα Ηλεκτρονικά ΑΒΕΕ» στο πλαίσιο του έργου «Προμήθεια και εγκατάσταση δύο καμερών σε τεχνητές φωλιές νυκτοβίων αρπακτικών πουλιών στο Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου» μέσω του προγράμματος «FOR-PRO» ΤΟΥ INTERREG 2014-2020 ΕΛΛΑΔΑ – ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ» (εισηγητής Χ. Παπαλεξανδρής)
 12. Επικύρωση πρακτικού παρακολούθησης παραλαβής παραδοτέων (2^ο τριμήνου 2019) εξωτερικού συνεργάτη νομικού συμβούλου (εισηγήτρια Α. Κων/νιδου)
 13. Επικύρωση πρακτικού παρακολούθησης παραλαβής παραδοτέων (2^ο τριμήνου 2019) εξωτερικού συνεργάτη λογιστή (εισηγήτρια Α. Κων/νιδου)
 14. Επικύρωση πρακτικού παρακολούθησης παραλαβής παραδοτέων (2^ο τριμήνου 2019) εξωτερικού συνεργάτη παροχής υπηρεσιών καθαριότητας (εισηγήτρια Α. Κων/νιδου)
 15. Επικύρωση πρακτικού παρακολούθησης παραλαβής παραδοτέων (1^ο εξαμήνου 2019) εξωτερικού συνεργάτη τεχνικού ασφαλείας (εισηγήτρια Α. Κων/νιδου)
 16. Επικύρωση πρακτικού παρακολούθησης παραλαβής πετρελαίου κίνησης μηνών Απριλίου- Ιουνίου 2019 (εισηγήτρια Α. Κων/νιδου)
 17. Γνωμοδότηση για ΕΟΑ κτηνοτροφικής μονάδας 34 αγελάδων ελευθέρας βοσκής και 34 μόσχων πάχυνσης (34 Ι.Ζ.) του κ. Μποσταντζή Χουσεΐν, σε αγροτέμαχιο στο Μεγάλο Δέρειο, Δήμου Σουφλίου, περιοχή Natura GR1110010 «Ορεινός Έβρος – Κοιλιάδα Δερείου» (εισηγητής Στ. Τσιαντικούδης)
 18. Γνωμοδότηση για Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση κτηνοτροφικής μονάδας στην κτηματική περιοχή Νέας Σάντας, Δήμου Μαρώνειας – Σαπών, δυναμικότητας 58 αγελάδων, ελευθέρας βοσκής (29 ισοδύναμα ζώα) του κ. Ράπτη Ιωάννη, εντός περιοχής Natura GR1130011 «Κοιλιάδα Φιλιούρη» (εισηγητής Στ. Τσιαντικούδης)
 19. Γνωμοδότηση για ΕΟΑ έργου «Σταθμός βάσης κινητής τηλεφωνίας, «ΝΕΑ ΣΑΝΤΑ Χ2 1423908», σε θέση πλησίον Νέας Σάντας, Δήμου Μαρωνείας – Σαπών, Π.Ε.

Ροδόπης και του συνοδού έργου διάνοιξης δασικής οδού μήκους 61,36m (εισηγητής Στ. Τσιαντικούδης)

Ο Πρόεδρος αφού διαπίστωσε ότι υπάρχει απαρτία κήρυξε την έναρξη της Συνεδρίασης.

Θέματα ημερήσιας διάταξης

Θέμα 1. Έγκριση πρακτικών 126^{ης} , 127^{ης} και 129^{ης} συνεδρίασης Δ.Σ. (εισηγήτρια Θ. Σκαρτσή)

Η κ. Σκαρτσή, γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου, κάλεσε τα μέλη να υπογράψουν τα πρακτικά της 128^{ης} συνεδρίασης του Δ.Σ του Φορέα Διαχείρισης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω

το σώμα, αφού διαπίστωσε την ορθότητα των πρακτικών της 128^{ης} συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα Διαχείρισης

αποφάσισε ομόφωνα

ότι, εγκρίνει και υπογράφει τα πρακτικά της 128^{ης} συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα Διαχείρισης.

Η απόφαση αυτή πήρε αύξοντα αριθμό **1035/2019**

Θέμα 2. Ενημέρωση

- Ο κ. Ποϊραζίδης, Πρόεδρος του Δ.Σ ενημέρωσε τα μέλη του Δ.Σ σχετικά με το αίτημα του κ. Δ. Μπακαλούδη, Αναπληρωτή Καθηγητή ΑΠΘ. Με το αίτημα του ο κ. Μπακαλούδης ενημερώνει ότι σε συνέχεια της από 852/2018 απόφασης της 113^{ης} συνεδρίασης του ΔΣ του ΦΔ Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου (εκχώρηση δεδομένων τηλεμετρίας στο Εργαστήριο Άγριας Πανίδας του ΑΠΘ), και έχοντας υπόψη τους όρους εκχώρησης δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 2 της 432/2014 Απόφασης του ΔΣ του ΦΔ (υιοθέτηση πρωτοκόλλου για πνευματικά δικαιώματα), λόγω μη προσέλευσης υποψήφιου διδάκτορα για εκπόνηση διατριβής στο Εργαστήριο Άγριας Πανίδας - Ιχθυοπονίας Γλυκών Υδάτων του Τμήματος Δασολογίας & Φυσικού Περιβάλλοντος του ΑΠΘ, έχει ξεκινήσει η επεξεργασία των δεδομένων από το Εργαστήριο Άγριας Πανίδας του

ΑΠΘ σε συνεργασία με τον Dr Graham Holloway από το Πανεπιστήμιο του Ρέντινγκ (University of Reading) και τον Dr Campbell Murn από το Hawk Conservancy Trust της Μ. Βρετανίας. Λόγω του μεγάλου όγκου των δεδομένων οι αναλύσεις βρίσκονται σε προκαταρκτικό στάδιο και απαιτείται περαιτέρω χρόνος για την πλήρη ανάλυσή τους. Ως εκ τούτου, αιτείται την παράταση διάθεσης των δεδομένων τηλεμετρίας των 8 πομπών που τοποθέτησε σε άτομα Μαυρόγυπα, στο Εργαστήριο Άγριας Πανίδας του Τμήματος Δασολογίας & Φυσικού Περιβάλλοντος του ΑΠΘ, του οποίου είναι μέλος. Το αίτημα υποβάλλεται δεδομένης τόσο της καθοριστικής συμβολής του κατά τη σύλληψη και τοποθέτηση των πομπών στους Μαυρόγυπες την περίοδο 2016-2018, όσο και για λόγους δεοντολογίας που διέπουν την ακαδημαϊκή έρευνα.

- Η κ. Κούρδογλου ενημέρωσε τα μέλη του Δ.Σ σχετικά με την απόφαση 994/2019 που αφορούσε την εξόφληση των οφειλών της εταιρείας Δήμητρα Γεωργίτση και Σια Ε.Ε από την εκμίσθωση ξενοδοχείου. Η κ. Κούρδογλου ανέφερε ότι η κ. Γεωργίτση τηρεί τον όρο της παραπάνω απόφασης όσον αφορά την πληρωμή του σταθερού τιμήματος 300€ που αφορά το ενοίκιο του μήνα και των 200€ που αφορά την εξόφληση οφειλών προηγούμενων ετών. Ωστόσο υπάρχει καθυστέρηση υποβολής των εσόδων της επιχείρησης για τον υπολογισμό του ποσοστού επί των εσόδων και συνεπώς και της πληρωμής του αντίστοιχου ποσού.

Θέμα 3. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβάλλοντος για την Τροποποίηση (ΜΠΤ) του έργου: «Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) συνολικής ισχύος 48.3MW (από 32MW) στις θέσεις 'Καβαλλάρης – Μακρυνόρος – Μικρονόρος' του Δήμου Αρριανών, ΠΕ Ροδόπης» της Χ. ΡΟΚΑΣ ΑΒΕΕ (εισηγήτρια Σ. Ζακκάκ)

Το θέμα εισηγήθηκε η κ. Ζακκάκ (η εισήγηση δίνεται στο παράρτημα του πρακτικού) και γνωμοδότησε θετικά επί της Μελέτης Περιβάλλοντος για την Τροποποίηση (ΜΠΤ) του έργου: «Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) συνολικής ισχύος 48.3MW (από 32MW) στις θέσεις 'Καβαλλάρης – Μακρυνόρος – Μικρονόρος' του Δήμου Αρριανών, ΠΕ Ροδόπης» της Χ. ΡΟΚΑΣ ΑΒΕΕ, υπό την προϋπόθεση εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων που αναφέρονται στην εισήγηση.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

αποφάσισε ομόφωνα

ότι γνωμοδοτεί θετικά επί της Μελέτης Περιβάλλοντος για την Τροποποίηση (ΜΠΤ) του έργου: «Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) συνολικής ισχύος 48.3MW (από 32MW) στις θέσεις 'Καβαλλάρης – Μακρυνόρος – Μικρονόρος' του Δήμου Αρριανών, ΠΕ Ροδόπης» της Χ. ΡΟΚΑΣ ΑΒΕΕ, υπό την προϋπόθεση εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων που αναφέρονται στην εισήγηση.

Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1036/2019**

Θέμα 4. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) για την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου: «Αιολικός σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με ονομασία «ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑΪΪΚΑ II», ισχύος 10,6MW και των συνοδών έργων αυτού, εντός των ορίων των Δήμων Μαρώνας – Σαπών και Αρριανών, Περιφερειακής Ενότητας Ροδόπης» από την εταιρεία «Χ. ΡΟΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.». (εισηγήτρια Σ. Ζακκάκ)

Το θέμα εισηγήθηκε η κ. Ζακκάκ (η εισήγηση δίνεται στο παράρτημα του πρακτικού) και ανέφερε ότι θεωρεί ότι δε μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο ύπαρξης σημαντικών επιπτώσεων, ούτε και υπάρχει σε μεγάλο βαθμό η βεβαιότητα ότι το εν λόγω έργο δεν θα επηρεάσει την περιοχή σε σχέση με την ακεραιότητά της. Αντιθέτως, εκτιμάται ότι η εγκατάσταση του υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ, αναμένεται να πλήξει σημαντικά την ακεραιότητα (integrity) του τόπου, καθώς εκτιμάται ότι το έργο θα επηρεάσει σημαντικά τα ενδιαφέροντα των ειδών (εκτόπιση) και τους πληθυσμούς τους (θνησιμότητα λόγω πρόσκρουσης).

Με βάση τα παραπάνω, γνωμοδοτεί αρνητικά για τη εγκατάσταση του ΑΣΠΗΕ στη θέση «Σαρακατσαναίικα II».

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

αποφάσισε ομόφωνα

ότι γνωμοδοτούν αρνητικά επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) για την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου: «Αιολικός σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με ονομασία «ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑΪΪΚΑ II», ισχύος 10,6MW

και των συνοδών έργων αυτού, εντός των ορίων των Δήμων Μαρώνειας – Σαπών και Αρριανών, Περιφερειακής Ενότητας Ροδόπης» από την εταιρεία «Χ. ΡΟΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.».

Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1037/2019**

Θέμα 5. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης περιβάλλοντος για την τροποποίηση του υφιστάμενου έργου «Γραμμή μεταφοράς 150kV σύνδεσης αιολικού πάρκου «ΚΕΡΒΕΡΟΣ – Σύστημα μεταφοράς και υποσταθμός ανύψωσης τάσης 20/150kV στη θέση «ΚΕΧΡΟΣ», στο Δήμο Αρριανών, Π.Ε. Ροδόπης», ως προς την επέκταση του υποσταθμού και του γηπέδου εγκατάστασης και της μελέτης ειδικής οικολογικής αξιολόγησης του συνόλου του έργου (εισηγήτρια Σ. Ζακκάκ)

Το θέμα εισηγήθηκε η κ. Ζακκάκ (η εισήγηση δίνεται στο παράρτημα του πρακτικού) και γνωμοδότησε θετικά επί της Μελέτης Περιβάλλοντος για την Τροποποίηση του υφιστάμενου έργου: «Γραμμή μεταφοράς 150kV σύνδεσης αιολικού πάρκου «ΚΕΡΒΕΡΟΣ» – Σύστημα μεταφοράς και υποσταθμός ανύψωσης τάσης 20/150kV στη θέση «ΚΕΧΡΟΣ», στο Δήμο Αρριανών, Π.Ε. Ροδόπης», ως προς την επέκταση του υποσταθμού και του γηπέδου εγκατάστασης και της μελέτης ειδικής οικολογικής αξιολόγησης του συνόλου του έργου», υπό την προϋπόθεση εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων που αναφέρονται στην εισήγηση.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν

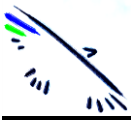
Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

αποφάσισε ομόφωνα

ότι γνωμοδοτούν θετικά επί της Μελέτης περιβάλλοντος για την τροποποίηση του υφιστάμενου έργου «Γραμμή μεταφοράς 150kV σύνδεσης αιολικού πάρκου «ΚΕΡΒΕΡΟΣ – Σύστημα μεταφοράς και υποσταθμός ανύψωσης τάσης 20/150kV στη θέση «ΚΕΧΡΟΣ», στο Δήμο Αρριανών, Π.Ε. Ροδόπης», ως προς την επέκταση του υποσταθμού και του γηπέδου εγκατάστασης και της μελέτης ειδικής οικολογικής αξιολόγησης του συνόλου του έργου, υπό την προϋπόθεση εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων που αναφέρονται στην εισήγηση και έναν επιπλέον όρο, τη σήμανση του καλωδίου γείωσης για την αποφυγή προσκρούσεων.

Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1038/2019**

Θέμα 6. Χορήγηση επιστημονικών δεδομένων του Φορέα Διαχείρισης στη εταιρία «ΟΜΙΚΡΟΝ Α.Ε.» για τις ανάγκες εκπόνησης της Μελέτης 1: «Εκπόνηση ΕΠΜ και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης» (εισηγήτρια Σ. Ζακκάκ)

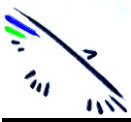
Το θέμα εισηγήθηκε η κ. Ζακκάκ και ανέφερε ότι η εταιρία ΟΜΙΚΡΟΝ έχει αναλάβει την εκπόνηση της Μελέτης 1: «Εκπόνηση ΕΠΜ και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης». Στο παραπάνω πλαίσιο, με αίτημά της στις 20/06/2019 και 22/07/2019 ζητά να της χορηγηθούν

- στοιχεία ορνιθοπανίδας μετά το 2016
- γνωμοδοτήσεις του ΦΔ της τελευταίας 5ετίας
- καταγραφές αναφορών και στοιχεία από τη φύλαξη
- shp files -χάρτες ζωνοποίησης της περιοχής ευθύνη σας
- τα εγκεκριμένα από το ΔΣ παραδοτέα των μελετών καταγραφής και παρακολούθησης τύπων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας και πανίδας που είχε εκπονήσει ο Φορέας σας (είτε με ανάθεση είτε με αυτεπιστασία), συμπεριλαμβανομένων των επιμέρους στοιχείων δειγματοληψιών και των τελικών εκθέσεων

Λαμβάνοντας υπ' όψη το Α.Π.Οικ. 25044/857 έγγραφο του ΥΠΕΝ περί διάθεσης των δεδομένων βιοπαρακολούθησης, και κατόπιν επικοινωνίας με τον κ. Μητσόπουλο, ο Φορέας Διαχείρισης δύναται να διαθέσει το σύνολο των στοιχείων που διαθέτει, υπό την προϋπόθεση να διευκρινίζεται ότι η εταιρία δε θα προβεί σε κανενός είδους δημοσίευση/παρουσίαση της ευαίσθητης περιβαλλοντικής πληροφορίας στο κοινό.

Συνεπώς, η κ. Ζακκάκ, εισηγήθηκε θετικά για την διάθεση των παρακάτω για αποκλειστική χρήση στην εκπόνηση της Μελέτης 1: «Εκπόνηση ΕΠΜ και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης»:

1. Τις ετήσιες αναφορές του προγράμματος παρακολούθησης που υλοποιεί ο Φορέας Διαχείρισης
2. Τις ετήσιες αναφορές του προγράμματος ενισχυτικής τροφοδοσίας αρπακτικών πουλιών που συντονίζει ο Φορέας Διαχείρισης
3. Πίνακα με τις γνωμοδοτήσεις που έχει καταθέσει ο Φορέας Διαχείρισης την περίοδο 2014-2019 και τα σχετικά έγγραφα
4. Αρχείο shapfile με τη ζώνωση του Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου
5. Τα αποτελέσματα παρακολούθησης αρπακτικών πουλιών για ενσωμάτωση στην 3^η Εθνική αναφορά/έκθεση εφαρμογής της οδηγίας 2009/147/ΕΕ
6. Το σύνολο των παραδοτέων της μελέτης «καταγραφής και παρακολούθησης τύπων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας και πανίδας των οδηγιών 92/43 και 79/409» που είχε εκπονήσει ο Φορέας Διαχείρισης

Τα παραπάνω 1-6 θα πρέπει να χορηγηθούν υπό τους όρους και περιορισμούς της απόφασης 432/ 2014 της 65^{ης} /12-8-2014 συνεδρίασης του Δ.Σ σχετικά με την «Υιοθέτηση πρωτοκόλλου για τα Πνευματικά Δικαιώματα που αφορούν τα Παραδοτέα Προϊόντα και τα Πρωτογενή Δεδομένα που χειρίζεται ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου», οι οποίοι θα πρέπει τηρούνται κατά τη χρήση των στοιχείων.

Επιπλέον, πέρα των όσων έχει αιτηθεί μέχρι σήμερα η εταιρία, κρίνεται σκόπιμο να εγκριθεί εκ των προτέρων η χορήγηση τυχών δεδομένων που θα αιτηθεί η εταιρία στο μέλλον, στο πλαίσιο εκπόνησης της παραπάνω μελέτης, ούτως ώστε να διευκολυνθεί η συνεργασία και να επιταχυνθούν οι διαδικασίες.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

αποφάσισε ομόφωνα

τη χορήγηση επιστημονικών δεδομένων του Φορέα Διαχείρισης στη εταιρία «ΟΜΙΚΡΟΝ Α.Ε.» για τις ανάγκες εκπόνησης της Μελέτης 1: «Εκπόνηση ΕΠΜ και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης»

Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1039/2019**

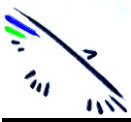
Θέμα 7. Διάθεση στοιχείων τηλεμετρίας στην οργάνωση VCF για την εκπόνηση επιστημονικών εργασιών και συμμετοχή του Φορέα Διαχείρισης στη συγγραφή αυτών (εισηγήτρια Σ. Ζακκάκ)

Το θέμα εισηγήθηκε η κ. Ζακκάκ και ενημέρωσε τα μέλη ότι, ο Φορέας Διαχείρισης έχει λάβει αίτημα από την οργάνωση VCF για χορήγηση των στοιχείων τηλεμετρίας που διαθέτει και συμμετοχή στις σχετικές ερευνητικές εργασίες που θα παραχθούν. Αποκλειστικός σκοπός της χορήγησης των παραπάνω στοιχείων θα είναι να απαντηθούν τα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα, ενώ είναι σαφές ότι δε μεταβιβάζεται η ιδιοκτησία τους.

Τα αντικείμενα της έρευνας θα αφορούν:

Α. Τον τρόπο που οι κινήσεις, η χρήση του χώρου και η επιβίωση διαφοροποιούνται μεταξύ άγριων και εισαχθέντων ατόμων σε σχέση με

- Χαρακτηριστικά όπως η ηλικία, το φύλο και το breeding status
- Τον υποπληθυσμό στον οποίο ανοίκουν

- Τη γενετική προέλευση
- Το αν είναι άτομα από τη φύση, εισαγμένα μετά από μεταφορά από άγριο πληθυσμό ή εισαγμένα μετά από αναπαραγωγή σε αιχμαλωσία
- Τη μέθοδο αναπαραγωγής σε αιχμαλωσία και απελευθέρωσης και την τοποθεσία

Β. Ποιες είναι οι προτιμήσεις του Μαυρόγυπα όσον αφορά το ενδιαίτημα σε διαφορετικές κλίμακες στην Ευρώπη:

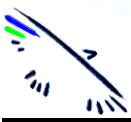
- Χρήση δεδομένων παρουσίας για την ανάλυση καταλληλότητας ενδιαίτηματος στις βασικές αποικίες του είδους στην Ευρώπη
- Αξιολόγηση και χαρτογράφηση της καταλληλότητας του ενδιαίτηματος σε όλο το εύρος της ιστορικής κατανομής του είδους στην Ευρώπη για τον εντοπισμό εν δυνάμει διαδρόμων μετακίνησης και εξάπλωσης μεταξύ των υφιστάμενων πληθυσμών στη δυτική Ευρώπη (Ισπανία, Πορτογαλία, Γαλλία), την ανατολική Ευρώπη (Ελλάδα, Τουρκία) και προτεινόμενες θέσεις επανεισαγωγής του είδους μεταξύ των δύο (Βαλκάνια)

Ο Φορέας Διαχείρισης διαθέτει δεδομένα δορυφορικής τηλεμετρίας από οκτώ πομπούς που προμηθεύτηκε στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΠΠΕΡΑΑ, ενώ έχει συμμετάσχει και στην τοποθέτηση 20 δορυφορικών πομπών στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE Re-Vultures.

Αναφορικά με τους δορυφορικούς πομπούς του ΕΠΠΕΡΑΑ, σύμφωνα με την 852/2018 απόφαση του ΔΣ του ΦΔ, έχει εγκριθεί η αξιοποίηση των δεδομένων δορυφορικής τηλεμετρίας Μαυρόγυπων του Φορέα Διαχείρισης, από το Εργαστήριο Άγριας Πανίδας & Ιχθυοπονίας Γλυκένων Υδάτων του Τμήματος Δασολογίας & Φυσ. Περιβάλλοντος του ΑΠΘ για τη χρήση τους σε διδακτορική διατριβή όταν προκύψει μετά από ανακοίνωση για υποψήφιο διδάκτορα ή για ερευνητικές εργασίες που θα συντονίζει το εν λόγω Εργαστήριο με δική του ευθύνη και σε συνεργασία με άλλα Ερευνητικά Ιδρύματα. Η απόφαση αυτή ελήφθη στις 31/05/2018. Σύμφωνα με το «Πρωτόκολλο για τα Πνευματικά Δικαιώματα που αφορούν τα Παραδοτέα Προϊόντα και τα Πρωτογενή Δεδομένα που χειρίζεται ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου» (ΑΠ. Απόφ. 432/2014), Άρθρο 2, Παρ. 11 «Η άδεια χρήσης των παρεχόμενων δεδομένων θα λήγει μετά την ολοκλήρωση της εργασίας για τη οποία αυτά ζητήθηκαν, ή μετά από ένα χρόνο, όποιο είναι συντομότερο. Αν τα δεδομένα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για μεγαλύτερο διάστημα, θα πρέπει να υποβάλλεται Αίτηση Παροχής Δεδομένων εκ νέου»

Αναφορικά με τους δορυφορικούς πομπούς του LIFE Re-Vultures, βάσει του Συμφωνητικού Ανάθεσης Έργου που υπογράφηκε στις 3 Οκτωβρίου 2016 μεταξύ του ΦΔ και του WWF Ελλάς, «όλοι οι ερευνητές που συμμετέχουν στην υλοποίηση του έργου Re-Vultures θα κληθούν να συμπεριληφθούν ως συν-συγγραφείς σε κάθε επιστημονική δημοσίευση που θα προκύψει από τα επιστημονικά δεδομένα του έργου».

Κατόπιν επικοινωνίας με την BSPB προτείνεται να χορηγηθούν τα δεδομένα με σκοπό να απαντηθούν τα παραπάνω ερωτήματα, πλην αυτού που αφορά την ανάλυση καταλληλότητας ενδιαίτηματος τοπικά, στην αποικία της Δαδιάς. Αυτή η εργασία προτείνεται να ετοιμαστεί από το Φορέα Διαχείρισης, τη BSPB και το WWF, μετά από πρόσκληση κάποιου από το VCF, έτσι ώστε να συνεισφέρει στις αναλύσεις για να ακολουθηθεί κοινή μεθοδολογία και να είναι εφικτή η μετέπειτα αναγωγή σε ευρύτερη κλίμακα. Επιπλέον, ενώ το αρχικό αίτημα περιλαμβάνει τη διάθεση των στοιχείων με παροχή πρόσβασης στη monobank, κατόπιν

εισήγησης της BSPB, προτείνεται τα στοιχεία να χορηγηθούν σε μορφή αρχείων με δυνατότητα επεξεργασίας.

Στο συμφωνητικό που καλείται να υπογράψει ο ΦΔ θα πρέπει να αναφέρει και τα ονόματα αυτών που θα οριστούν συν-συγγραφείς στις εργασίες και οι οποίοι θα πληρούν τα παρακάτω κριτήρια:

- Έχουν συμβάλει σημαντικά στην αρχική σύλληψη του project και/ή στη συλλογή των δεδομένων ΚΑΙ
- Θα εξετάσουν και θα δώσουν την τελική έγκριση για τη δημοσίευση της εργασίας ΚΑΙ
- Θα εξετάσουν και θα εγκρίνουν την εργασία ή θα παρέχουν σχόλια εντός της προθεσμίας που θα οριστεί.

Σε κάθε περίπτωση και με βάση το Συμφωνητικού Ανάθεσης Έργου που υπογράφηκε στις 3 Οκτωβρίου 2016 μεταξύ του ΦΔ και του WWF Ελλάς «Όλοι οι ερευνητές ... θα αναφέρουν ως διεύθυνσή τους τη διεύθυνση του εταίρου ή του Φορέα στον οποίο εργάστηκαν κατά την υλοποίηση του προγράμματος Re-Vultures, ανεξάρτητα από τη θέση τους κατά τη δημοσίευση»

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

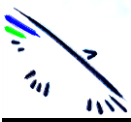
αποφάσισε ομόφωνα

1. για τη διάθεση στοιχείων τηλεμετρίας στην οργάνωση VCF για την εκπόνηση επιστημονικών εργασιών και συμμετοχή του Φορέα Διαχείρισης πλην αυτών που αφορούν την ανάλυση καταλληλότητας ενδιαιτήματος τοπικά, στην αποικία της Δαδιάς. Αυτή η εργασία προτείνεται να ετοιμαστεί από το Φορέα Διαχείρισης, τη BSPB και το WWF μετά από πρόσκληση κάποιου από το VCF έτσι ώστε να συνεισφέρει στις αναλύσεις για να ακολουθηθεί κοινή μεθοδολογία και να είναι εφικτή η μετέπειτα αναγωγή σε ευρύτερη κλίμακα και
2. στη συμμετοχή στη συγγραφική ομάδα της κ. Ζακκακ, του κ. Μπακαλούδη (αφού ερωτηθεί και εφόσον είναι σύμφωνος) και του κ. Βασιλάκη

Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1040/2019**

Θέμα 8. Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Πρόεδρο Δ.Σ δυνάμει του άρθρου 9 της υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/60403/1572 (ΦΕΚ Β'2781/04.07.2019) Υ.Α (εισηγητής Κ. Ποϊραζίδης)

Το θέμα εισηγήθηκε ο κ. Ποϊραζίδης, Πρόεδρος Δ.Σ, και ενημέρωσε τα μέλη του Δ.Σ ότι σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/60403/1572 (ΦΕΚ Β'2781/04.07.2019) Υπουργική Απόφαση που αφορά τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

Διοικητικού Συμβουλίου και του Εσωτερικού Κανονισμού Διοίκησης και Λειτουργίας του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου, και συγκεκριμένα την παράγραφο 3 του άρθρου 8 και την παράγραφο 1 του άρθρου 9, ο Πρόεδρος του Δ.Σ ασκεί τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται με απόφαση του Δ.Σ.

Πρότείνει να του ανατεθούν οι αρμοδιότητες όπως στην παρ. Α του άρθρου 8 του κανονισμού:

Παρ. 6 Την έγκριση προγραμμάτων και δράσεων του Φορέα Διαχείρισης, που έχουν ως στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του πληθυσμού και των παραγωγικών φορέων, σε θέματα αναγόμενα στο έργο και τους σκοπούς του Φορέα Διαχείρισης.

Στην παρ. Β του άρθρου 8 του κανονισμού

Παρ.5 Την απόφαση για τη χορήγηση στους εργαζομένους του Φορέα Διαχείρισης πάσης φύσεως αδειών, όπως κανονική, άνευ αποδοχών κ.λπ., κατόπιν σχετικής εισήγησης του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης του Φορέα Διαχείρισης, εφαρμόζοντας αναλογικά τις διατάξεις του ν. 3528/2007 (Α' 26), όπως ισχύει

Παρ.6 Την απόφαση για κάθε θέμα σχετικό με τις παρουσίες των εργαζομένων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, καθώς και την έκδοση αποφάσεων μετακίνησής τους εντός και εκτός επικράτειας, κατόπιν σχετικής εισήγησης του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης του Φορέα Διαχείρισης.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

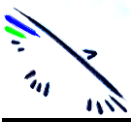
το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

αποφάσισε ομόφωνα

την ανάθεση των αρμοδιοτήτων σύμφωνα με την παραπάνω εισήγηση, στον Πρόεδρο Δ.Σ δυνάμει του άρθρου 9 της υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/60403/1572 (ΦΕΚ Β' 2781/04.07.2019) Υ.Α

Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1041/2019**

Θέμα 9. Ορισμός υπαλλήλου αρμόδιου για την τήρηση πρακτικών Δ.Σ δυνάμει του άρθρου 7 της υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/60403/1572 (ΦΕΚ Β' 2781/04.07.2019) Υ.Α (εισηγητής Κ. Ποϊραζίδης)

Το θέμα εισηγήθηκε ο κ. Ποϊραζίδης, Πρόεδρος Δ.Σ, και ενημέρωσε τα μέλη ότι, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/60403/1572 (ΦΕΚ Β'2781/04.07.2019) Υπουργική Απόφαση που αφορά τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και του Εσωτερικού Κανονισμού Διοίκησης και Λειτουργίας του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου, και συγκεκριμένα την παράγραφο 1 του άρθρου 7, ο αρμόδιος υπάλληλος για την τήρηση των πρακτικών ορίζεται με απόφαση του Δ.Σ

Πρότεινε να οριστεί η κ. Άννα Κωνσταντινίδου, αρμόδια για την τήρηση των πρακτικών των συνεδριάσεων των μελών του Δ.Σ του Φορέα Διαχείρισης.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος και κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

αποφάσισε ομόφωνα

τον ορισμό της κ. Άννας Κωνσταντινίδου ως αρμόδιας υπαλλήλου για την τήρηση των πρακτικών των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα Διαχείρισης

Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1042/2019**

Θέμα 10. Έγκριση προϋπολογισμού Φορέα Διαχείρισης έτους 2020 (εισηγήτρια Μ. Κούρδογλου)

Το θέμα εισηγήθηκε η κ. Κούρδογλου και ενημέρωσε τα μέλη του Δ.Σ ότι σύμφωνα με το υπ' αριθ. 2/55677/ΔΠΓΚ/5-7-2019 έγγραφο της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης «Κατάρτιση προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης Οικονομικού έτους 2020» του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους κατά την κατάρτιση των προϋπολογισμών τους, οι φορείς θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις προβλέψεις των εσόδων και δαπανών, ώστε να βασίζονται σε **ρεαλιστικές εκτιμήσεις**. Σύμφωνα με την παραπάνω κατεύθυνση ο προϋπολογισμός του Φορέα Διαχείρισης για το 2020 ανέρχεται στις **460.706,00€**.

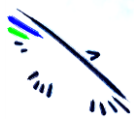
Οι πηγές εσόδων του Φορέα Διαχείρισης χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: α) στα έσοδα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας **34.000,00€** (1-7) και β) από επιχορηγήσεις **426.006,00€** (8-11). Παρακάτω δίνονται οι εκτιμήσεις για τα ποσά ανά κατηγορία εσόδων:

1. Έσοδα από πώληση αναμνηστικών: **14.000,00€**
2. Έσοδα από ξενάγηση: **14.000,00€**
3. Έσοδα από ενοίκια: **3.600,00€**

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

4. Έσοδα από προμήθειες: **2.000,00€**
5. Έσοδα από ενοικίαση εξοπλισμού: **300,00€**
6. Έσοδα κεφαλαίων: **600,00€**
7. Έκτακτα έσοδα (δωρεές) : **200,00€**
8. Επιχορήγηση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό: **52.655,00€**
9. Επιχορήγηση από Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων: **120.000,00€**
10. Επιχορήγηση από Πράσινο Ταμείο: **252.345,00€**
11. Επιχορήγηση από ΟΑΕΔ: **1.006,00€**

Τα παραπάνω έσοδα θα χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του Φορέα για το 2020 (όπως ηλεκτροδότηση, τηλεπικοινωνίες, γραφική ύλη, μετακινήσεις, αναλώσιμα υλικά κλπ), την καταβολή του μισθολογικού κόστους, την αγορά εμπορευμάτων. Αλλά και για την κάλυψη του κόστους υλοποίησης της πράξης «Επιχορήγηση του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου για δράσεις διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, ειδών και οικοτόπων» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020» στο οποίο εντάχθηκε τον Απρίλιο του 2019. Ο προϋπολογισμός του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς Λευκίμης Σουφλίου για το 2020 είναι ο κάτωθι:

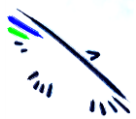
Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

ΠΙΝΑΚΑΣ 7 Έσοδα-Έξοδα ΔΕΚΟ, ΝΠΙΔ και Ειδικών Λογαριασμών που εφαρμόζουν το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΝΠΙΔ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΔΑΣΟΥΣ ΔΑΔΙΑΣ - ΛΕΥΚΙΜΗΣ - ΣΟΥΦΛΙΟΥ
ΑΦΜ	800286048
ΗΛΕΚ/ΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ	logistirio@dadia-np.gr
ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	2554032202
ΕΠΟΠΤΕΥΟΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

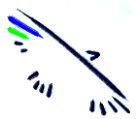
ποσά σε ευρώ
(χωρίς
δεκαδικά)

ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ ΕΓΛΣ	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2018	ΑΡΧΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2019	ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ 2019 (αρχικός Π/Υ + τροπ/σεις, μόνο εφόσον υπάρχει εγκεκριμένη αναθεώρηση με ΚΥΑ /ΥΑ)	ΕΚΤΕΛΕΣΗ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2019	ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΕ ΩΝ ΔΩΔΕΚΑΜΗΝΟΥ 2019	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣ ΜΟΣ 2020
Ι.ΕΣΟΔΑ (=1+2+3+4+5+6+7)		328.182	468.934	649.484	194.286	616.396	460.706
1. Πωλήσεις (=α+β)		26.673	25.000	25.000	12.913	25.826	28.000
α) Πωλήσεις εμπορευμάτων Προϊόντων, λοιπών αποθεμάτων και άχρηστου υλικού	70+71+72	8.905	11.000	11.000	4.616	9.232	14.000
β) Πωλήσεις υπηρεσιών	73	17.768	14.000	14.000	8.297	16.594	14.000
2. Επιχορηγήσεις (=γ+δ+ε+στ)	74	294.243	440.000	620.550	177.954	585.000	426.006
γ) Τακτικού Προϋπολογισμού	74.96	52.655	52.655	52.655	52.655	52.655	52.655
δ) Εγκεκριμένοι Πόροι ΠΔΕ (βάσει ήδη υπογεγραμμένων ΣΑΕ)	41.10 ή 43.00*	20.000	135.000	315.550	32.000	280.000	120.000
ε) Ε.Ε.	43.04 ή 74.08		0	0	0	0	0

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

στ) Λουιές	ΛΟΙΠΑ 74 ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΣΑΣ ΤΟΚΟΧΡΕΟΛΥΣΙΩΝ ΛΟΓΩ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ, ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΑΝΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΣΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ, ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ, ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΠΛΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΠΔΕ ΚΑΙ ΤΑΚΤΙΚΟΥ Π/Υ	221.588	252.345	252.345	93.299	252.345	253.351
3. Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	75	7.060	3.690	3.690	3.394	5.000	5.900
4. Έσοδα Κεφαλαίων (Τόκοι Πιστωτικοί)	76 ΠΛΗΝ 76.04	64	62	62	0	500	600
5. Ιδιοπαράγωγη παγίων	78 ΠΛΗΝ 78.05	0	0	0	0	0	0
6. Λοιπά Έσοδα	82.01 ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΤΑΞΙΝΟΜΟΥΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	0	0	0	0	0	0
7. Έκτακτα και Ανόργανα Έσοδα	81.01 (ΠΛΗΝ 81.01.04 ΚΑΙ 81.01.05)	142	182	182	25	70	200
II.ΕΞΟΔΑ (=8+9+10+11+12+13+14+15+16)		314.438	468.924	649.474	157.134	603.519	460.696
8. Αμοιβές και Έξοδα Προσωπικού (=ζ+η+θ)	60 ΠΛΗΝ 60.05	222.128	252.345	253.345	111.265	253.345	257.050
ζ) Αμοιβές έμμισθου και ημερομίσθιου προσωπικού	60.00 ΕΩΣ 60.01	177.429	201.345	202.345	89.026	202.345	205.083
η) Εργοδοτικές εισφορές και επιβαρύνσεις έμμισθου και ημερομίσθιου προσωπικού	60.03 ΕΩΣ 60.04	44.699	51.000	51.000	22.239	51.000	51.967
θ) Παρεπόμενες παροχές και έξοδα προσωπικού	60.02	0	0	0	0	0	0
9. Αμοιβές και Έξοδα Τρίτων	61	24.779	42.420	31.424	9.295	31.424	63.548
10. Παροχές Τρίτων	62	14.223	12.258	18.021	7.090	16.000	15.198
Εκ των οποίων Ηλεκτρικό Ρεύμα -φωταέριο -Υδρευση-Τηλεπικοινωνίες	62.00 ΕΩΣ 62.03	7.070	7.258	8.034	3.532	8.034	8.000
Εκ των οποίων Ενοίκια	62.04	0	0	0	0	0	0
Εκ των οποίων Ασφάλιστρα	62.05	1.801	2.000	1.980	1.704	1.980	1.980
Εκ των οποίων Επισκευές και Συντηρήσεις	62.07	5.351	3.000	8.007	1.854	5.986	5.218
11. Φόροι (συμπεριλαμβανομένου και φόρου εισοδήματος χρήσης)	63 + 54.08 (ή 88.08)+88.09	14.984	43.932	17.918	7.082	25.000	25.657

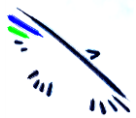

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

Εκ των οποίων Φόρος Εισοδήματος Χρήσης	54.08 (ή 88.08)+88.09	0	1.500	1.500	1.500	1.500	0
12. Διάφορα Έξοδα	60.05+[64 ΠΛΗΝ 64.11 ΚΑΙ 64.12]+82.00+88.06+ 53.01 +ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ [44 χρέωση (ΠΛΗΝ 44.14 ΚΑΙ 44.15) ΜΕΙΟΝ 84 έσοδο ΜΕΙΟΝ 78.05] ΚΑΙ 67 και λοιπά έξοδα που δεν έχουν ταξινομηθεί σε άλλες κατηγορίες	12.521	59.819	42.617	6.804	35.000	28.000
Εκ των οποίων Μεταβιβάσεις Εισοδημάτων σε Τρίτους (δωρεές, επιχορηγήσεις)	64.06 (ή 67**)	0	0	0	0	0	0
13. Τόκοι και συναφή έξοδα	65 ΚΑΙ 16.18	298	500	500	179	250	492
Εκ των οποίων δαπάνες προμηθειών πληρωτέες στο κράτος επί των δανείων που έχουν ληφθεί με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου		0	0	0	0	0	0
14. Έκτακτα και Ανόργανα Έξοδα	81.00 ΠΛΗΝ 81.00.03 ΚΑΙ 81.00.04	229	150	150	0	0	250
15. Καθαρή Κτήση Παγίων (ομάδα 1). Η διαφορά μεταξύ αγορών και πωληθέντων παγίων κατά τη χρήση.	[10-16] (ΑΓΟΡΕΣ-ΠΩΛΗΣΕΙΣ) ΠΛΗΝ 16.18	19.399	50.000	277.999	14.775	235.000	60.000
Εκ των οποίων έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	[14]	19.399	40.000	209.550	14.775	180.000	25.000
16. Αγορές χρήσης (ομάδα 2). Η ομάδα 2 εξοδοποιείται με βάση τις αγορές και όχι την αρχή συσχέτισης εσόδου-εξόδου ή της ανάληψης των αποθεμάτων.	[20-28]	5.877	7.500	7.500	643	7.500	10.500
ΙΣΟΖΥΓΙΟ (=I-II)		13.744	10	10	37.152	12.877	10

* Δεν αφορά καταθέσεις μετόχων, αλλά τους ειδικούς λογαριασμούς για επιχορηγήσεις επενδύσεων. 67** Παροχές -Χορηγίες- Επιχορηγήσεις - Επιδότησεις (αφορά τους Ειδικούς Λογαριασμούς)

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	Περιγραφές Λογαριασμών	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2018	ΑΡΧΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2019	ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ 2019 (αρχικός Π/Υ + τροπ./σεις, μόνο εφόσον υπάρχει εγκεκριμένη αναθεώρηση με ΚΥΑ /ΥΑ)	ΕΚΤΕΛΕΣΗ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2019	ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΔΩΔΕΚΑΜΗΝΟΥ 2019	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2020
ΕΙΣΡΟΕΣ							

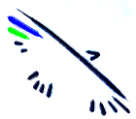

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

1.Εισπράξεις από δάνεια	45.00 έως 45.13 (ΠΙΣΤΩΣΗ ΧΡΗΣΗΣ)						
2.Εισπράξεις από πωλήσεις χρεωγράφων, ομολόγων, κλπ.							
3. Έκτακτη επιχορήγηση για την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων βάσει νομοθετικής ρύθμισης							
ΕΚΡΟΣΕΣ							
4. Πληρωμές χρεολυσίων	45.00 έως 45.13 (ΧΡΕΩΣΗ ΧΡΗΣΗΣ)						
5.Αγορές χρεωγράφων, ομολόγων, κλπ.							
6. Εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών από την ειδική επιχορήγηση βάσει της νομοθετικής ρύθμισης							
ΛΟΙΠΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ							
7.Πληρωμές από το κράτος τοκοχρεολυσίων του φορέα σας λόγω εγγυήσεων (=α+β)	43						
α) Πληρωμές τόκων							
β) Πληρωμές χρεολυσίων							
8.Αναλήψεις από το κράτος δανειακών υποχρεώσεών σας							
9.Αναλήψεις από το κράτος λουπών υποχρεώσεών σας (πλην δανειακών)							
10.Αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου με κεφάλαια μετόχων από τακτικό προϋπολογισμό							
11.Ταμειακές διευκολύνσεις από το Κράτος							

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

		31/12/2018		30/6/2019	31/12/2019 (εκτίμηση)	
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ (σύμφωνα με τα λογιστικά βιβλία)						
1	Διαθέσιμα (α+β+γ)	84.695		101.918	52.500	
	α) Ταμείο (μετρητά και επιταγές)	938		849	500	
	Από πόρους του			0		

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

	ΠΔΕ				
	Από λοιπούς πόρους	938		849	500
	β) Καταθέσεις στη Τράπεζα της Ελλάδος	2.039		28.310	32.000
	Από πόρους του ΠΔΕ			0	
	Από λοιπούς πόρους	2.039		28.310	32.000
	γ) Καταθέσεις στις λουτές τράπεζες	81.718		72.759	20.000
	Από πόρους του ΠΔΕ	1.214		18.298	10.000
	Από λοιπούς πόρους	80.504		54.461	10.000
2	Χρεόγραφα (α+β+γ)	0		0	0
	α) Τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου (έντοκα γραμμάτια και ομόλογα)	0		0	0
	β) Λοιπά ομόλογα (ομόλογα εταιρειών, τραπεζών, κλπ)	0		0	0
	γ) Μετοχές - λουτές συμμετοχές - μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	0		0	0
3	Απαιτήσεις	29.927		62.951	29.500
	α) από φορείς εντός Γενικής Κυβέρνησης (κράτος και λοιπούς φορείς ΓΚ)	19.054		52.655	19.000
	β) από φορείς εκτός ΓΚ	10.872		10.296	10.500
ΠΑΘΗΤΙΚΟ (σύμφωνα με τα λογιστικά βιβλία)					
4	Δάνεια από πιστωτικά ιδρύματα και Οργανισμούς	0		0	0
	α) Δάνεια εσωτερικού	0		0	0

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

	β) Δάνεια εξωτερικού	0	0	0
5	Λοιπές υποχρεώσεις	43.963	52.615	27.000
	α) σε φορείς εντός Γενικής Κυβέρνησης (κράτος και λοιπούς φορείς ΓΚ)	2.414	1.772	2.000
	β) σε φορείς εκτός ΓΚ	41.549	50.844	25.000
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	Αριθμός ατόμων που βαρύνουν τη μισθοδοσία του λογ/μού 60	12	13	14
	Αριθμός μόνιμου προσωπικού και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου			
	Αριθμός προσωπικού ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου	12	13	14
	Αριθμός προσωπικού με έμμισθη εντολή			

Ημερομηνία

Ημερομηνία

Ημερομηνία

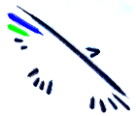
18/7/2019

Ο υπεύθυνος υπάλληλος

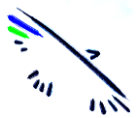
Ο προϊστάμενος
Οικονομικής Υπηρεσίας
ΚΟΥΡΔΟΓΛΟΥ ΜΑΡΙΑ

(Δεν συμπληρώνεται. Υπολογίζεται αυτόματα)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ για ΔΕΚΟ
ΕΣΟΔΑ - ΕΞΟΔΑ (εκτός
Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών)

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2018	ΑΡΧΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2019	ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ 2019 (αρχικός Π/Υ + τροποποιήσεις)	ΕΚΤΕΛΕΣΗ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2019	ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΕ ΩΝ ΔΩΔΕΚΑΜΗΝΟΥ 2019	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣ ΜΟΣ 2020
	ΕΣΟΔΑ	328.182	468.934	649.484	194.286	616.396	460.706
	Πωλήσεις	26.673	25.000	25.000	12.913	25.826	28.000
	Τόκοι	64	62	62	0	500	600
	Επιχορηγήσεις από Τακτ. Προϋπ/σμό (πλην αυξήσεων μη κεφαλαίου από τακτικό προυπ.)	52.655	52.655	52.655	52.655	52.655	52.655
	Επιχορηγήσεις από ΠΔΕ	20.000	135.000	315.550	32.000	280.000	120.000
	Λοιπά έσοδα	228.790	256.217	256.217	96.718	257.415	259.451
	ΕΞΟΔΑ	314.438	468.924	649.474	157.134	603.519	460.696
	Αμοιβές προσωπικού	222.128	252.345	253.345	111.265	253.345	257.050
	Τόκοι	298	500	500	179	250	492
	Δαπάνες για επενδύσεις	19.399	50.000	277.999	14.775	235.000	60.000
	Λοιπά έξοδα	72.613	166.079	117.630	30.914	114.924	143.154
	1. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΧΡΗΣΗΣ προ καταπτώσεων εγγυήσεων και αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου έλλειμμα (-) πλεόνασμα (+)	13.744	10	10	37.152	12.877	10
	2. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ	0	0	0	0	0	0
	Από καταπτώσεις εγγυήσεων	0	0	0	0	0	0
	Από συμμετοχή σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου από τακτικό προϋπολογισμό	0	0	0	0	0	0

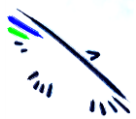
Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

3.- (1+2):.ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΧΡΗΣΗΣ μετά καταπτώσεων εγγυήσεων και αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου έλλειμμα (-) πλεόνασμα (+)	<u>13.744</u>	<u>10</u>	<u>10</u>	<u>37.152</u>	<u>12.877</u>	<u>10</u>
---	---------------	-----------	-----------	---------------	---------------	-----------

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ για λοιπά ΝΠΙΔ
(εκτός ΔΕΚΟ)
ΕΣΟΔΑ - ΕΞΟΔΑ (εκτός
Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών)

(Δεν συμπληρώνεται. Υπολογίζεται
αυτόματα)

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2018	ΑΡΧΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2019	ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ 2019 (αρχικός Π/Υ + τροποποιήσεις)	ΕΚΤΕΛΕΣΗ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2019	ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΕ ΩΝ ΔΩΔΕΚΑΜΗΝΟΥ 2019	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣ ΜΟΣ 2020
	ΕΣΟΔΑ	328.182	468.934	649.484	194.286	616.396	460.706
	Έσοδα υπέρ τρίτων						
	Τόκοι	64	62	62	0	500	600
	Επιχορηγήσεις από Τακτ. Προϋπ/σμό	52.655	52.655	52.655	52.655	52.655	52.655
	Επιχορηγήσεις από ΠΔΕ	20.000	135.000	315.550	32.000	280.000	120.000
	Λοιπά έσοδα	255.463	281.217	281.217	109.631	283.241	287.451
	ΕΞΟΔΑ	314.438	468.924	649.474	157.134	603.519	460.696
	Αμοιβές προσωπικού	222.128	252.345	253.345	111.265	253.345	257.050
	Αποδόσεις εσόδων υπέρ τρίτων						
	Λοιπές μεταβιβάσεις	0	0	0	0	0	0
	Τόκοι	298	500	500	179	250	492
	Δαπάνες για επενδύσεις	19.399	50.000	277.999	14.775	235.000	60.000
	Λοιπά έξοδα	72.613	166.079	117.630	30.914	114.924	143.154

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ (ΙΣΟΖΥΓΙΟ) έλλειμμα (-) πλεόνασμα (+)	13.744	10	10	37.152	12.877	10

Έκθεση σε περίπτωση συνολικής απόκλισης (άνω του 5%) του προϋπολογισμού οικ. έτους 2020 σε σχέση με τον απολογισμό του οικ. έτους 2018

Η απόκλιση μεταξύ απολογισμού 2018 και προϋπολογισμού 2020 οφείλεται στη αύξηση της επιχορήγησης από εγκεκριμένους πόρους ΠΔΕ. Το 2020 η επιχορήγηση αναμένεται να ανέλθει στις 120.000€ έναντι των 20.000€ που ήταν το 2018. Τον Απρίλιο του 2019 εγκρίθηκε η ένταξη του έργου «**Επιχορήγηση του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου για δράσεις διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, ειδών και οικοτόπων**» με Κωδικό ΟΠΣ 5033258 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020», και στο πλαίσιο υλοποίησης του αναμένεται να δημιουργηθούν υποχρεώσεις προς τρίτους ύψους 120.000€ για το έτος ανφοράς του προϋπολογισμού.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΑ

Ο Προϊστάμενος Οικονομικής Υπηρεσίας

ΚΟΥΡΔΟΓΛΟΥ ΜΑΡΙΑ

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

αποφάσισε ομόφωνα

την έγκριση του προϋπολογισμού του Φορέα Διαχείρισης έτους 2020 σύμφωνα με την παραπάνω εισήγηση.

Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1043/2019**

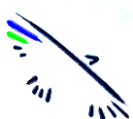
Θέμα 11. Επικύρωση πρακτικού της επιτροπής παρακολούθησης - παραλαβής παραδοτέου «Πρίσμα Ηλεκτρονικά ΑΒΕΕ» στο πλαίσιο του έργου «Προμήθεια και εγκατάσταση δύο καμερών σε τεχνητές φωλιές νυκτοβίων αρπακτικών πουλιών στο Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου» μέσω του προγράμματος «FOR-PRO» ΤΟΥ INTERREG 2014-2020 ΕΛΛΑΔΑ – ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ» (εισηγητής Χ. Παπαλεξανδρής)

Το θέμα εισηγήθηκε ο κ. Παπαλεξανδρής και ενημέρωσε τα μέλη ότι την Τετάρτη 17/07/2019 και ώρα 10:00 μ.μ. συνεδρίασαν (μετά την υπ' αριθμ. 486/9-7-19 πρόσκληση) τα τακτικά μέλη της Επιτροπής παρακολούθησης – παραλαβής του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου που ορίστηκε σύμφωνα με την υπ' αριθ. 979/2019 απόφαση της 124^{ης} συνεδρίασης του ΔΣ

Αντικείμενο της συνεδρίασης ήταν η παραλαβή των παραδοτέων του αναδόχου του έργου «Προμήθεια και Εγκατάσταση δύο καμερών σε τεχνητές φωλιές νυκτοβίων αρπακτικών πουλιών στο Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου», στα πλαίσια του Προγράμματος Συνεργασίας Interreg V-A Ελλάδα – Βουλγαρία 2014 – 2020 με ακρώνυμο FOR-PRO.

Τα μέλη της επιτροπής αφού εξέτασαν τα παραδοτέα του αναδόχου και λαμβάνοντας υπόψιν το έγγραφο (αρ. πρωτ. 506 - 16/07/2019) με τις παρατηρήσεις του αναδόχου για τη σωστή προβολή των καμερών σε απευθείας προβολή, διαπίστωσαν την ορθότητα και την πληρότητα τους, με βάση την από 27/3/19 σύμβαση (ΑΔΑ: Ω3Γ246Μ9Τ4-ΒΔΑ) που υπεγράφη μεταξύ του Φορέα Διαχείρισης και της εταιρείας ΠΡΙΣΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΑΒΕΕ

Η επιτροπή έχοντας υπόψη τα παραπάνω εισηγήθηκε ομόφωνα την παραλαβή των παραδοτέων του αναδόχου και διαβιβάζει το πρακτικό στο Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα Διαχείρισης για επικύρωση.

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

αποφάσισε ομόφωνα

την επικύρωση του πρακτικού της επιτροπής παρακολούθησης - παραλαβής παραδοτέου «Πρίσμα Ηλεκτρονικά ΑΒΕΕ» στο πλαίσιο του έργου «Προμήθεια και εγκατάσταση δύο καμερών σε τεχνητές φωλιές νυκτοβίων αρπακτικών πουλιών στο Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου» μέσω του προγράμματος «FOR-PRO» ΤΟΥ INTERREG 2014-2020 ΕΛΛΑΔΑ – ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ»

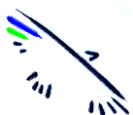
Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1044/2019**

Θέμα 12. Επικύρωση πρακτικού παρακολούθησης παραλαβής παραδοτέων (2ου τριμήνου 2019) εξωτερικού συνεργάτη νομικού συμβούλου (εισηγήτρια Α. Κων/νιδου)

Το θέμα εισηγήθηκε η κ. Κωνσταντινίδου και ενημέρωσε τα μέλη ότι στις 01/07/2019 και ώρα 15:30 συνεδρίασαν τα τακτικά μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης – Παραλαβής του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου που συστάθηκε σύμφωνα με την υπ' αριθ. 979/2019 απόφαση της 124^{ης} συνεδρίασης του Δ.Σ για να προβεί στη παραλαβή παραδοτέων που αποτελούν προαπαιτούμενα για την πληρωμή της αμοιβής εξωτερικού συνεργάτη, νομικού συμβούλου κ. Ευτυχίας Τριβυζά για χρονική περίοδο από 01/04/2019 έως 30/06/2019 σύμφωνα με την από 11/02/2019 σύμβαση που υπεγράφη μεταξύ αυτής και του Φορέα Διαχείρισης με βάση την υπ' αριθ. 965/2019 απόφαση της 123^{ης} συνεδρίασης του Δ.Σ. για απευθείας ανάθεση υπηρεσιών νομικού συμβούλου.

Η επιτροπή αφού έλαβε υπόψη της το ανωτέρω συμφωνητικό και τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν βεβαιώνει ότι η εξωτερική συνεργάτης νομική σύμβουλος κ. Ε. Τριβυζά, εκτέλεσε την συμφωνηθείσα εργασία όπως αυτή ορίζεται στη σύμβαση και παρέδωσε τα αντίστοιχα παραδοτέα. Οι συγκεκριμένες εργασίες συνοδεύονται από τα παρακάτω παραδοτέα:

1. 14 – 04 – 2019, απάντηση σε ερώτημα σχετικά με τις μετακινήσεις του προσωπικού και των ιδιωτών (μέλη Δ.Σ.) του Φορέα καθώς και των οχημάτων αυτού
2. 30 – 04 – 2019, απάντηση σε ερώτημα σχετικά με την παράταση σύμβασης του ορκωτού λογιστή με τον Φορέα
3. 15 – 05 – 2019, έλεγχος πρακτικών 124^{ης} και 125^{ης} συνεδρίασης

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

4. 16 – 05 – 2019, σχόλια επί του σχεδίου του νέου Εσωτερικού Κανονισμού του Φορέα
5. 29 – 05 – 2019, απάντηση σε ερώτημα σχετικά με την τροποποίηση σύμβασης
6. 4 – 06 – 2019, σχολιασμός των προτάσεων μας επί του σχεδίου του νέου Εσωτερικού Κανονισμού του Φορέα
7. 24 – 06 – 2019, έλεγχος πρακτικού 128^{ης} συνεδρίασης

Το πρακτικό διαβιβάζεται στο Δ.Σ. για επικύρωση.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν
Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

αποφάσισε ομόφωνα

την επικύρωση πρακτικού παρακολούθησης παραλαβής παραδοτέων (2ου τριμήνου 2019) της κ. Τριβυζά, εξωτερικού συνεργάτη νομικού συμβούλου.

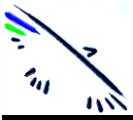
Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1045/2019**

Θέμα 13. Επικύρωση πρακτικού παρακολούθησης παραλαβής παραδοτέων (2ου τριμήνου 2019) εξωτερικού συνεργάτη λογιστή (εισηγήτρια Α. Κων/νιδου)

Το θέμα εισηγήθηκε η κ. Κωνσταντινίδου και ενημέρωσε τα μέλη ότι στις 01/07/2019 και ώρα 15:00 συνεδρίασαν τα τακτικά μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης – Παραλαβής του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου που συστάθηκε σύμφωνα με την υπ' αριθ. 979/2019 απόφαση της 124^{ης} συνεδρίασης του Δ.Σ. για να προβεί στη παραλαβή παραδοτέων που αποτελούν προαπαιτούμενα για την πληρωμή της αμοιβής του εξωτερικού συνεργάτη λογιστή Κανελάκη Ιωάννη για τις λογιστικές εργασίες που αφορούν περίοδο από 01/04/2019 έως 30/06/2019 σύμφωνα με την από 11/02/2019 σύμβαση που υπεγράφη μεταξύ αυτού και του Φορέα Διαχείρισης με βάση την υπ' αριθ. 964/2019 απόφαση της 123^{ης} συνεδρίασης του Δ.Σ. για την απευθείας ανάθεση υπηρεσιών λογιστικής υποστήριξης.

Η επιτροπή αφού έλαβε υπόψη της το ανωτέρω συμφωνητικό και τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν βεβαιώνει ότι ο εξωτερικός συνεργάτης Λογιστής κος Κανελάκης Ιωάννης εκτέλεσε την συμφωνηθείσα εργασία όπως αυτή ορίζεται στη σύμβαση και παρέδωσε τα αντίστοιχα παραδοτέα. Οι συγκεκριμένες εργασίες συνοδεύονται από τα παρακάτω παραδοτέα:

- Μισθοδοτικές καταστάσεις για την περίοδο 01/04/2019 – 30/06/2019
- Απόδοση διάφορων φόρων

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

- Αποστολή οικονομικών στοιχείων που ζητήθηκαν από τον Φορέα
- Λογιστική παρακολούθηση Φορέα

Και διαβιβάζει το πρακτικό στο Δ.Σ. για επικύρωση

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν
Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

αποφάσισε ομόφωνα

την επικύρωση πρακτικού παρακολούθησης παραλαβής παραδοτέων (2ου τριμήνου 2019) του κ. Κανελάκη εξωτερικού συνεργάτη λογιστή

Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1046/2019**

Θέμα 14. Επικύρωση πρακτικού παρακολούθησης παραλαβής παραδοτέων (2ου τριμήνου 2019) εξωτερικού συνεργάτη παροχής υπηρεσιών καθαριότητας (εισηγήτρια Α. Κων/νιδου)

Το θέμα εισηγήθηκε η κ. Κωνσταντινίδου και ενημέρωσε τα μέλη ότι στις 01/07/2019 και ώρα 14:00 συνεδρίασαν τα τακτικά μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης – Παραλαβής του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου που συστάθηκε σύμφωνα με την υπ' αριθ. 979/2019 απόφαση της 124^{ης} συνεδρίασης του Δ.Σ για να προβεί στη παραλαβή παραδοτέων που αποτελούν προαπαιτούμενα για την πληρωμή της αμοιβής του εξωτερικού συνεργάτη για υπηρεσίες καθαριότητας του Φορέα Διαχείρισης περιόδου 1/04/2019 έως 30/06/2019 σύμφωνα με την από 11/02/2019 σύμβαση που υπεγράφη μεταξύ της επιχείρησης του κ. Γρηγοράκη Ηλία και του Φορέα Διαχείρισης.

Η επιτροπή αφού έλαβε υπόψη της το ανωτέρω συμφωνητικό και τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν βεβαιώνει ότι ο εξωτερικός συνεργάτης για τις υπηρεσίες καθαριότητας του Φορέα Διαχείρισης, εκτέλεσε την συμφωνηθείσα εργασία όπως αυτή περιγράφεται στη σύμβαση που έχει υπογράψει με το Φορέα Διαχείρισης στις 11/02/2019. Η επιτροπή διαβιβάζει το πρακτικό για επικύρωση στο Δ.Σ

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

αποφάσισε ομόφωνα

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

την επικύρωση πρακτικού παρακολούθησης παραλαβής παραδοτέων (2ου τριμήνου 2019) του κ. Γρηγοράκη Ηλία, εξωτερικού συνεργάτη παροχής υπηρεσιών καθαριότητας

Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1047/2019**

Θέμα 15. Επικύρωση πρακτικού παρακολούθησης παραλαβής παραδοτέων (1ου εξαμήνου 2019) εξωτερικού συνεργάτη τεχνικού ασφαλείας (εισηγήτρια Α. Κων/νιδου)

Το θέμα εισηγήθηκε η κ. Κωνσταντινίδου και ενημέρωσε τα μέλη ότι στις 01/07/2019 και ώρα 14:00 συνεδρίασαν τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης - Παραλαβής του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου που συστάθηκε σύμφωνα με την υπ' αριθ. 979/2019 απόφαση της 124^{ης} συνεδρίασης του Δ.Σ για να προβεί στη παραλαβή παραδοτέων χρονικής περιόδου από 07/02/2019 – 30/06/2019, που αποτελούν προαπαιτούμενα για την πληρωμή της αμοιβής εξωτερικού συνεργάτη τεχνικού συμβούλου κ. Χρήστου Αλεξανδρή σύμφωνα με την από 07/02/2019 σύμβαση που υπεγράφη μεταξύ αυτού και του Φορέα Διαχείρισης.

Το πρακτικό αφορά τις προγραμματισμένες και έκτακτες επισκέψεις 21/02/2019 και 16/05/2019, κατά τις οποίες δεν έγιναν νέες παρατηρήσεις.

Η επιτροπή αφού έλαβε υπόψη της το ανωτέρω συμφωνητικό και τις εκτελεσθείσες εργασίες βεβαιώνει ότι ο εξωτερικός συνεργάτης τεχνικός ασφαλείας κ. Αλεξανδρής, εκτέλεσε την συμφωνηθείσα εργασία όπως αυτή περιγράφεται στη σύμβαση που έχει υπογράψει με το Φορέα Διαχείρισης στις 02/01/2018. Η επιτροπή διαβιβάζει το πρακτικό στο Δ.Σ για επικύρωση.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν
Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

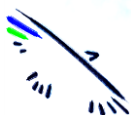
το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

αποφάσισε ομόφωνα

Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1048/2019**

Θέμα 16. Επικύρωση πρακτικού παρακολούθησης παραλαβής πετρελαίου κίνησης μηνών Απριλίου- Ιουνίου 2019 (εισηγήτρια Α. Κων/νιδου)

Το θέμα εισηγήθηκε η κ. Κωνσταντινίδου και ενημέρωσε τα μέλη ότι στις 02/05/2019, 03/06/2019 και συνεδρίασαν τα τακτικά μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης -

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

Παραλαβής του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου που συστάθηκε σύμφωνα με την υπ' αριθ. 979/2019 απόφαση της 124^{ης} συνεδρίασης του ΔΣ.

Αντικείμενο των συνεδριάσεων ήταν η παραλαβή των καυσίμων κίνησης μηνός Απριλίου, Μαΐου και Ιουνίου. Διαπιστώθηκε ότι η αναγραφόμενη ποσότητα καυσίμων στα τιμολόγια:

- TIM4341/30-04-19 (138,00lt), που αφορά προμήθεια καυσίμων για τα λεωφορεία, και TIM4342/30-04-19(230,00lt), που αφορά προμήθεια καυσίμων για τα οχήματα, για τον μήνα **Απρίλιο**,
- TIM4360/31-05-19 (182,01lt), που αφορά προμήθεια καυσίμων για τα οχήματα, και TIM4361/31-05-19(198,00lt), που αφορά προμήθεια καυσίμων για τα λεωφορεία, για τον μήνα **Μάιο**
- TIM4378/30-06-19 (91,00lt), που αφορά προμήθεια καυσίμων για λεωφορεία και βενζίνη για το θαμνοκοπτικό, και TIM4379/30-06-19 (215,11lt), που αφορά προμήθεια καυσίμων για τα οχήματα, για τον μήνα **Ιούνιο**

είναι σύμφωνη με την ποσότητα που αναγράφεται στο εκάστοτε δελτίο αποστολής που συνοδεύει τα τιμολόγια. Διαπιστώθηκε επίσης, βάση των δελτίων αποστολής, ότι τα λίτρα που εφοδιάστηκε το κάθε όχημα βρίσκονται εντός των ορίων που τίθενται από την ΥΑ1450/550/1982 όπως τροποποιήθηκε & ισχύει.

Η επιτροπή διαβιβάζει το πρακτικό για έγκριση στο Δ.Σ.

Με βάση την παραπάνω εισήγηση ο Πρόεδρος ΔΣ κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

αποφάσισε ομόφωνα

Την επικύρωση των πρακτικού παρακολούθησης παραλαβής πετρελαίου κίνησης μηνών Απριλίου- Ιουνίου 2019

Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1049/2019**

Θέμα 17. Γνωμοδότηση για ΕΟΑ κτηνοτροφικής μονάδας 34 αγελάδων ελευθέρως βοσκής και 34 μόσχων πάχυνσης (34 Ι.Ζ.) του κ. Μποστάντζη Χουσεΐν, σε αγροτέμαχιο στο Μεγάλο Δέρειο, Δήμου Σουφλίου, περιοχή Natura GR1110010 «Ορεινός Έβρος – Κοιλιάδα Δερείου» (εισηγητής Στ. Τσιαντικούδης)

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

Το θέμα εισηγήθηκε ο κ. Στ. Τσιαντικούδης και ενημέρωσε τα μέλη του Δ.Σ. για την γνωμοδότηση που ζητείται από το Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας, Π.Ε. Ροδόπης για το έργο του θέματος. Παρουσίασε συμπληρωμένο το «τυποποιημένο έντυπο αξιολόγησης / γνωμοδότησης ΕΟΑ έργων και δραστηριοτήτων κατηγορίας Β» με το οποίο γνωμοδοτεί ο Φορέας Διαχείρισης για παρόμοια έργα και δραστηριότητες σύμφωνα και με την ΚΥΑ 52983/1952 (ΦΕΚ 2436/Β/27 – 09 – 2013 και τον νόμο 4519/2018).

Ανέφερε ότι η Κτηνοτροφική μονάδα βρίσκεται κοντά στον οικισμό Γέρικο Μεγ. Δερείου του Δήμου Σουφλίου σε αγροτεμάχιο έκτασης 4 στρ. Η κατασκευή είναι πρόχειρη και αποτελείται από ξύλα, λαμαρίνες (η κύρια κατασκευή) και μπετόν (το δάπεδο της μονάδας).

Επειδή πρόκειται για μια σχετικά μικρή κατασκευή χωρίς την ύπαρξη μηχανολογικού εξοπλισμού, δεν εκπέμπει βιομηχανικούς αέριους ρύπους και επίσης δεν παράγονται χημικά απόβλητα. Τα μόνα απόβλητα είναι τα παράγωγα των ζώων (κοπριά). Η χρήση αγροτικών μηχανημάτων είναι μόνο η αναγκαία που απαιτείται για την μεταφορά ζώων, ζωοτροφής και απομάκρυνση των ζωικών αποβλήτων. Δεν προκαλεί άλλες αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Ο κ. Στ. Τσιαντικούδης εισηγήθηκε θετικά για την ΕΟΑ του έργου.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

αποφάσισε ομόφωνα

ότι συμφωνεί με την εισήγηση και το συμπληρωμένο έντυπο αξιολόγησης και γνωμοδοτεί θετικά για το έργο του θέματος.

Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1050/2019**

Θέμα 18. Γνωμοδότηση για Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση κτηνοτροφικής μονάδας στην κτηματική περιοχή Νέας Σάντας, Δήμου Μαρώνας – Σαπών, δυναμικότητας 58 αγελάδων, ελευθέρως βοσκής (29 ισοδύναμα ζώα) του κ. Ράπτη Ιωάννη, εντός περιοχής Natura GR1130011 «Κοιλιάδα Φιλιούρη» (εισηγητής Στ. Τσιαντικούδης)

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

Το θέμα εισηγήθηκε ο κ. Στ. Τσιαντικούδης και ενημέρωσε τα μέλη του Δ.Σ. για την γνωμοδότηση που ζητείται από το Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας, Π.Ε. Ροδόπης για το έργο του θέματος. Παρουσίασε συμπληρωμένο το «τυποποιημένο έντυπο αξιολόγησης / γνωμοδότησης ΕΟΑ έργων και δραστηριοτήτων κατηγορίας Β» με το οποίο γνωμοδοτεί ο Φορέας Διαχείρισης για παρόμοια έργα και δραστηριότητες σύμφωνα και με την ΚΥΑ 52983/1952 (ΦΕΚ 2436/Β/27 – 09 – 2013 και τον νόμο 4519/2018.

Ανέφερε ότι η Κτηνοτροφική μονάδα βρίσκεται κοντά στον οικισμό Ν. Σάντας, Δήμου Αρριανών Ροδόπης. Βρίσκεται σε αγροτεμάχιο 2,9 στρ. Η κατασκευή είναι πρόχειρη και αποτελείται από ξύλα και λαμαρίνες με εμβαδό 291 τ.μ.

Επειδή πρόκειται για μια μικρή κατασκευή χωρίς την ύπαρξη μηχανολογικού εξοπλισμού, δεν εκπέμπει βιομηχανικούς αέριους ρύπους και επίσης δεν παράγονται χημικά απόβλητα. Τα μόνα απόβλητα είναι τα παράγωγα των ζώων (κοπριά). Η χρήση αγροτικών μηχανημάτων είναι μόνο η αναγκαία που απαιτείται για την μεταφορά ζώων, ζωοτροφής και απομάκρυνση των ζωικών αποβλήτων. Δεν προκαλεί άλλες αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Ο κ. Στ. Τσιαντικούδης εισηγήθηκε θετικά για την ΕΟΑ του έργου.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

αποφάσισε ομόφωνα

ότι συμφωνεί με την εισήγηση και το συμπληρωμένο έντυπο αξιολόγησης και γνωμοδοτεί θετικά για το έργο του θέματος.

Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1051/2019**

Θέμα 19. Γνωμοδότηση για ΕΟΑ έργου «Σταθμός βάσης κινητής τηλεφωνίας, «ΝΕΑ ΣΑΝΤΑ Χ2 1423908», σε θέση πλησίον Νέας Σάντας, Δήμου Μαρωνείας – Σαπών, Π.Ε. Ροδόπης και του συνοδού έργου διάνοιξης δασικής οδού μήκους 61,36m (εισηγητής Στ. Τσιαντικούδης)

Το θέμα εισηγήθηκε ο κ. Στ. Τσιαντικούδης και ενημέρωσε τα μέλη του Δ.Σ. για την γνωμοδότηση που ζητείται από το Τμήμα Περιβαλλοντικού & Χωρικού Σχεδιασμού

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

Περιβάλλοντος/Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης για το έργο του θέματος.

Ανέφερε ότι ο σταθμός βάσης κινητής τηλεφωνίας COSMOTE Α.Ε., κωδ.: ΝΕΑ SANTA Χ2 142 3908, αποτελείται από τα παρακάτω τμήματα:

- Ένα (1) ιστό στήριξης των κεραιοδιατάξεων 33,30m (συμπεριλαμβανομένου του αλεξικέραυνου).
- Πέντε (5) μεταλλικές προκατασκευασμένες καμπίνες (outdoor μηχανήματα), όπου θα στεγάζονται τα μηχανήματα του σταθμού διαστάσεων 0.70μ.*0.77μ. οι δυο καμπίνες και 0.70μ.*0.70μ. οι τρεις καμπίνες
- Ένα μεταλλικό οικίσκο τύπου container στέγασης των μηχανημάτων της εταιρείας cosmote, διαστάσεων 3.20m x 2.50m x2.87m (ύψος)
- Κεραίες κινητής τηλεφωνίας: επτά (7) κεραίες της εταιρείας cosmote
- Ένα (1) ειδικό ερμάριο (Pillar) όπου στεγάζονται οι ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις του σταθμού
- Μία (1) περίφραξη περιμετρικά του οικοπέδου εγκαταστάσεις του Σ.Β.Κ.Τ

Επιπλέον, έχει κατασκευαστεί δασική οδός σύνδεσης μήκους 61,36 m η οποία αποτελεί συνοδό έργο. Η ύπαρξη του στη θέση στην οποία βρίσκεται, δεν φαίνεται να προκαλεί αρνητική επίπτωση στο περιβάλλον και στα προστατευόμενα είδη της γύρω περιοχής καθώς είναι μικρό σε μέγεθος με χαμηλό ύψος.

Ο κ. Στ. Τσιαντικούδ εισηγήθηκε θετικά για την ΕΟΑ του έργου.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

το σώμα μετά από διαλογική συζήτηση

αποφάσισε κατά πλειοψηφία

ότι συμφωνεί με την εισήγηση και γνωμοδοτεί θετικά για το έργο του θέματος.

Η κ. Θ. Σκαρτσή δήλωσε παρούσα καθώς δεν αναφέρεται στη μελέτη η νομιμότητα της εγκατάστασης.

Η απόφαση αυτή πήρε τον αριθμό **1052/2019**

Μη υπάρχοντων άλλων θεμάτων, ο Πρόεδρος έκλεισε τη συνεδρίαση

Τα Μέλη**Η Γραμματέας****Ο Πρόεδρος**

Βασιλάκης Δημήτριος

Σκαρτσή Θεοδώρα

Ποϊραζίδης Κωνσταντίνος

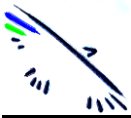
Πιστόλας Κωνσταντίνος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ 132

Εισήγηση Θέματος 3. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβάλλοντος για την Τροποποίηση (ΜΠΤ) του έργου: «Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) συνολικής ισχύος 48.3MW (από 32MW) στις θέσεις ‘Καβαλλάρης – Μακρυνόρος – Μικρονόρος’ του Δήμου Αρριανών, ΠΕ Ροδόπης» της Χ. ΡΟΚΑΣ ΑΒΕΕ (εισηγήτρια Σ. Ζακκάκ)

1. Γενικά στοιχεία

Η υπό εξέταση Μελέτη Περιβάλλοντος αφορά στην έκδοση τροποποιημένης ΑΕΠΟ για το έργο «Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) συνολικής ισχύος 48.3MW (από 32MW) στις θέσεις ‘Καβαλλάρης – Μακρυνόρος – Μικρονόρος’ του Δήμου Αρριανών, ΠΕ Ροδόπης» της εταιρίας «Χ. ΡΟΚΑΣ ΑΒΕΕ», που υπάγεται στην κατηγορία Α1. Ο ΑΣΠΗΕ θα είναι συνολικής ισχύος 48.3MW και θα αποτελείται από 14 Α/Γ Vestas V136 (ύψος σωληνωτού πύργου 132, διάμετρος ρότορα 136m). Η επιφάνεια σάρωσης ρότορα (swept area) ισούται με 14527 m² και το μέγιστο ύψος κάθε Α/Γ θα είναι 200 m. Η ηλεκτρική διασύνδεση του ΑΣΠΗΕ θα είναι εξ’ ολοκλήρου υπόγεια και θα γίνει με επέκταση του εν λειτουργία υποσταθμού ανύψωσης τάσης

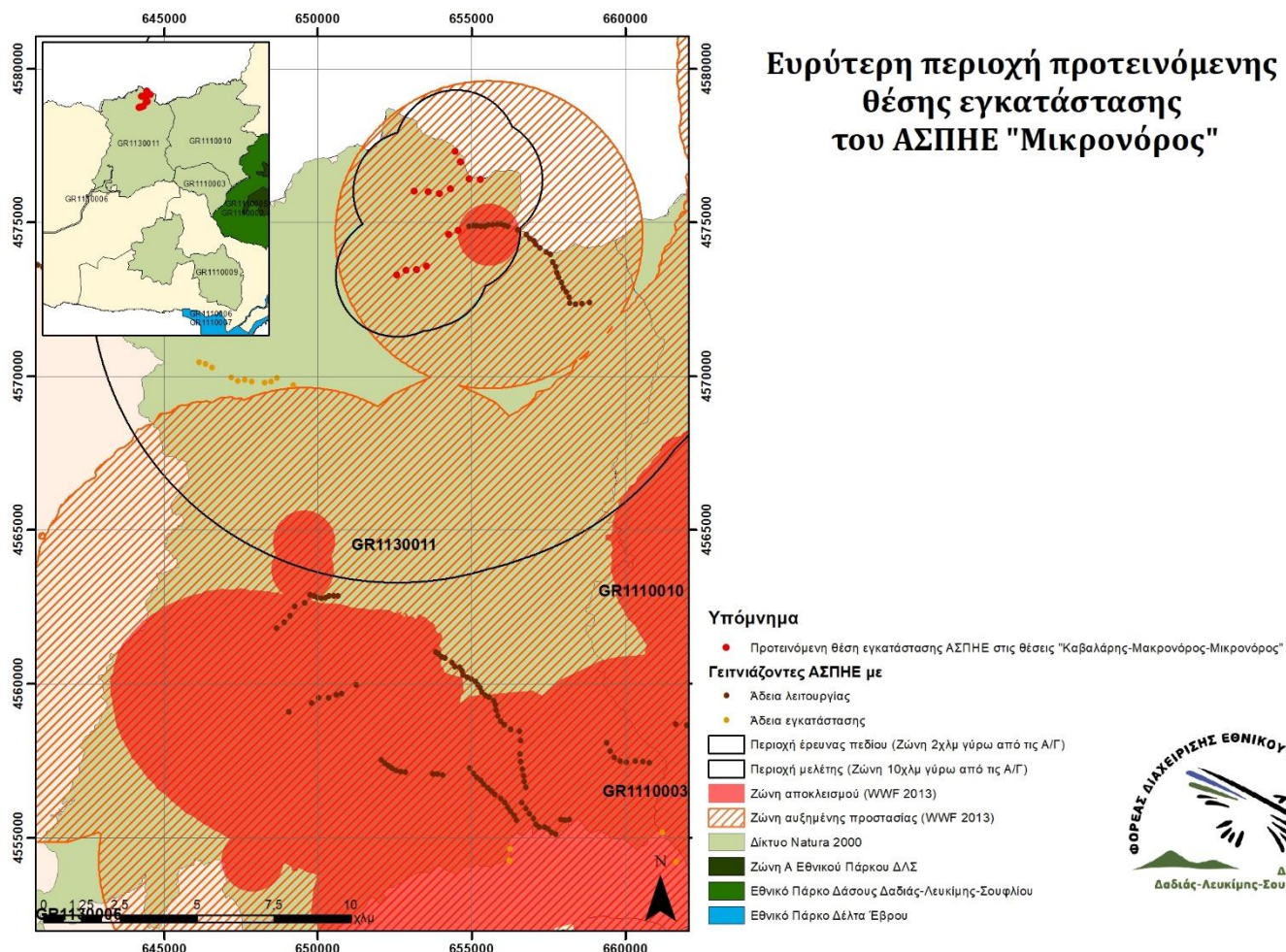
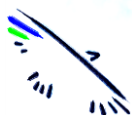
Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

20/150kV με την ονομασία «Πατριάρχης». Για την κατασκευή του έργου θα διανοιχθούν νέοι δρόμοι συνολικού μήκους 12,5 km.

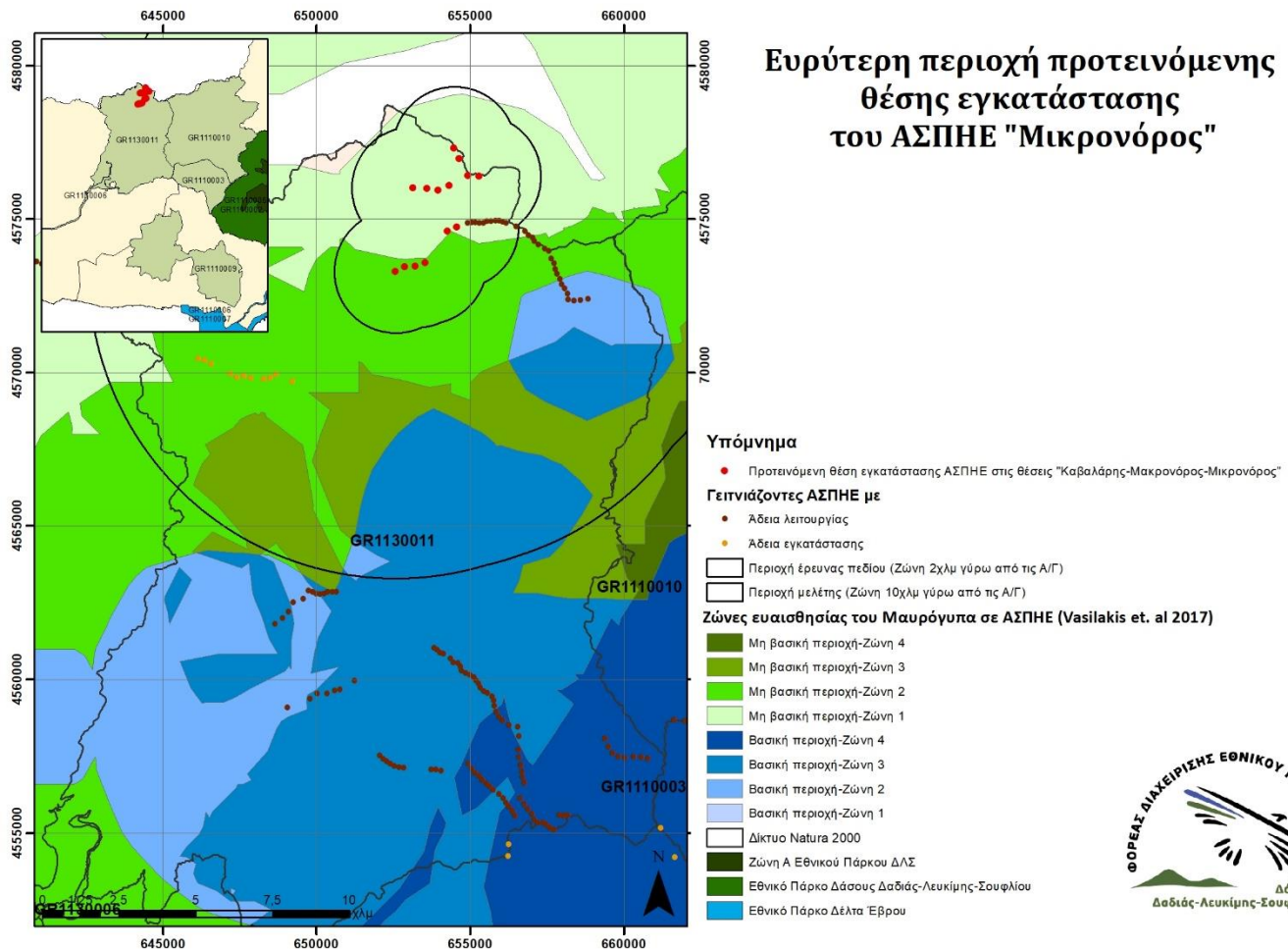
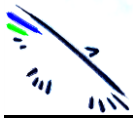
Το σύνολο των Α/Γ του ΑΣΠΗΕ προτείνεται να εγκατασταθούν εντός της Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) με κωδικό GR113011 «ΚΟΙΛΑΔΑ ΦΙΛΙΟΥΡΗ» του εθνικού καταλόγου του δικτύου Natura 2000, στο βόρειο όριο της, και εντός της ΣΠΠΕ με κωδικό GR008 «Κοιλάδα Φιλιουρή-Ανατολική Ροδόπη». Σε απόσταση 5χλμ ανατολικά βρίσκεται η περιοχή GR1110010 (SPA). Η σημαντικότητά της ΖΕΠ GR1130011 έγκειται στο ότι συντηρεί σημαντικούς πληθυσμούς αναπαραγόμενων αρπακτικών ειδών και πτωματοφάγων που την επισκέπτονται για τροφοληψία. Στα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ “Κοιλάδα Φιλιούρη” συμπεριλαμβάνονται ο Μαυρόγυπας, το Όρνιο, ο Ασπροπάρης, ο Χρυσαιτός και ο Φιδαετός. Τα 4 πρώτα είδη έχουν χαρακτηριστεί ως τα πλέον ευπαθή σε αιολικά πάρκα, σε βαθμό που προτείνεται ο αποκλεισμός εγκατάστασης ΑΣΠΗΕ σε ΣΠΠΕ και ΖΕΠ για τις οποίες τα τρία πρώτα είδη (Μαυρόγυπας, Όρνιο, Ασπροπάρης) αποτελούν είδη χαρακτηρισμού (Δημαλέξης κ.α. 2010). Παρά το γεγονός ότι ορισμένες φορές τα πουλιά εντοπίζουν και αποφεύγουν τις Α/Γ, ο κίνδυνος πρόσκρουσης παραμένει υπαρκτός, ιδιαίτερα σε μεγαλόσωμα είδη όπως ο Μαυρόγυπας και το Όρνιο. Οι αναφορές περιστατικών πρόσκρουσης είναι πολυάριθμες τόσο στη διεθνή βιβλιογραφία (πχ Carrete et al. 2011, Martin et al. 2012, Rydel et al. 2012), όσο και από δεδομένα από την περιοχή της Θράκης (Carcamo et al. 2011, Doutau et al. 2011). Αντίστοιχα, η ΣΠΠΕ GR008 αποτελεί σημαντική περιοχή για αναπαραγόμενα και διαβατικά αρπακτικά και είδη που σχετίζονται με δάση και θαμνώνες. Στην περιοχή φώλιαζε παλιότερα Γυπαετός. Από τα είδη που αναφέρονται για τη συγκεκριμένη ΣΠΠΕ με κριτήριο C (απειλούμενα είδη σε Ευρωπαϊκό επίπεδο που μπορούν να αποτελέσουν είδη χαρακτηρισμού των ΖΕΠ), πρέπει να αναφερθούν: ο Ασπροπάρης (2-3), το Όρνιο, ο Μαυρόγυπας (8 άτομα), ο Φιδαετός (10 ζευγάρια), ο Χρυσαιτός (1-2), καθώς και τα είδη *Dendrocopos medius*, *Dendrocopos syriacus*, *Lanius collurio*, *Emberiza hortulana*, *Ficedula semitorquata*.

Η προτεινόμενη περιοχή εγκατάστασης του ΑΣΠΗΕ εμπίπτει στη “**Ζώνη Αυξημένης Προστασίας**” σύμφωνα με την αναθεωρημένη πρόταση ορθής χωροθέτησης αιολικών πάρκων στη Θράκη του WWF Ελλάς (2013), ενώ η Α/Γ 9 χωροθετείται στο όριο της προτεινόμενης «Ζώνης αποκλεισμού». Ειδικά σε σχέση με το Μαυρόγυπα, σύμφωνα με πρόσφατα δημοσιευμένη μελέτη, η χωροθέτηση του έργου γίνεται σε ζώνη χαμηλής ευαισθησίας (Α/Γ 1-10: **Μη βασική περιοχή-Ζώνη 1** και Α/Γ 11-14: **Μη βασική περιοχή-Ζώνη 2**) (Vasilakis et al., 2017) (Εικόνα 1 & 2).

Στην περιοχή μελέτης, όπως ορίζεται στην ΕΟΑ (όριο ΖΕΠ GR1130011 και ακτίνα 10χμλ γύρω από τον ΑΣΠΗΕ) εντοπίζονται επιπλέον 128 Α/Γ με άδεια λειτουργίας, 11 με άδεια εγκατάστασης και 5 στο στάδιο ΑΕΠΟ, με την πλειονότητα αυτών να χωροθετείται στο ΝΑ τμήμα της ΖΕΠ. Η προτεινόμενη θέση χωροθέτησης και συγκεκριμένα η θέση των Α/Γ 9 και 10, είναι σε συνέχεια με τον υφιστάμενο ΑΣΠΗΕ «Πατριάρχης» (31 Α/Γ).

Εικόνα 1: Ευρύτερη περιοχή προτεινόμενης θέσης εγκατάστασης του ΑΣΠΗΕ «Καβαλλάρης – Μακρονόρος –Μικρονόρος» σε σχέση με την Αναθεωρημένη Πρόταση Ορθής Χωροθέτησης Αιολικών Πάρκων (WWF Ελλάς 2013)

Εικόνα 2: Ευρύτερη περιοχή προτεινόμενης θέσης εγκατάστασης του ΑΣΠΗΕ «Καβαλλάρης – Μακρονόρος –Μικρονόρος» σε σχέση με τις ζώνες ευαισθησίας για το Μαυρόγυπα (Vasilakis et al. 2017)

2. Αξιολόγηση χρήσης προτεινόμενης θέσης χωροθέτησης ΑΣΠΗΕ από τα αρπακτικά πουλιά

Τα στοιχεία που παρατίθενται στην ΕΟΑ έχουν προκύψει από ορνιθολογική διερεύνηση για τον συγκεκριμένο ΑΣΠΗΕ, η οποία πραγματοποιήθηκε τα έτη 2008, 2010 και 2014, καθώς και από άλλα σημεία θέας στην ΠΕΠ τα έτη 2018/2019.

Ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου, στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος «Προστασία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης - Σουφλίου» του ΕΠΠΕΡΑΑ, έχει προμηθευτεί οκτώ δορυφορικούς πομπούς, υψηλής χρονικής

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

συχνότητας, με σκοπό την καταγραφή των μετακινήσεων των ατόμων Μαυρόγυπα διαφόρων ηλικιών, έτσι ώστε να αποτυπωθούν οι βασικοί διάδρομοι μετακίνησης του είδους, οι κύριες περιοχές τροφοληψίας και κούρνιας του κοκ. Απώτερος στόχος είναι ο αποτελεσματικότερος σχεδιασμός των διαχειριστικών δράσεων για την προστασία του είδους. Ο αριθμός των πομπών αντιστοιχεί περίπου στο 6.5% του πληθυσμού. Οι πομποί αυτοί καταγράφουν τη θέση του πουλιού κάθε 3 λεπτά (υψηλής χρονικής συχνότητας) με αποτέλεσμα να παρέχουν υψηλή ακρίβεια στην αποτύπωση των διαδρόμων μετακίνησης. Οι ώρες λειτουργίας τους κατά τους χειμερινούς μήνες είναι 06:00-19:00, ενώ κατά τους θερινούς είναι 05:00-21:00, καθώς τα πουλιά κινούνται τις ώρες που έχει φως. Παράλληλα, χρησιμοποιήθηκαν δεδομένα από 27 Μαυρόγυπες, στους οποίους έχουν τοποθετηθεί πομποί από το Φορέα Διαχείρισης, στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE «Conservation of Black and Griffon vultures in the cross-border Rhodopes mountains» (LIFE RE-VULTURES - LIFE14 NAT/NL/000901 – A2), στο οποίο ο ΦΔ συμμετέχει ως εξωτερικός συνεργάτης και το οποίο χρηματοδοτείται κατά 75% από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (LIFE NATURE). Οι πομποί αυτοί καταγράφουν τη θέση του πουλιού κάθε μία ώρα. Στο σύνολό τους, οι παραπάνω πομποί, μέχρι την 13^η Ιουλίου 2019, οπότε και ανακτήθηκαν τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για τη γνωμοδότηση επί της ΕΟΑ, είχαν συμπληρώσει 654 ημέρες καταγραφών (ΜΟ ημερών λειτουργίας ανά πομπό) ή 1020 διακριτές ημέρες και ο μέσος χρόνος λήψης στοιχείων από κάθε πομπό ανά ημέρα ήταν 14,5 ώρες. Στο πλαίσιο του παραπάνω προγράμματος LIFE έχουν τοποθετηθεί 29 δορυφορικοί πομποί από την οργάνωση BSPB και σε Όρνια που αναπαράγονται στη Βουλγαρία (9 από τους οποίους καταγράφουν τη θέση του πουλιού κάθε 5 λεπτά - υψηλής χρονικής συχνότητας). Στο σύνολό τους, οι παραπάνω πομποί, μέχρι την 13^η Ιουλίου 2019, οπότε και ανακτήθηκαν τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για τη γνωμοδότηση επί της ΕΟΑ, είχαν συμπληρώσει 506,52 ημέρες καταγραφών (ΜΟ ημερών λειτουργίας ανά πομπό) ή 1121 διακριτές ημέρες. Αν και οι πομποί συλλέγουν δεδομένα καθ' όλη τη διάρκεια του 24ώρου, ως μέσος ημερήσιος χρόνος καταγραφών θεωρούνται οι 14,5 ώρες κατά τις οποίες τα πουλιά είναι δραστήρια. Τα δεδομένα αυτά, που αφορούν την περιοχή χωροθέτησης του υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ, διατέθηκαν στο Φορέα Διαχείρισης με σκοπό την ακριβέστερη αποτίμηση των επιπτώσεων του υπό εξέταση έργου. Τόσο για το Μαυρόγυπα, όσο και για το Όρνιο για τους υπολογισμούς των διελεύσεων χρησιμοποιήθηκαν μόνο τα σημειακά δεδομένα (και όχι οι γραμμικές μετακινήσεις), τα οποία αποτυπώνουν με αξιοπιστία την παρουσία των ατόμων στην περιοχή ενδιαφέροντος. Ειδικότερα, για την εκτίμηση των διελεύσεων ανά 10 ώρες καταγραφών χρησιμοποιήθηκαν μόνο τα στοιχεία των πομπών υψηλής χρονικής συχνότητας τα οποία είναι και τα πλέον αξιόπιστα. Οι γραμμικές μετακινήσεις χρησιμοποιήθηκαν μόνο στην περίπτωση των πομπών υψηλής χρονικής συχνότητας για την οπτική αποτύπωση των μετακινήσεων στο χάρτη.

Τέλος, λήφθηκαν υπ' όψη και δεδομένα δορυφορικής τηλεμετρίας που διατίθενται ανοιχτά στη διαδικτυακή βάση δεδομένων “movebank”. Τα δεδομένα αυτά αφορούν 14 άτομα Όρνιου, τα έτη 2016-2018. Καθώς δεν αναφέρονται αναλυτικά στοιχεία σχετικά με αυτά τα δεδομένα (αλλά φαίνεται να αφορούν άτομα από την περιοχή Kresna gorge της Βουλγαρίας και συνεπώς ενδεχομένως σχετίζονται με το πρόγραμμα

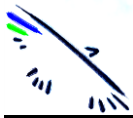
Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

επανεισαγωγής Όρνιων σε αυτή την περιοχή, LIFE14NAT/BG/649), η χρήση τους περιορίζεται αποκλειστικά στην ένδειξη παρουσίας των ατόμων στην περιοχή ενδιαφέροντος.

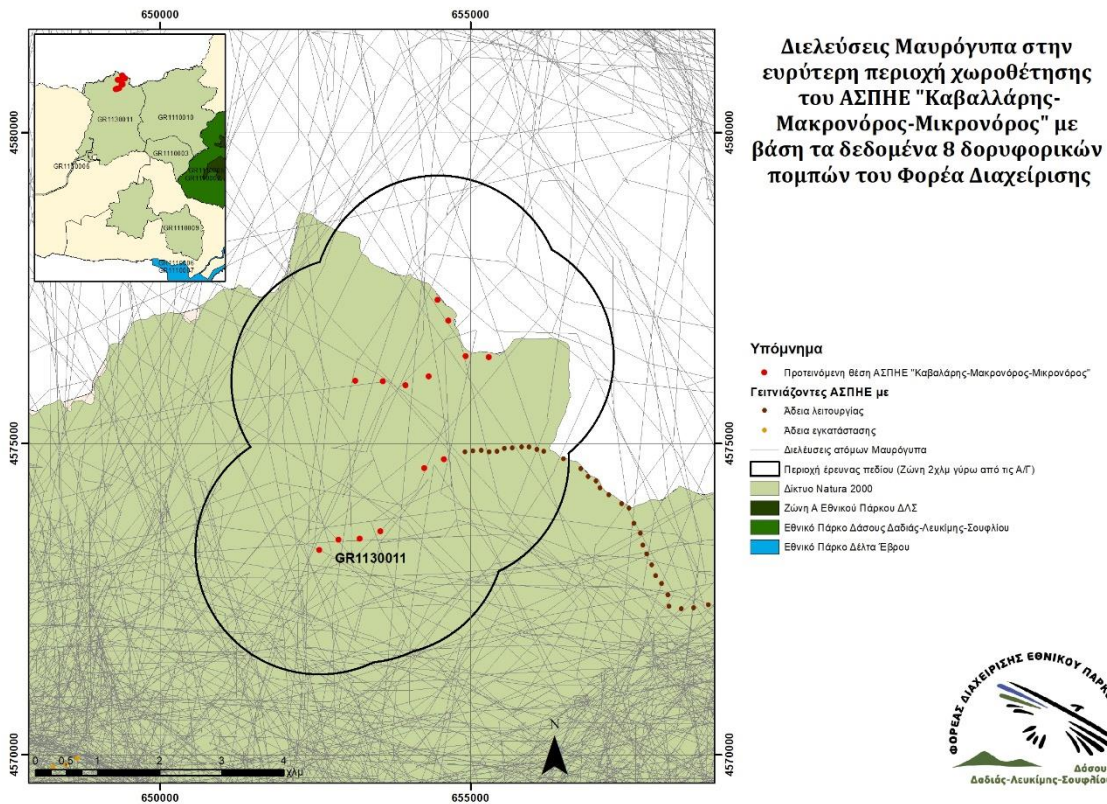
Τα δεδομένα από τους παραπάνω πομπούς εξετάστηκαν προσεκτικά και συμπληρωματικά αυτών που παρουσιάζονται στη μελέτη, μετά από στάθμισή τους, έτσι ώστε να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα σε σχέση με τη χρήση της προτεινόμενης περιοχής χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ από τα δύο παραπάνω είδη και την εκτίμηση των επιπτώσεων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της μελέτης, καταγράφηκαν 17 κινήσεις αρπακτικών πουλιών, από τέσσερα είδη (Χρυσαιτός, Σφηκιάρης, Φιδαετός και Όρνιο) σε σύνολο 42 ημερών καταγραφών. Σε τρεις περιπτώσεις, οι κινήσεις του Χρυσαιτού και σε τρεις περιπτώσεις οι κινήσεις του Σφηκιάρη έγιναν εντός της ζώνης Α, ενώ σε μία περίπτωση, εντός της ζώνης Α και σε ύψος 24-240μ καταγράφηκε και Πετρίτης. Την περίοδο 2018/2019 καταγράφηκαν 25 κινήσεις αρπακτικών πουλιών, από πέντε είδη (Γερακαετός, Χρυσαιτός, Σφηκιάρης, Φιδαετός και Όρνιο) σε σύνολο 22 ημερών καταγραφών. Σε μία περίπτωση η κίνηση του Γερακαετού, του Χρυσαιτού και του Σφηκιάρη έγιναν εντός της ζώνης Α, ενώ σε μία περίπτωση, εντός της ζώνης Α και σε ύψος 24-240μ καταγράφηκαν και εννέα άτομα Καλαμόκιρκου σε μετανάστευση. Ο Μαυρόγυπας παρατηρήθηκε σε μία μόλις περίπτωση στην ΠΕΠ, εκτός ζώνης Α (όλα τα έτη καταγραφών) και ως εκ τούτου οι επιπτώσεις σε αυτό το είδος δεν εξετάζονται περαιτέρω στη μελέτη. Παράλληλα, η συχνότητα διελεύσεων του Όρνιου ήταν σχετικά χαμηλή.

Αναφορικά με το Μαυρόγυπα, σύμφωνα με τα δεδομένα δορυφορικής τηλεμετρίας, εντός της ΠΕΠ καταγράφηκε παρουσία των 26 από τα 35 πουλιά σε σύνολο 69 ημερών, ενώ ο συνολικός αριθμός των διελεύσεων εκτιμάται σε 73 κατ' ελάχιστο (αν υποθέσουμε ότι έχουμε μόνο μία διέλευση/πουλί/ημέρα). Σε αντιπαραβολή με τα στοιχεία της ΕΟΑ, αυτή η συχνότητα αντιστοιχεί σε **6,89%** των ημερών καταγραφής στην ΠΕΠ, σε δείγμα 35 πουλιών (από τα 120 περίπου που εκτιμάται ότι είναι ο συνολικός πληθυσμός). Η συχνότητα των διελεύσεων από την ΠΕΠ υπολογίζεται σε 0,08 ανά 10 ώρες καταγραφών για τα 8 πουλιά ή σε **1,2 ανά 10 ώρες καταγραφών** για 120 πουλιά κατ' ελάχιστο, αν υποθέσουμε ότι έχουμε μόνο μία διέλευση/πουλί/ημέρα, , ενώ η δραστηριότητά τους εντοπίζεται κυρίως στο νότιο τμήμα της ΠΕΠ, στην περιοχή των Α/Γ 11-14 (Εικόνα 3).

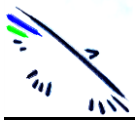
Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

Εικόνα 3: Διελεύσεις Μαυρόγυπα στην ευρύτερη περιοχή χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ «Καβαλλάρης – Μακρονόρος – Μικρονόρος» με βάση τα δεδομένα 8 δορυφορικών πομπών του Φορέα Διαχείρισης

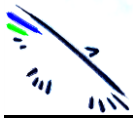
Το Όρνιο, σύμφωνα με τη μελέτη, καταγράφηκε σε ποσοστό **10%** των ημερών καταγραφής στην ΠΕΠ (για την περίοδο 2008-2014), με καμία κίνηση εντός της Ζώνης Α. Αντίστοιχα, την περίοδο 2018-2019 καταγράφηκε σε ποσοστό **14%** των ημερών καταγραφής στην ΠΕΠ, με επίσης καμία κίνηση εντός της Ζώνης Α. Η συχνότητα των διελεύσεων από την ΠΕΠ υπολογίζεται σε **1 ανά 10 ώρες καταγραφών** (2008-2014) και σε **0,32 ανά 10 ώρες καταγραφών** (2018-2019).

Σύμφωνα με τα δεδομένα δορυφορικής τηλεμετρίας καταγράφηκε εντός της ΠΕΠ παρουσία των 18 από τα 29 πουλιά σε σύνολο 164 ημερών, ενώ ο συνολικός αριθμός των διελεύσεων εκτιμάται σε 223 κατ' ελάχιστο (αν υποθέσουμε ότι έχουμε μόνο μία διέλευση/πουλί/ημέρα). Σε αντιπαραβολή με τα στοιχεία της ΕΟΑ, αυτή η συχνότητα αντιστοιχεί σε **14.63%** των ημερών καταγραφής στην ΠΕΠ, σε δείγμα 29 πουλιών (από τα 115 περίπου που έχουν καταγραφεί στο χώρο ενισχυτική τροφοδοσίας της Δαδιάς (βλ. SDF GR1110002). Η συχνότητα των διελεύσεων από την ΠΕΠ υπολογίζεται σε 0,3 ανά 10 ώρες καταγραφών για τα 29 πουλιά ή σε **1,19 ανά 10 ώρες καταγραφών** για 115 πουλιά κατ' ελάχιστο, αν υποθέσουμε ότι έχουμε μόνο μία διέλευση/πουλί/ημέρα, , ενώ η δραστηριότητά τους εντοπίζεται κυρίως στο νότιο και στο δυτικό τμήμα της ΠΕΠ,

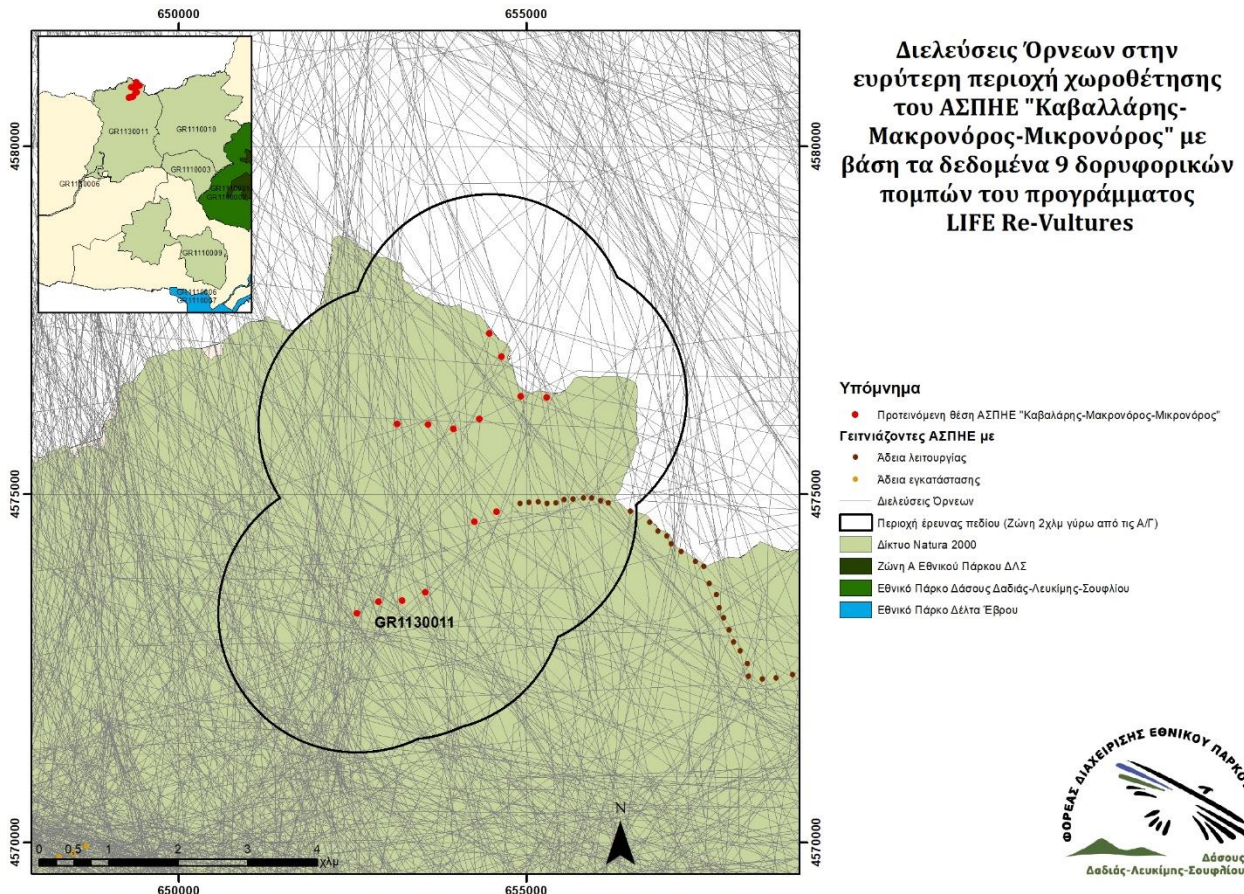
Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

στην περιοχή των Α/Γ 11-14 και Α/Γ 7-8 (Εικόνα 4). Αν και το ποσοστό των ημερών κατά το οποίο το είδος διέρχεται από την περιοχή φαίνεται να είναι παρόμοιο και με τις δύο προσεγγίσεις (ΕΟΑ και δορυφορική τηλεμετρία), η συχνότητα των διελεύσεων με βάση την τηλεμετρία είναι σχεδόν **τετραπλάσια** από αυτόν που εκτιμάται με βάση την ΕΟΑ.

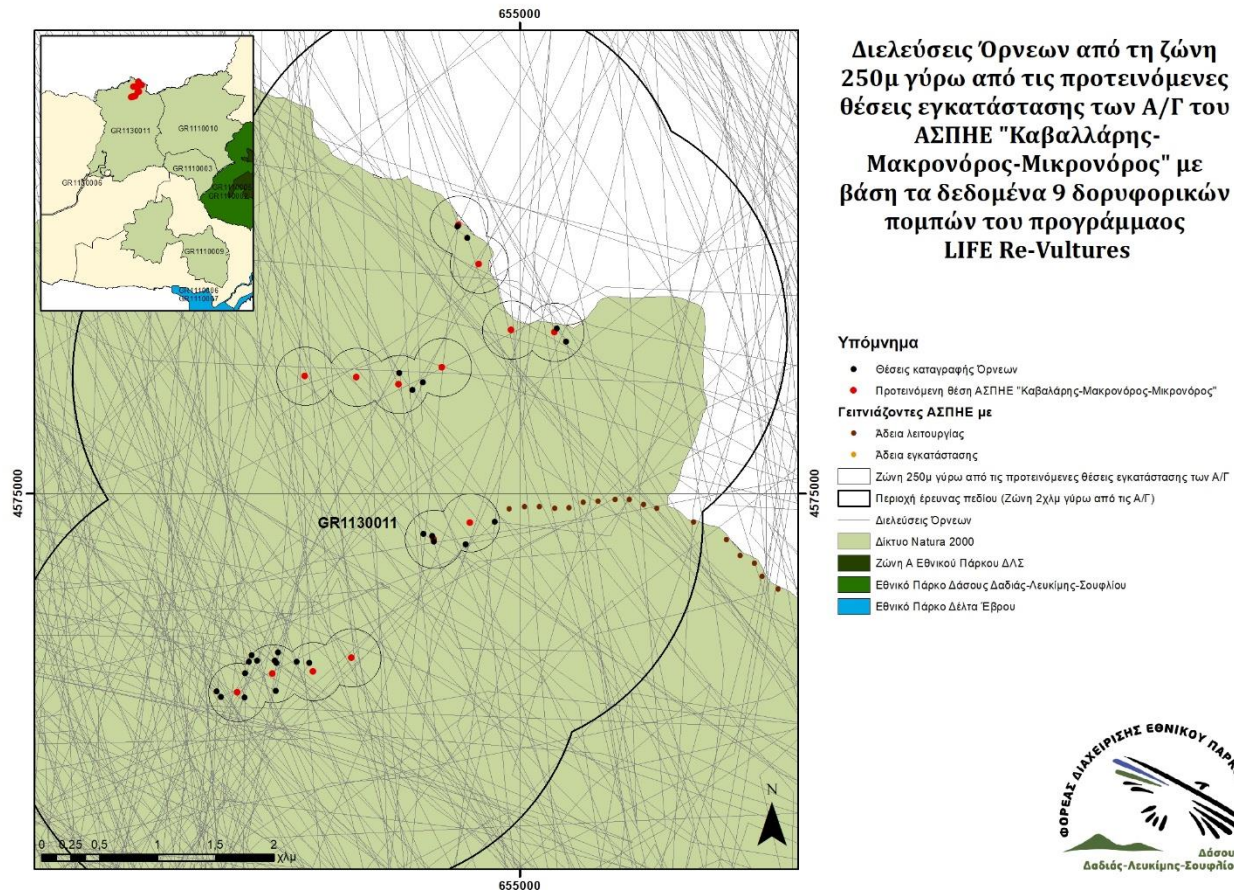
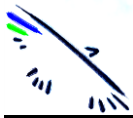
Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

Σε αντίθεση με την ΕΟΑ κατά την οποία δεν καταγράφηκε καμία κίνηση του είδους εντός της Ζώνης Α, η δορυφορική τηλεμετρία έδειξε αξιόλογη χρήση του χώρου από τα

πουλιά σε σχέση με τη συχνότητα διελεύσεων από το σύνολο της ΠΕΠ. Δεδομένου ότι οι πομποί καταγράφουν τη θέση του πουλιού ανά 3 λεπτά έως και μία ώρα, είναι σαφές ότι οι καταγραφές εντός της Ζώνης Α αναμένεται να **υποεκτιμούν** την πραγματική συχνότητα παρουσίας του είδους, καθώς η πιθανότητα η στιγμή καταγραφής της θέσης να συμπίπτει με τη στιγμή κατά την οποία το πουλί διέρχεται από τη ζώνη Α είναι πολύ μικρή (για ενδεικτική σύγκριση των θέσεων καταγραφής με τις γραμμές διελεύσεων από η Ζώνη Α βλ. Εικόνα 5). Ωστόσο παραθέτουμε ενδεικτικά τη συχνότητα διελεύσεων Όρνιου από τη Ζώνη Α όπως έχει υπολογιστεί με βάση τα δεδομένα τηλεμετρίας προς σύγκριση με τα στοιχεία της ΕΟΑ. Σύμφωνα με τα δεδομένα τηλεμετρίας, στη Ζώνη Α, καταγράφηκαν 12 πουλιά σε σύνολο 23 ημερών, ενώ ο συνολικός αριθμός των διελεύσεων εκτιμάται σε 26 κατ' ελάχιστο (αν υποθέσουμε ότι έχουμε μόνο μία διέλευση/πουλί/ημέρα).

Εικόνα 4: Διελεύσεις Όρνεων στην ευρύτερη περιοχή χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ «Καβαλλάρης – Μακρονόρος – Μικρονόρος» με βάση τα δεδομένα 9 δορυφορικών πομπών του προγράμματος LIFE Re-Vultures

Εικόνα 5: Διελεύσεις Όρνεων από τη ζώνη 250μ γύρω από τις προτεινόμενες θέσεις εγκατάστασης των Α/Γ του ΑΣΠΗΕ «Καβαλλάρης – Μακρονόρος –Μικρονόρος», με βάση τα δεδομένα 9 δορυφορικών πομπών του προγράμματος LIFE Re-Vultures

Τέλος, με βάση στοιχεία της Βουλγάρικης οργάνωσης FWFF που διατίθενται ανοιχτά στη διαδικτυακή βάση δεδομένων «monebank», από την ΠΕΠ έχουν διέλθει 11 Όρνια, σε 26 ημέρες από το 2013 μέχρι το 2019.

3. Εκτίμηση επιπτώσεων

Η προτεινόμενη θέση χωροθέτησης είναι σε μεγάλη εγγύτητα με τον υφιστάμενο ΑΣΠΗΕ «Πατριάρχης» και θα μπορούσε να αποτελέσει εν δυνάμει φραγμό στις μετακινήσεις των πουλιών, με αποτέλεσμα την παρέκκλισή τους από τη “βέλτιστη” εναέρια διαδρομή, η οποία επιφέρει αύξηση της ενεργειακής δαπάνης από πλευράς των πουλιών και επακόλουθη μείωση του διαθέσιμου χρόνου για άλλες ζωτικές

δραστηριότητές τους (Rydell et al. 2012). Το φαινόμενο αυτό μπορεί να επηρεάσει τη φυσική κατάσταση των πουλιών (μείωση ενεργειακών αποθεμάτων, εξάντληση) και τελικά να προκαλέσει αλλαγές στα μεγέθη των πληθυσμών (Drewitt & Langston 2006, Masden et al. 2009). Σε πολλές περιπτώσεις ο εκτοπισμός των πουλιών μέσα και γύρω από τα αιολικά πάρκα έχει πολύ σημαντικές επιπτώσεις στην κατάσταση των πληθυσμών (Strickland 2011). Ωστόσο, στην περίπτωση του υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ δεν αναμένονται σημαντικές επιπτώσεις φραγμού, καθώς τα στοιχεία υποδεικνύουν χαμηλή συχνότητα χρήσης του χώρου από το Μαυρόγυπα και μέτρια από το Όρνιο, ενώ δεν υπάρχουν ενδείξεις για χρήση της περιοχής για κούρνια ή τροφοληψία και η περιοχή χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ δεν εντοπίζεται εντός κάποιου διαδρόμου μετακίνησης των πουλιών (σε μία μόνο περίπτωση ένα άτομο διανυκτέρευσε 500μ βόρεια της Α/Γ13).

Βάσει της μελέτης, η σημαντικότητα των επιπτώσεων εκτιμάται ότι είναι αμελητέα ή χαμηλή για την πλειονότητα των ειδών της περιοχής, ενώ για κάποια είδη (Χρυσαιτός, Όρνιο, Φιδαετό) ενδέχεται να προκύψουν μέτριας σημαντικότητας σωρευτικές/συνεργιστικές επιπτώσεις, οι οποίες σχετίζονται με την παρουσία σημαντικών και ευαίσθητων σε επιπτώσεις ειδών σε μια ευρύτερη περιοχή (και σε ενδιαιτήματα) στα οποία λειτουργούν ή έχουν αδειοδοτηθεί αιολικά πάρκα.

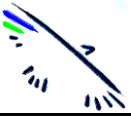
Με βάση τα παραπάνω εκτιμάται ότι τυχόν επιπτώσεις από πρόσκρουση αναμένεται να αμβλυθούν με την εφαρμογή κατάλληλων περιβαλλοντικών όρων.

4. Αξιολόγηση προτεινόμενων μέτρων μετριασμού

Πέρα των υφιστάμενων περιβαλλοντικών όρων και των τροποποιήσεων που προτείνονται στη μελέτη, προτείνουμε τις παρακάτω τροποποιήσεις έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι ενδεχόμενες επιπτώσεις λόγω όχλησης και πρόσκρουσης και το σχεδιαζόμενο έργο (κατασκευή και λειτουργία).

Υφιστάμενοι όροι

1. Το περιβάλλον που θα αλλοιωθεί από την όλη επέμβαση πρέπει να αποκατασταθεί και προς τούτο επιβάλλεται να συνταχθεί ειδική δασοτεχνική μελέτη πριν από τις εργασίες αποκατάστασής του.
2. Να γίνει αποκατάσταση της βλάστησης και του τοπίου των χώρων επέμβασης, συμπεριλαμβανομένων των πρανών των διανοιχθέντων δρόμων. Τα είδη φυτών που θα χρησιμοποιηθούν να είναι αυτόχθονα και να μην είναι ξένα προς τη φυσική φυτοκοινωνία της περιοχής. Οι εργασίες φύτευσης να αρχίζουν αμέσως σε κάθε τμήμα στο οποίο έχουν περατωθεί οι χωματουργικές εργασίες και έχουν διαμορφωθεί οι τελικές επιφάνειες. Ειδικότερα θα πρέπει να ελαχιστοποιηθούν οι χωματουργικές επεμβάσεις και να διατηρηθούν σημαντικές επιφάνειες με φυτοκάλυψη χαμηλού ύψους στο χώρο του πολυγώνου του Αιολικού Πάρκου.
3. Οι εργασίες εκσκαφών κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου να γίνεται με τον ηπιότερο δυνατό τρόπο και με ελαχιστοποίηση της χρήσης εκρηκτικών υλών εφόσον τούτο κριθεί ότι είναι απαραίτητο.

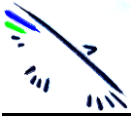

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

4. Οι εργασίες κατασκευής να πραγματοποιηθούν εκτός περιόδου αναπαραγωγής για τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ (δηλαδή μετά το τέλος Ιουλίου και πριν την 1^η Μαρτίου)
5. Να υπογειοποιηθεί το σύνολο της γραμμής μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας του ΑΣΠΗΕ.
6. Να γίνουν θαμνοφυτεύσεις στις εκτάσεις μεταξύ των Α/Γ για τον περιορισμό της κίνησης ατόμων Φιδαιτού (προτείνεται να παραμείνει ο όρος για τη γενικότερη αποτροπή των κινήσεων αρπακτικών πουλιών γύρω από τις Α/Γ για τροφοληψία)

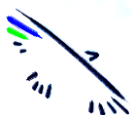
Προτάσεις τροποποίησης/συμπλήρωσης όρων (οι προτεινόμενες προσθήκες/τροποποιήσεις εμφανίζονται με πλάγια υπογραμμισμένα γράμματα)

1. Στο πλαίσιο της συνεισφοράς στη βελτίωση της γνώσης για τις επιπτώσεις των ΑΣΠΗΕ στην ορνιθοπανίδα και των μέτρων αντιμετώπισης, επιβάλλεται κατά τη φάση λειτουργίας να τοποθετηθεί σύστημα αποτροπής προσκρούσεων πτηνών και αυτοματοποιημένης παύσης Α/Γ. Το σύστημα θα πρέπει να καλύπτει τη δραστηριότητα μεσαίου και μεγάλου μεγέθους αρπακτικών και των πτωματοφάγων. Δεδομένου του ότι το ρίσκο επιπτώσεων προσκρούσεων εκτιμήθηκε ως χαμηλό για όλα τα είδη, το σύστημα που θα εγκατασταθεί (τεχνολογίας με ραντάρ ή κάμερες) προτείνεται να καλύπτει το χώρο πέντε Α/Γ (Α/Γ4, Α/Γ9, Α/Γ8, Α/Γ11, Α/Γ14). Τα αποτελέσματα (δεδομένα) των καταγραφών και ενεργειών του συστήματος θα αναλύονται (και θα αξιολογούνται) σε Ετήσιες Εκθέσεις που θα ενσωματώνονται στις Αναφορές Παρακολούθησης που θα υποβάλλονται Δ/νσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του ΥΠΕΝ και στο Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου, ενώ θα παρέχεται στο Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου πρόσβαση στα πρωτογενή δεδομένα που θα καταγράφονται από το σύστημα.
2. Να εφαρμοστεί (από εξειδικευμένο επιστήμονα που θα ορίσει ο φορέας του έργου) ολοκληρωμένο πρόγραμμα περιβαλλοντικής παρακολούθησης διάρκειας ενός (1) έτους πριν την έναρξη λειτουργίας και τριών (3) ετών μετά την έναρξη λειτουργίας το οποίο να περιλαμβάνει σχέδιο παρακολούθησης των πληθυσμών και της κατανομής των ειδών της ορνιθοπανίδας που απαντώνται στην περιοχή του έργου (με βάση και τις κατευθύνσεις που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ της ΕΟΑ). Το συγκεκριμένο πρόγραμμα περιβαλλοντικής παρακολούθησης θα περιλαμβάνει τουλάχιστον 40 ημέρες καταγραφών πεδίου ετησίως, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, για την παρακολούθηση χρήσης του χώρου και επιπτώσεων ενόχλησης/ εκτόπισης, καθώς και για την αναζήτηση φωλιών και κρίσιμων ενδιαιτημάτων κατά την αναπαραγωγική περίοδο.
3. Να εφαρμοστεί πρόγραμμα που θα διερευνά ενδεχόμενη όχληση και εκτόπιση από τη συγκεκριμένη περιοχή τροφοληψίας ή τις θέσεις φωλεοποίησης και να

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

- αξιολογούνται οι επιπτώσεις που αφορούν στην εκτόπιση, barrier effect και πρόσκρουση.
4. Θα πρέπει να πραγματοποιείται έρευνα που θα εξετάζει το κατά πόσο υπάρχουν περιστατικά προσκρούσεων (με έρευνα για νεκρά πτηνά στην περιοχή εγκατάστασης των Α/Γ). Ο έλεγχος για νεκρά πουλιά και νυχτερίδες θα πρέπει να γίνεται τρεις φορές την εβδομάδα και θα περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο ακτίνα 400 m περιμετρικά των Α/Γ και 300 m εκατέρωθεν της οδού σύνδεσης των Α/Γ. Να διατηρούνται πρωτόκολλα τα οποία θα συμπληρώνονται τα αποτελέσματα των ερευνών για αναζήτηση νεκρών πουλιών. Τα πρωτόκολλα θα πρέπει να είναι διαθέσιμα εφόσον ζητηθούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Σε περιπτώσεις που εντοπιστούν νεκρά αρπακτικά πουλιά ή γύπες, τότε θα πρέπει ενημερώνονται άμεσα οι αρμόδιες Υπηρεσίες και ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου ώστε να προσέλθουν άμεσα και να διαχειριστούν το περιστατικό.
 5. Σε περιπτώσεις που κατά την διάρκεια του προγράμματος εντοπιστούν τραυματισμένα άτομα πτηνών (λόγω πρόσκρουσης στις Α/Γ), που αδυνατούν να πετάξουν, τότε θα πρέπει ενημερώνονται άμεσα οι αρμόδιες Υπηρεσίες και ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου. Ειδικά σε περίπτωση εντοπισμού οποιουδήποτε τραυματισμένου πτηνού που αδυνατεί να πετάξει θα πρέπει να ειδοποιείται άμεσα η Δασική Υπηρεσία, ώστε να ακολουθείται η αρμόζουσα διαδικασία και να παρέχεται το συντομότερο δυνατόν η απαραίτητη περίθαλψη.
 6. Να εφαρμοστεί πρόγραμμα εκπαίδευσης και ενημέρωσης του μόνιμου προσωπικού που βρίσκεται στο χώρο του έργου, σχετικά με τις απαιτούμενες ενέργειες σε περιπτώσεις εντοπισμού νεκρού ή τραυματισμένου πουλιού
 7. Να ενημερωθούν και οι κάτοικοι της περιοχής που κινούνται κοντά στις Α/Γ, για την έγκαιρη συλλογή και διάγνωση των αιτιών θανάτου/τραυματισμού.
 8. Τα αποτελέσματα των παραπάνω 2-5 μέτρων να αναλύονται και να αξιολογούνται ως προς την επιτυχία των μέτρων προστασίας της орνιθοπανίδας, την απαίτηση λήψης τυχόν πρόσθετων μέτρων αντιμετώπισης αρνητικών επιπτώσεων, που δεν είχαν αρχικά προβλεφθεί κλπ. σε Ετήσιες Εκθέσεις που θα ενσωματώνονται στις Αναφορές Παρακολούθησης που θα υποβάλλονται Δ/νσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του ΥΠΕΝ και στο Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου. Εφόσον κριθεί σκόπιμο, να συνεχιστεί η υλοποίηση του προγράμματος και μετά την πάροδο των τριών ετών από την έναρξη λειτουργίας.
 9. Σε περίπτωση που κατά την παρακολούθηση της λειτουργίας του ΑΣΠΗΕ διαπιστωθεί ότι κάποια/ες Α/Γ παρουσιάζουν αυξημένο ρίσκο πρόσκρουσης ή καταγραφεί περιστατικό πρόσκρουσης, θα πρέπει να προβλέπεται η επιβολή περιοδικής παύσης λειτουργίας ή/και η κατάργησης κάποιας/ων Α/Γ.
 10. Να γίνεται τακτικός έλεγχος του χώρου του ΑΣΠΗΕ (εβδομαδιαία τρεις φορές ή και συχνότερα κατά περίπτωση) και απομάκρυνση των νεκρών ζώων (κτηνοτροφικών κυρίως) σε ενδεδειγμένους διάσπαρτους, τυχαίους και μη

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

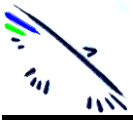
οργανωμένους χώρους τροφοληψίας της ορνιθοπανίδας. Η παραμονή και η παρουσία των νεκρών ζώων στο ΑΣΠΗΕ θα μπορούσε να προσελκύσει τα πτωματοφάγα αρπακτικά πτηνά με κίνδυνο, τον τραυματισμό ή τον θάνατό τους κατά τη διαδικασία προσέγγισης στο νεκρό ζώο. Ο έλεγχος θα πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο τη ζώνη περιμετρικά των Α/Γ σε ακτίνα 400m και κατά μήκος της οδού σύνδεσης των Α/Γ σε ακτίνα $\geq 300m$ εκατέρωθεν αυτής. Τα νεκρά ζώα που εντοπίζονται θα απομακρύνονται και θα παραμένουν στη διάθεση των πτωματοφάγων ειδών σε θέσεις που θα επιλέγονται σε συνεργασία με το Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου.

Προτάσεις αντισταθμιστικών περιβαλλοντικών όρων

Με σκοπό την αντιστάθμιση των επιπτώσεων από τη λειτουργία του ΑΣΠΗΕ ή/και στο πλαίσιο υλοποίησης του τοπικού σχεδίου δράσης της ΥΑ 168599/1495/2018, προτείνεται μια σειρά μέτρων υποστήριξης των υφιστάμενων φορέων που δραστηριοποιούνται στην προστασία των αρπακτικών πουλιών, με κύριους στόχους την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του φαινομένου της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων, το οποίο αποτελεί σημαντικό αίτιο θνησιμότητας για τα πτωματοφάγα αρπακτικά πουλιά, και την αναβάθμιση – ενίσχυση της παραδοσιακής κτηνοτροφίας, έτσι ώστε να ενισχυθεί η διατήρηση των ενδιαιτημάτων των αρπακτικών πουλιών και να διασφαλιστεί η διαθεσιμότητα τροφής για αυτά.

Στο παραπάνω πλαίσιο, ο φορέας του έργου επιβάλλεται να υποστηρίξει και να συμμετάσχει σε προγράμματα και δράσεις που υλοποιούνται ή θα υλοποιηθούν στην ευρύτερη περιοχή, τα οποία αφορούν τους δραστηριοποιούμενους φορείς με αιολικά πάρκα και τα οποία στοχεύουν στην αναβάθμιση – ενίσχυση της παραδοσιακής κτηνοτροφίας (στοιχείο απαραίτητο για την αναβάθμιση των χώρων τροφοληψίας της ορνιθοπανίδας στην περιοχή). Βάσει των συμπερασμάτων που προέκυψαν από την ημερίδα με θέμα «Αντιμετώπιση κρουσμάτων από την παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων» που διοργανώθηκε από το Φορέα Διαχείρισης με την υποστήριξη της ENEL Green Power Hellas και πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 8 Δεκεμβρίου 2017, προτείνεται η ενσωμάτωση των παρακάτω μέτρων με στόχο την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του φαινομένου της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων:

- Κάλυψη εξόδων συλλογής νεκρών πουλιών (οχήματα, καύσιμα, αναλώσιμα υλικά συλλογής & αποθήκευσης, αποστολής, νεκροψίας & νεκροτομής, ακτινογραφίες, τοξικολογική ανάλυση κτλ) Θα πρέπει να καλύπτονται τα έξοδα της/των αρμόδιων κατά το νόμο υπηρεσιών (Δασική Υπηρεσία, Φορέας Διαχείρισης και Κτηνιατρική Υπηρεσία).
- Χρηματοδότηση ειδικών διαχειριστικών δασοκομικών εργασιών ή ειδικών δασοτεχνικών έργων επί εκτάσεων που υποδεικνύει Δασική Υπηρεσία, με σκοπό τη βελτίωση και την προστασία τους μέσω της αύξησης της

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

βιοποικιλότητας και του θηρευτικού κεφαλαίου: α) Κατασκευή υδρομαστεύσεων για την βελτίωση της διαθεσιμότητας του επιφανειακού νερού στα ενδαιτήματα των ειδών χαρακτηρισμού, β) Διεύρυνση των υφιστάμενων διακένων εντός των αναδασώσεων για την αντιστάθμιση απώλεια ενδαιτήματος του Χρυσαιτό, γ) Δημιουργία διακένων περιμετρικά υπεραιώνόβιων δρυών εντός των αναδασώσεων, γ) Αύξηση του κρασπεδικού ενδαιτήματος κατά μήκος των δασικών δρόμων που διασχίζουν τις αναδασωτέες εκτάσεις.

- Χρηματοδότηση περιοδικής παρακολούθησης σαρκοφάγων θηλαστικών (θηρευτών). Θα πρέπει να καλύπτονται τα έξοδα της/των αρμόδιων κατά το νόμο υπηρεσιών (Δασική Υπηρεσία και Φορέας Διαχείρισης)
- Χρηματοδότηση μελέτης εκτίμησης του πληθυσμού των κορακοειδών και του ανταγωνισμού τους με τα είδη χαρακτηρισμού. Θα πρέπει να καλύπτονται τα έξοδα της/των αρμόδιων κατά το νόμο υπηρεσιών (Δασική Υπηρεσία και Φορέας Διαχείρισης)
- Χρηματοδότηση διανομής ηλεκτρικών περιφράξεων για την αποτροπή επιθέσεων λύκων σε ποιμνιοστάσια. Θα πρέπει να καλύπτονται τα έξοδα της/των αρμόδιων κατά το νόμο υπηρεσιών (Δασική Υπηρεσία και Φορέας Διαχείρισης)
- Χρηματοδότηση αντικατάστασης φονευθέντων κτηνοτροφικών ζώων από επιθέσεις λύκων. Θα πρέπει να καλύπτονται τα έξοδα της/των αρμόδιων κατά το νόμο υπηρεσιών (Κτηνιατρική Υπηρεσία και Φορέας Διαχείρισης)
- Κάλυψη εξόδων για εκστρατείες ενημέρωσης των κατοίκων των οικισμών περιφερειακά του ΑΣΠΗΕ για την παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων και χρηματοδότηση προγράμματος για τακτικούς επιτόπιους ελέγχους από το Φορέα Διαχείρισης και την αρμόδια Δασική Υπηρεσία
- Οικονομική ενίσχυση Κέντρων Περίθαλψης Άγριων Ζώων

5. Συμπεράσματα

Με βάση τα όσα αναφέρονται παραπάνω, γνωμοδοτώ **θετικά** επί της Μελέτης Περιβάλλοντος για την Τροποποίηση (ΜΠΤ) του έργου: «Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) συνολικής ισχύος 48.3MW (από 32MW) στις θέσεις 'Καβαλλάρης – Μακρυνόρος – Μικρονόρος' του Δήμου Αρριανών, ΠΕ Ροδόπης» της Χ. ΡΟΚΑΣ ΑΒΕΕ, υπό την προϋπόθεση εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων που αναφέρονται παραπάνω. Σε κάθε περίπτωση, θα θέλαμε να εκφράσουμε τον έντονο προβληματισμό μας σχετικά με το μεγάλο αριθμό Α/Γ που εντοπίζονται εντός της ΖΕΠ GR1130011 (153 Α/Γ σε λειτουργία και 9 Α/Γ με άδεια εγκατάστασης) και να τονίσουμε

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

την επιτακτική ανάγκη για άμεσο σχεδιασμό χωροθέτησης ΑΣΠΗΕ στην ευρύτερη περιοχή της Θράκης.

Βιβλιογραφία

Δημαλέξης, Τ., Καστρίτης, Θ., Μανωλόπουλος, Α., Κορμπέτη, Μ., Φριτς, Γ., Saravia Mullin, V., Ξηρουχάκης, Σ. & Δ. Μπούσμπουρας. 2010. Προσδιορισμός και χαρτογράφηση των ορνιθολογικά ευαίσθητων στα αιολικά πάρκα περιοχών της Ελλάδας. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Αθήνα, 126 σελ

Carcamo, B., Kret, E., Ζωγράφου, Χ. & Δ. Βασιλάκης. 2011. Αξιολόγηση των επιπτώσεων εννέα αιολικών πάρκων της Θράκης στα αρπακτικά πουλιά. Τεχνική έκθεση. Σελ. 96. WWF Ελλάς, Αθήνα

Carrete, M., Sanchez-Zapata, J., Benitez, J., Lobon, M., Montoya, F. & J. Donazar. 2011. Mortality at wind farms is positively related to large-scale distribution and aggregation in griffon vultures. *Biological Conservation* 145: 102-108

Doutau, B., Καυκαλέτου-Ντιεζ, Α., Carcamo, B., Βασιλάκης, Δ. & E. Kret. 2011. Επιπτώσεις των αιολικών πάρκων στα αρπακτικά πουλιά στη Θράκη. Ετήσια τεχνική αναφορά: Αύγουστος 2009 - Αύγουστος 2010. Σελ. 45, WWF Ελλάς, Αθήνα

Drewitt A.L. & R. Langston. 2006. Assessing the impacts of wind farms on birds. *Ibis* 148: 29–42

Masden, E., Fox, A., Furness, R., Bullman, R. & D. Haydon. 2009. Cumulative impact assessments and bird/wind farm interactions: Developing a conceptual framework. *Environmental Impact Assessment Review* 30: 1-7

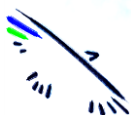
Rydell, J., Engstrom, H., Hedenstrom, A., Larsen, J., Pettersson, J. & M. Green. 2012. The effect of wind power on birds and bats – A synthesis. Report 6511, Swedish Environmental Protection Agency

Strickland, M., Arnett, W., Erickson, D., Johnson, G., Johnson, M., Morrison, J., Shaffer, J. & W. Warren-Hicks. 2011. Comprehensive guide to studying wind energy/wildlife interactions. Prepared for the National Wind Coordinating Collaborative, Washington D.C., USA.

Vasilakis, D.P., Whitfield, D.P., Kati, V., 2017. A balanced solution to the cumulative threat of industrialized wind farm development on cinereous vultures (*Aegypius monachus*) in south-eastern Europe. *PLoS One* 12, e0172685. doi:10.1371/journal.pone.0172685

WWF Ελλάς. 2013. Αιολικά πάρκα στη Θράκη: Αναθεωρημένη πρόταση ορθής χωροθέτησης του WWF Ελλάς. Δαδιά – Αθήνα: Ιούλιος 2013.

Εισήγηση θέματος 4. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) για την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου: «Αιολικός σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με ονομασία «ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑΪΚΑ II», ισχύος 10,6MW και των συνοδών έργων αυτού, εντός των ορίων των Δήμων Μαρώνας – Σαπών και Αρριανών, Περιφερειακής Ενότητας Ροδόπης» από την εταιρεία «Χ. ΡΟΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.». (εισηγήτρια Σ. Ζακκάκ)

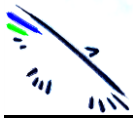

1. Γενικά στοιχεία

Η υπό εξέταση ΜΠΕ αφορά σε ΑΣΠΗΕ συνολικής ισχύος **10.6 MW** αποτελούμενο από **3 Α/Γ** και είναι κατηγορίας **A2**. Οι δύο εξ αυτών (Α/Γ 1, Α/Γ 3) θα είναι τύπου Vestas V136 (4.2MW, 3 πτερυγίων, διαμέτρου ρότορα 136m, σε σωληνωτό πύργο ύψους 112m) ενώ η τρίτη Α/Γ (Α/Γ 2) θα είναι τύπου Vestas V120 (2MW, 3 πτερυγίων, διαμέτρου ρότορα 120m, σε σωληνωτό πύργο ύψους 122m). Τα νέα, προς διάνοιξη, οδικά τμήματα έχουν συνολικό μήκος 1139.9m. Θα κατασκευαστεί επίσης κτίριο ελέγχου, εμβαδού περίπου 120m² (εντός οικοπέδου με εμβαδόν ≥ 4.000 m²), το οποίο θα εξυπηρετεί τις ανάγκες διασύνδεσης του ΑΣΠΗΕ με τον Υποσταθμό 150/20 kV «ΚΕΡΒΕΡΟΣ». Για τη σύνδεση του ΑΣΠΗΕ με το Σύστημα Μεταφοράς προβλέπεται η κατασκευή υπόγειου δικτύου Μέσης Τάσης (ΜΤ) 20kV, ενώ για την έγχυση της παραγόμενης ενέργειας στο Σύστημα Μεταφοράς θα χρησιμοποιηθεί η υφιστάμενη γραμμή μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150kV «ΙΑΣΜΟΣ – ΝΕΑ ΣΑΝΤΑ».

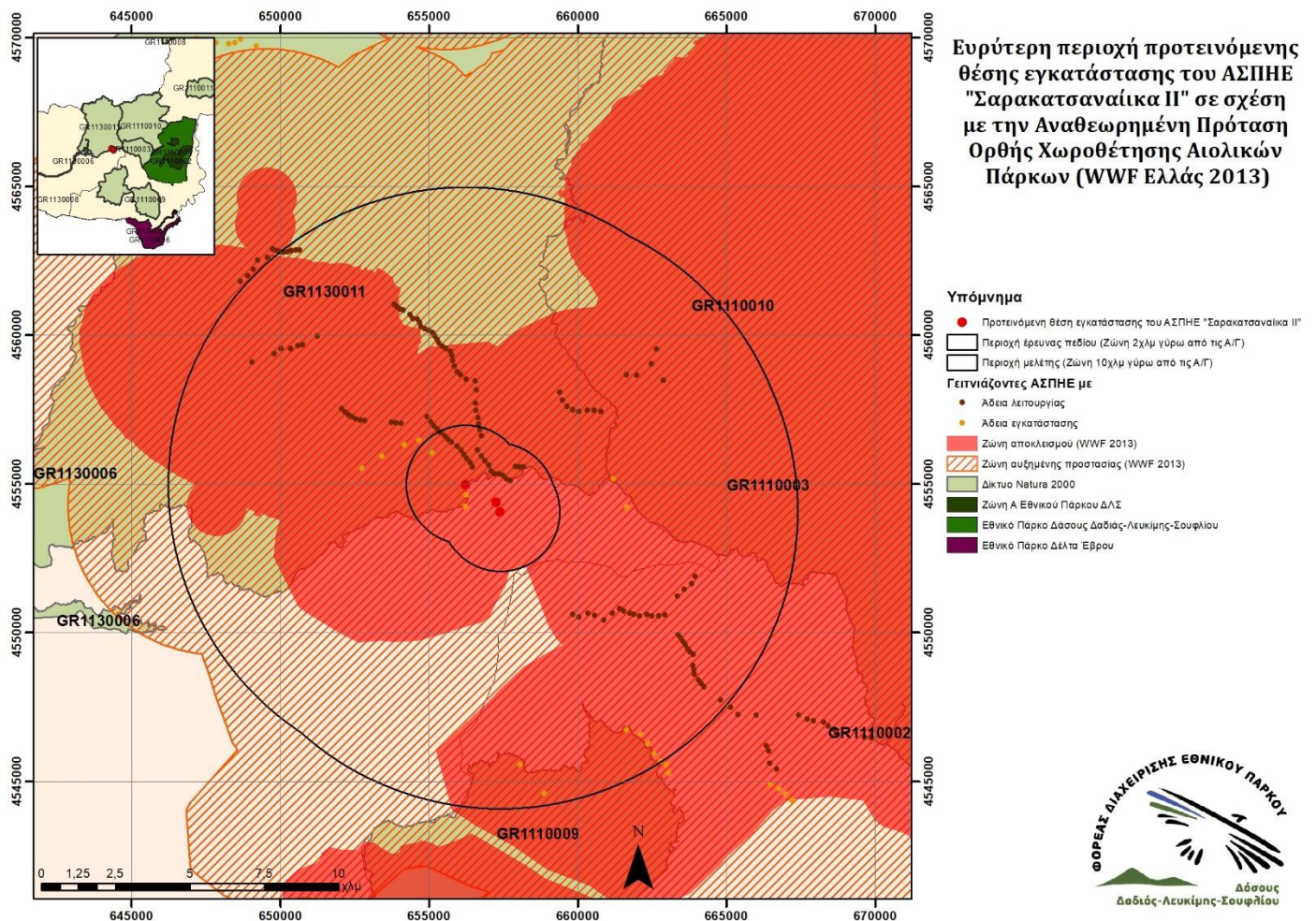
Ο ΑΣΠΗΕ εντοπίζεται στα νότια όρια της ΖΕΠ **GR1130011 – Κοιλιάδα Φιλιούρη** (η Α/Γ 1 βρίσκεται στα όρια της ΖΕΠ, οι Α/Γ2-3 βρίσκονται εκτός της ΖΕΠ σε απόσταση 800-1100m από τα όρια της, όπως και η νέα οδοποιία). Στα 3.6km στα ανατολικά του ΑΣΠΗΕ εντοπίζεται η ΖΕΠ GR1110010, στα 14km ανατολικά η ΖΕΠ GR1110002 και στα 6.5km νότια η ΖΕΠ GR1110009. Στα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ GR1130011, περιλαμβάνονται ο Μαυρόγυπας *Aegyptus monachus*, ο Ασπροπάρης *Neophron percnopterus*, ο Χρυσαιτός *Aquila chrysaetos* και το Όρνιο *Gyps fulvus*, είδη τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως τα **πλέον ευπαθή σε αιολικά πάρκα**, σε βαθμό που προτείνεται ο αποκλεισμός εγκατάστασης ΑΣΠΗΕ σε ΣΠΠΕ και ΖΕΠ για τις οποίες αποτελούν είδη χαρακτηρισμού (Δημαλέξης et al., 2010). Όπως διατυπώνεται και στην υπό εξέταση ΕΟΑ, τα μεγάλα πουλιά με περιορισμένη ικανότητα ελιγμών και μεγάλο φορτίο φτερούγων, όπως τα πτωματοφάγα, διατρέχουν γενικά μεγαλύτερο κίνδυνο πρόσκρουσης με Α/Γ (Brown et al. 1992) καθώς επίσης και τα είδη που συνήθως πετούν την αυγή και το σούρουπο ή τη νύχτα και είναι λιγότερο πιθανό να εντοπίζουν και να αποφεύγουν τις Α/Γ. Ειδικά για τους γύπες, υπάρχουν ενδείξεις ότι η ευαισθησία τους σε προσκρούσεις σχετίζεται και με τις προσαρμογές όρασης τους (για τη τροφοληψία, οπτικό πεδίο προς το έδαφος και όχι προς κατεύθυνση πτήσης, μικρό μετωπικό διοπτρικό πεδίο όρασης, Martin et al. 2012). Στο Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων της ΖΕΠ GR113001, η «**παραγωγή αιολικής ενέργειας**» **συμπεριλαμβάνεται στις πιέσεις/απειλές με «υψηλή» σημασία.**

Η προτεινόμενη περιοχή εγκατάστασης εμπίπτει στην **προτεινόμενη «Ζώνη Αποκλεισμού»** σύμφωνα με την αναθεωρημένη πρόταση ορθής χωροθέτησης αιολικών πάρκων στη Θράκη του WWF Ελλάς (WWF Ελλάς, 2013). Στη μελέτη αναγνωρίζεται ότι οι ζώνες αποκλεισμού αποτελούν «**περιοχές όπου δεν πρέπει να εγκατασταθούν ΑΙΟΠΑ**», εξαιτίας της σημασίας τους για την επιβίωση και διατήρηση των αρπακτικών και άλλων ειδών της ορνιθοπανίδας, καθώς και γενικότερα για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας». Επιπλέον, σε πρόσφατα δημοσιευμένη εργασία, η προτεινόμενη περιοχή εγκατάστασης του ΑΣΠΗΕ χαρακτηρίζεται ως **ζώνη υψηλής χρήσης από το**

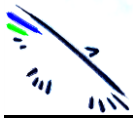
Μαυρόγυπα «Core area - Zone 4», εντός της οποίας προτείνεται ο αποκλεισμός χωροθέτησης ΑΣΠΗΕ (Vasilakis et al. 2017) (Εικόνα 1 & 2).

Στην περιοχή μελέτης, όπως ορίζεται στην ΕΟΑ (όριο ΖΕΠ GR1130011 και ακτίνα

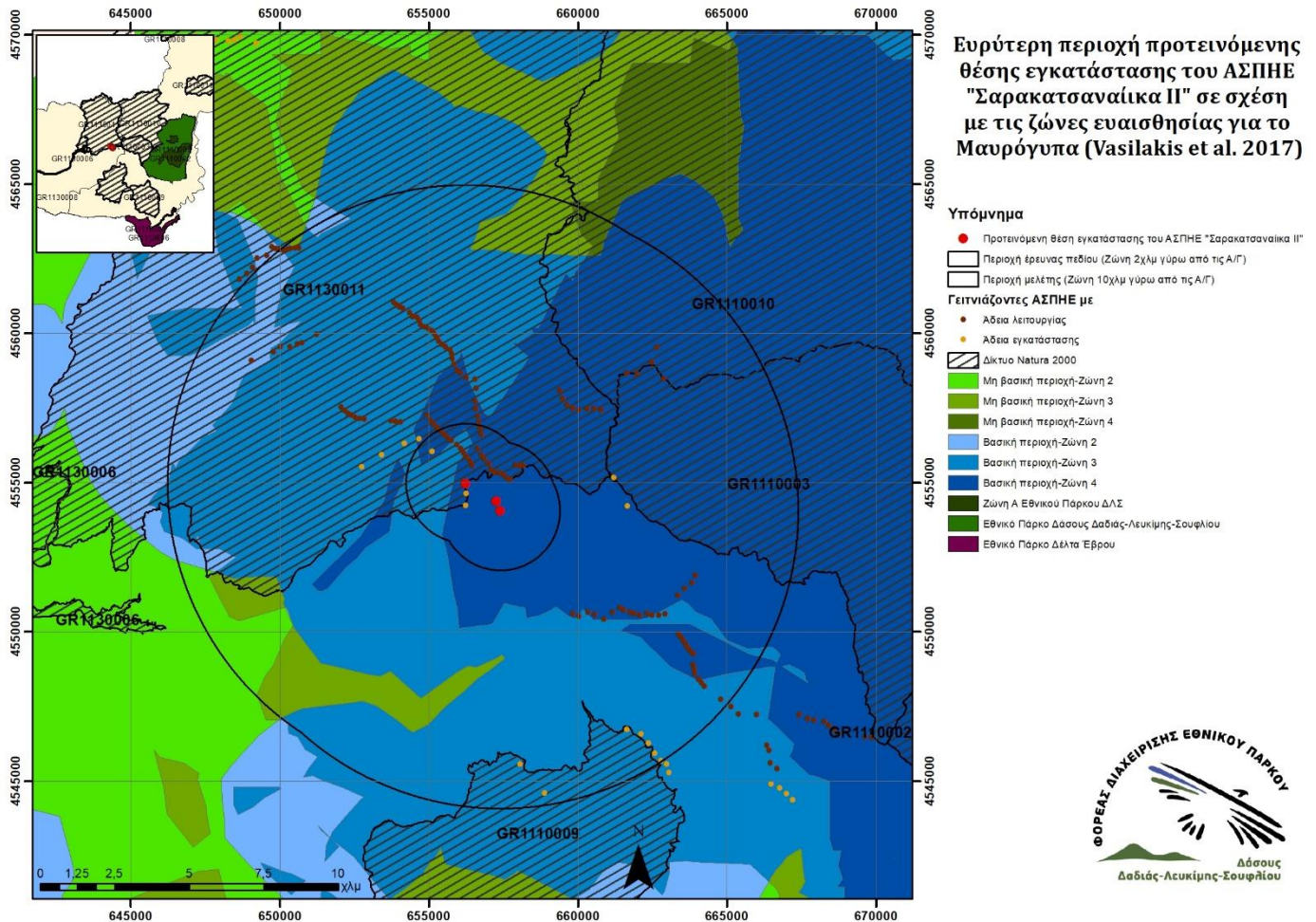
Εικόνα 4: Ευρύτερη περιοχή προτεινόμενης θέσης εγκατάστασης του ΑΣΠΗΕ «Σαρακατσαναίικα ΙΙ» σε σχέση με την Αναθεωρημένη Πρόταση Ορθής Χωροθέτησης Αιολικών Πάρκων (WWF Ελλάς 2013)

10χμλ γύρω από τον ΑΣΠΗΕ) εντοπίζονται επιπλέον 158 Α/Γ με άδεια λειτουργίας, 32 με άδεια εγκατάστασης και 19 στο στάδιο ΑΕΠΟ, με την πλειονότητα αυτών να χωροθετείται στο ΝΑ τμήμα της ΖΕΠ (104 Α/Γ σε λειτουργία, 4 Α/Γ με άδεια εγκατάστασης και 8 Α/Γ με ΑΕΠΟ). Εκτός της ΖΕΠ, αξιολογη είναι η πυκνότητα Α/Γ και στο ΝΑ άκρο της περιοχής μελέτης, στο οποίο εντοπίζονται 3 ΑΣΠΗΕ με άδεια λειτουργίας (σε εγγύτητα μεταξύ τους) με 49 Α/Γ συνολικά (οι 34 εντός των ορίων της περιοχής μελέτης), ενώ σε ακτίνα 7-10km εντοπίζονται 3 μικροί ΑΣΠΗΕ με άδεια εγκατάστασης (17 Α/Γ συνολικά). Σε ακτίνα 2km από τον υπό μελέτη ΑΣΠΗΕ (στα Β-ΒΑ)

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

εντοπίζονται 31 εν λειτουργία ή αδειοδοτημένες Α/Γ, από τρεις εν λειτουργία ΑΣΠΗΕ (25 Α/Γ εντός της Περιοχής Έρευνας Πεδίου-απόσταση 2χλμ από τον υπό εξέταση

Εικόνα 5: Ευρύτερη περιοχή προτεινόμενης θέσης εγκατάστασης του ΑΣΠΗΕ «Σαρακατσαναίικα ΙΙ» σε σχέση με τις ζώνες ευαισθησίας για το Μαυρόγυπα (Vasilakis et al. 2017)

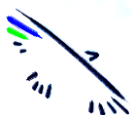
ΑΣΠΗΕ (ΠΕΠ) με τις υπόλοιπες να εκτείνονται βορειότερα), και ενός ΑΣΠΗΕ με ΑΕΠΟ (1 Α/Γ). Σε εγγύτητα με το πολύγωνο του ΑΣΠΗΕ ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑΙΙΚΑ ΙΙ, εντοπίζεται ακόμα ένας ΑΣΠΗΕ με άδεια εγκατάστασης (της ίδιας εταιρείας, με 2 Α/Γ, νότια της Α/Γ1). Η πυκνότητα των αδειοδοτημένων/υφιστάμενων έργων στο Β-ΒΑ τμήμα της ΠΕΠ είναι υψηλή με Α/Γ σε συνέχεια/ επαλληλία (και με τον υπό μελέτη ΑΣΠΗΕ) και περιορισμένο αριθμό ελεύθερων λοφοσειρών, ενώ **εντοπίζονται 69 Α/Γ με άδεια λειτουργίας και 2 με άδεια εγκατάστασης σε απόσταση <2km η μία από την άλλη.**

2. Αξιολόγηση χρήσης προτεινόμενης θέσης χωροθέτησης ΑΣΠΗΕ από τα αρπακτικά πουλιά

Τα στοιχεία που παρατίθενται στην ΕΟΑ έχουν προκύψει από ορνιθολογική διερεύνηση για τον συγκεκριμένο ΑΣΠΗΕ, η οποία ξεκίνησε το 2008 (Καταγραφή και αξιολόγηση της ορνιθοπανίδας) και συνεχίστηκε το 2010 με επιπλέον καταγραφές πεδίου, ενώ εργασίες πεδίου διενεργήθηκαν και κατά το Φεβρουάριο του 2014. Επιπρόσθετα, κατά το 2018, διενεργήθηκαν καταγραφές πεδίου σε ΑΣΠΗΕ της ευρύτερης περιοχής, περιλαμβανομένου και του ΑΣΠΗΕ Σαρακατσαναίικα II.

Ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου, στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος «Προστασία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης - Σουφλίου» του ΕΠΠΕΡΑΑ, έχει προμηθευτεί οκτώ δορυφορικούς πομπούς, υψηλής χρονικής συχνότητας, με σκοπό την καταγραφή των μετακινήσεων των ατόμων Μαυρόγυπα διαφόρων ηλικιών, έτσι ώστε να αποτυπωθούν οι βασικοί διάδρομοι μετακίνησης του είδους, οι κύριες περιοχές τροφοληψίας και κούρνιας του κοκ. Απώτερος στόχος είναι ο αποτελεσματικότερος σχεδιασμός των διαχειριστικών δράσεων για την προστασία του είδους. Ο αριθμός των πομπών αντιστοιχεί περίπου στο 6.5% του πληθυσμού. Οι πομποί αυτοί καταγράφουν τη θέση του πουλιού κάθε 3 λεπτά (υψηλής χρονικής συχνότητας) με αποτέλεσμα να παρέχουν υψηλή ακρίβεια στην αποτύπωση των διαδρόμων μετακίνησης. Οι ώρες λειτουργίας τους κατά τους χειμερινούς μήνες είναι 06:00-19:00, ενώ κατά τους θερινούς είναι 05:00-21:00, καθώς τα πουλιά κινούνται τις ώρες που έχει φως. Παράλληλα, χρησιμοποιήθηκαν δεδομένα από 27 Μαυρόγυπες, στους οποίους έχουν τοποθετηθεί πομποί από το Φορέα Διαχείρισης, στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE «Conservation of Black and Griffon vultures in the cross-border Rhodopes mountains» (LIFE RE-VULTURES - LIFE14 NAT/NL/000901 – A2), στο οποίο ο ΦΔ συμμετέχει ως εξωτερικός συνεργάτης και το οποίο χρηματοδοτείται κατά 75% από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (LIFE NATURE). Οι πομποί αυτοί καταγράφουν τη θέση του πουλιού κάθε μία ώρα. Στο σύνολό τους, οι παραπάνω πομποί, μέχρι την 13^η Ιουλίου 2019, οπότε και ανακτήθηκαν τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για τη γνωμοδότηση επί της ΕΟΑ, είχαν συμπληρώσει 654 ημέρες καταγραφών (ΜΟ ημερών λειτουργίας ανά πομπό) ή 1020 διακριτές ημέρες και ο μέσος χρόνος λήψης στοιχείων από κάθε πομπό ανά ημέρα ήταν 14,5 ώρες. Στο πλαίσιο του παραπάνω προγράμματος LIFE έχουν τοποθετηθεί 29 δορυφορικοί πομποί από την οργάνωση BSPB και σε Όρνια που αναπαράγονται στη Βουλγαρία (9 από τους οποίους καταγράφουν τη θέση του πουλιού κάθε 5 λεπτά - υψηλής χρονικής συχνότητας). Στο σύνολό τους, οι παραπάνω πομποί, μέχρι την 13^η Ιουλίου 2019, οπότε και ανακτήθηκαν τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για τη γνωμοδότηση επί της ΕΟΑ, είχαν συμπληρώσει 506,52 ημέρες καταγραφών (ΜΟ ημερών λειτουργίας ανά πομπό) ή 1121 διακριτές ημέρες. Αν και οι πομποί συλλέγουν δεδομένα καθ' όλη τη διάρκεια του 24ώρου, ως μέσος ημερήσιος χρόνος καταγραφών θεωρούνται οι 14,5 ώρες κατά τις οποίες τα πουλιά είναι δραστήρια. Τα δεδομένα αυτά, που αφορούν την περιοχή χωροθέτησης του υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ, διατέθηκαν στο Φορέα Διαχείρισης με σκοπό την ακριβέστερη αποτίμηση των επιπτώσεων του υπό

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

εξέταση έργου. Τόσο για το Μαυρόγυπα, όσο και για το Όρνιο για τους υπολογισμούς των διελεύσεων χρησιμοποιήθηκαν μόνο τα σημειακά δεδομένα (και όχι οι γραμμικές μετακινήσεις), τα οποία αποτυπώνουν με αξιοπιστία την παρουσία των ατόμων στην περιοχή ενδιαφέροντος. Ειδικότερα, για την εκτίμηση των διελεύσεων ανά 10 ώρες καταγραφών χρησιμοποιήθηκαν μόνο τα στοιχεία των πομπών υψηλής χρονικής συχνότητας τα οποία είναι και τα πλέον αξιόπιστα. Οι γραμμικές μετακινήσεις χρησιμοποιήθηκαν μόνο στην περίπτωση των πομπών υψηλής χρονικής συχνότητας για την οπτική αποτύπωση των μετακινήσεων στο χάρτη.

Τέλος, λήφθηκαν υπ' όψη και δεδομένα δορυφορικής τηλεμετρίας που διατίθενται ανοιχτά στη διαδικτυακή βάση δεδομένων “movebank”. Τα δεδομένα αυτά αφορούν 14 άτομα Όρνιου, τα έτη 2016-2018. Καθώς δεν αναφέρονται αναλυτικά στοιχεία σχετικά με αυτά τα δεδομένα (αλλά φαίνεται να αφορούν άτομα από την περιοχή Kresna gorge της Βουλγαρίας και συνεπώς ενδεχομένως σχετίζονται με το πρόγραμμα επανεισαγωγής Όρνιων σε αυτή την περιοχή, LIFE14NAT/BG/649), η χρήση τους περιορίζεται αποκλειστικά στην ένδειξη παρουσίας των ατόμων στην περιοχή ενδιαφέροντος.

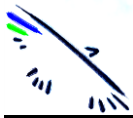
Τα δεδομένα από τους παραπάνω πομπούς εξετάστηκαν προσεκτικά και συμπληρωματικά αυτών που παρουσιάζονται στη μελέτη, μετά από στάθμισή τους, έτσι ώστε να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα σε σχέση με τη χρήση της προτεινόμενης περιοχής χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ από τα δύο παραπάνω είδη και την εκτίμηση των επιπτώσεων. Παρακάτω αναπτύσσονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα που προέκυψαν για το Μαυρόγυπα, το Όρνιο, το Χρυσαιτό, το Φιδιατό, το Σφηκιάρη και τον Κραυγαετό, μετά από την αξιολόγηση του συνόλου των διαθέσιμων στοιχείων.

2. α Μαυρόγυπας

Ο Μαυρόγυπας, στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων, αναπαράγεται αποκλειστικά στο Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου (ΖΕΠ GR1110002). Είναι είδος του Παραρτήματος I της οδηγίας 147/2009/ΕΕ και χαρακτηρίζεται ως «απειλούμενο» σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο των απειλούμενων ζώων της Ελλάδας (Λεγάκης and Μαραγκού, 2009) και ως «σχεδόν απειλούμενο» σύμφωνα με τον ερυθρό κατάλογο της IUCN.

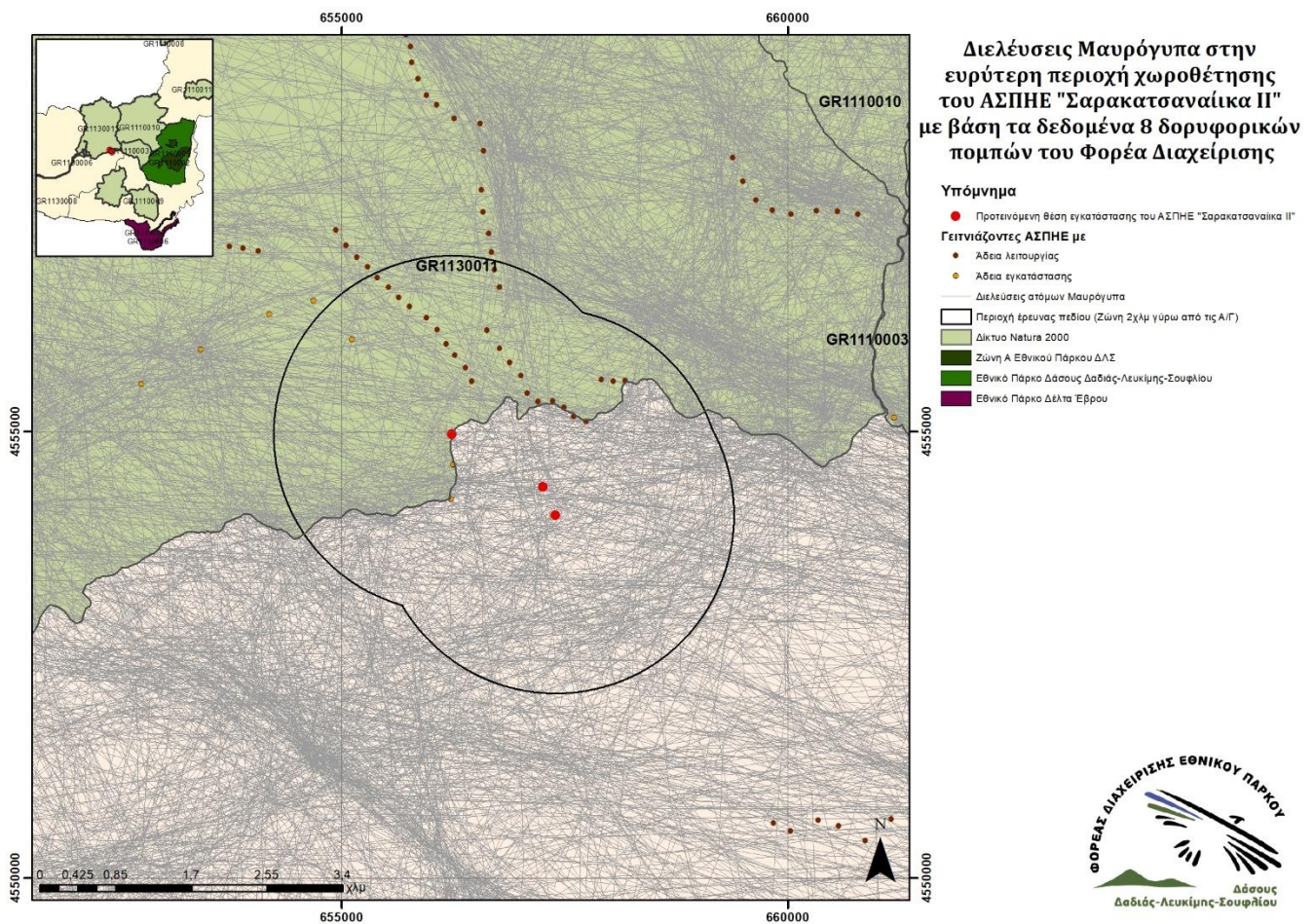
Η μελέτη αναφέρει καταγραφή του είδους σε ποσοστό **10-16%** των ημερών καταγραφής στην ΠΕΠ (για τις περιόδους 2008-2014 και 2018, αντίστοιχα). Την περίοδο 2008-2014 καταγράφηκαν 3 κινήσεις στη Ζώνη Α (απόσταση 250μ από τον υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ). Η συχνότητα των διελεύσεων από την ΠΕΠ υπολογίζεται σε **0,99-1,20 ανά 10 ώρες καταγραφών** και από τη Ζώνη Α σε **0-0,21 ανά 10 ώρες καταγραφών**.

Σύμφωνα με τα δεδομένα δορυφορικής τηλεμετρίας, εντός της ΠΕΠ καταγράφηκε παρουσία των 34 από τα 35 πουλιά σε σύνολο 362 ημερών, ενώ ο συνολικός αριθμός των διελεύσεων εκτιμάται σε 589 κατ' ελάχιστο (αν υποθέσουμε ότι έχουμε μόνο μία διέλευση/πουλί/ημέρα) (Παραρτήματα I, II). Σε αντιπαράθεση με τα στοιχεία της ΕΟΑ, αυτή η συχνότητα αντιστοιχεί σε **35,49%** των ημερών καταγραφής στην ΠΕΠ, σε

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

δείγμα 35 πουλιών (από τα 120 περίπου που εκτιμάται ότι είναι ο συνολικός πληθυσμός). Η συχνότητα των διελεύσεων από την ΠΕΠ υπολογίζεται σε 0,35 ανά 10 ώρες καταγραφών για τα 8 πουλιά ή σε **5,24 ανά 10 ώρες καταγραφών** για 120 πουλιά κατ' ελάχιστο, αν υποθέσουμε ότι έχουμε μόνο μία διέλευση/πουλί/ημέρα, αριθμό περίπου **πενταπλάσιο** από αυτόν που εκτιμάται με βάση την ΕΟΑ (Εικόνα 3).

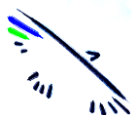
Εικόνα 6: Διελύσεις Μαυρόγυπα στην ευρύτερη περιοχή χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ «Σαρακατσαναίικα ΙΙ» με βάση τα δεδομένα 8 δορυφορικών πομπών του Φορέα Διαχείρισης

Δεδομένου ότι οι πομποί καταγράφουν τη θέση του πουλιού ανά 3 λεπτά έως και μία ώρα, είναι σαφές ότι οι καταγραφές εντός της Ζώνης Α αναμένεται να **υποεκτιμούν** την πραγματική συχνότητα παρουσίας του είδους, καθώς η πιθανότητα η στιγμή καταγραφής της θέσης να συμπέσει με τη στιγμή κατά την οποία το πουλί διέρχεται από τη ζώνη Α είναι πολύ μικρή (για ενδεικτική σύγκριση των θέσεων καταγραφής με τις γραμμές διελεύσεων από η Ζώνη Α βλ. Εικόνα 4). Ωστόσο, παραθέτουμε **ενδεικτικά** τη

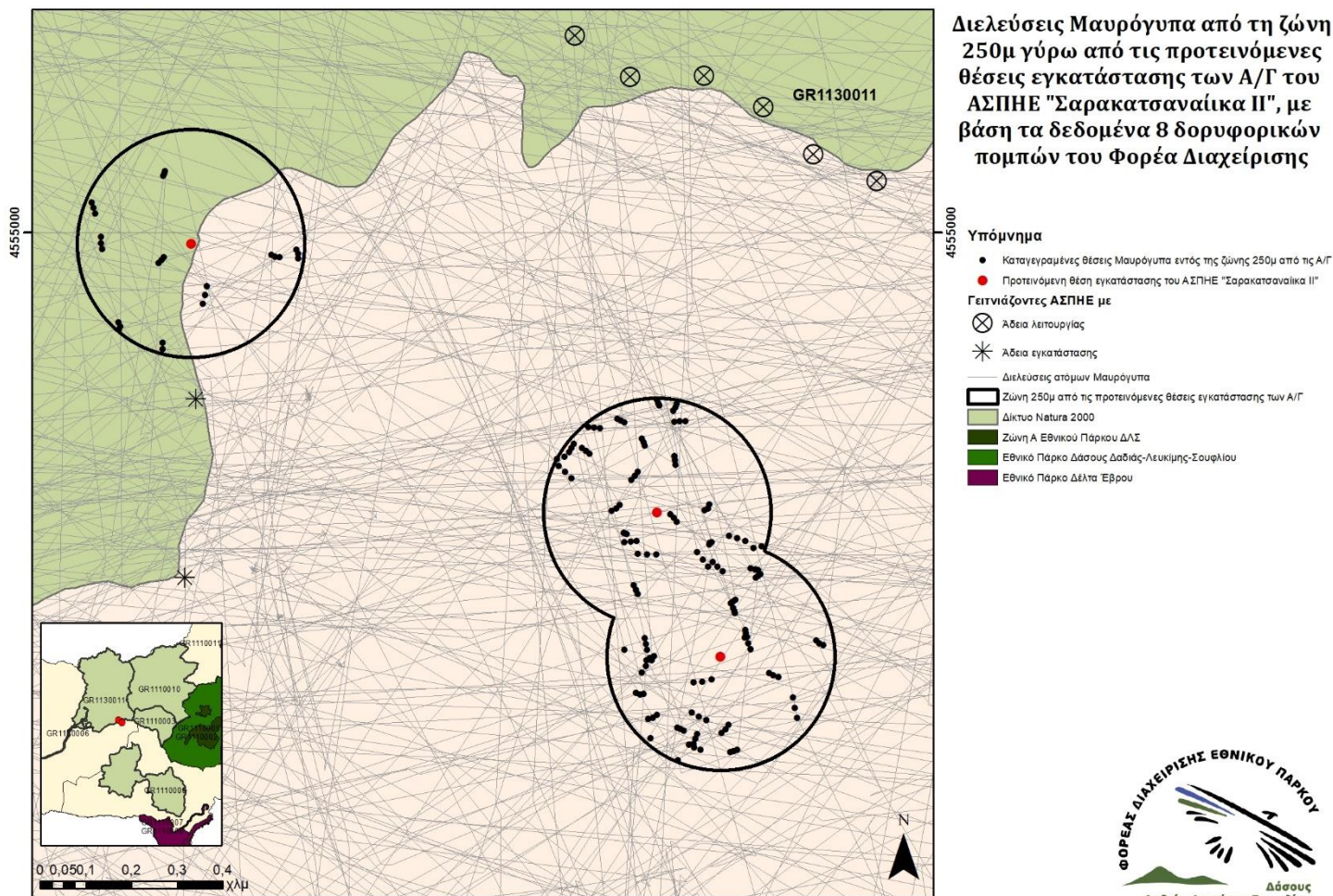

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

συχνότητα διελεύσεων Μαυρόγυπα από τη Ζώνη Α όπως έχει υπολογιστεί με βάση τα δεδομένα τηλεμετρίας προς σύγκριση με τα στοιχεία της ΕΟΑ (Παράρτημα Ι). Σύμφωνα με τα δεδομένα τηλεμετρίας, στη Ζώνη Α, καταγράφηκαν 18 πουλιά σε σύνολο 44 ημερών, ενώ ο συνολικός αριθμός των διελεύσεων εκτιμάται σε 54 κατ' ελάχιστο (αν υποθέσουμε ότι έχουμε μόνο μία διέλευση/πουλί/ημέρα). Αξίζει να αναφερθεί ότι για τα 7 πουλιά για τα οποία υπάρχουν δεδομένα σχετικά με το ύψος πτήσης, καταγράφηκαν 23 διελεύσεις από της ζώνης άμεσης επίδρασης. Σε αντιπαραβολή με τα στοιχεία της ΕΟΑ, αυτή η συχνότητα αντιστοιχεί σε 0,03 διελεύσεις ανά 10 ώρες καταγραφών σε δείγμα 8 πουλιών, ή σε **0,45 ανά 10 ώρες καταγραφών** για 120 πουλιά κατ' ελάχιστο, αν υποθέσουμε ότι έχουμε μόνο μία διέλευση/πουλί/ημέρα, αριθμό **διπλάσιο** με αυτόν που εκτιμάται με βάση την ΕΟΑ, παρά την υποεκτίμηση της προσέγγισης που ακολουθείται εδώ.

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

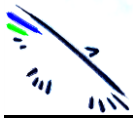
Εικόνα 7: Διελύσεις Μαυρόγυπα από τη ζώνη 250μ γύρω από τις προτεινόμενες θέσεις εγκατάστασης των Α/Γ του ΑΣΠΗΕ «Σαρακατσαναίικα ΙΙ», με βάση τα δεδομένα 8 δορυφορικών πομπών του Φορέα Διαχείρισης

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΟΑ δεν παρατηρήθηκε κούρνιασμα εντός της ΠΕΠ, ούτε

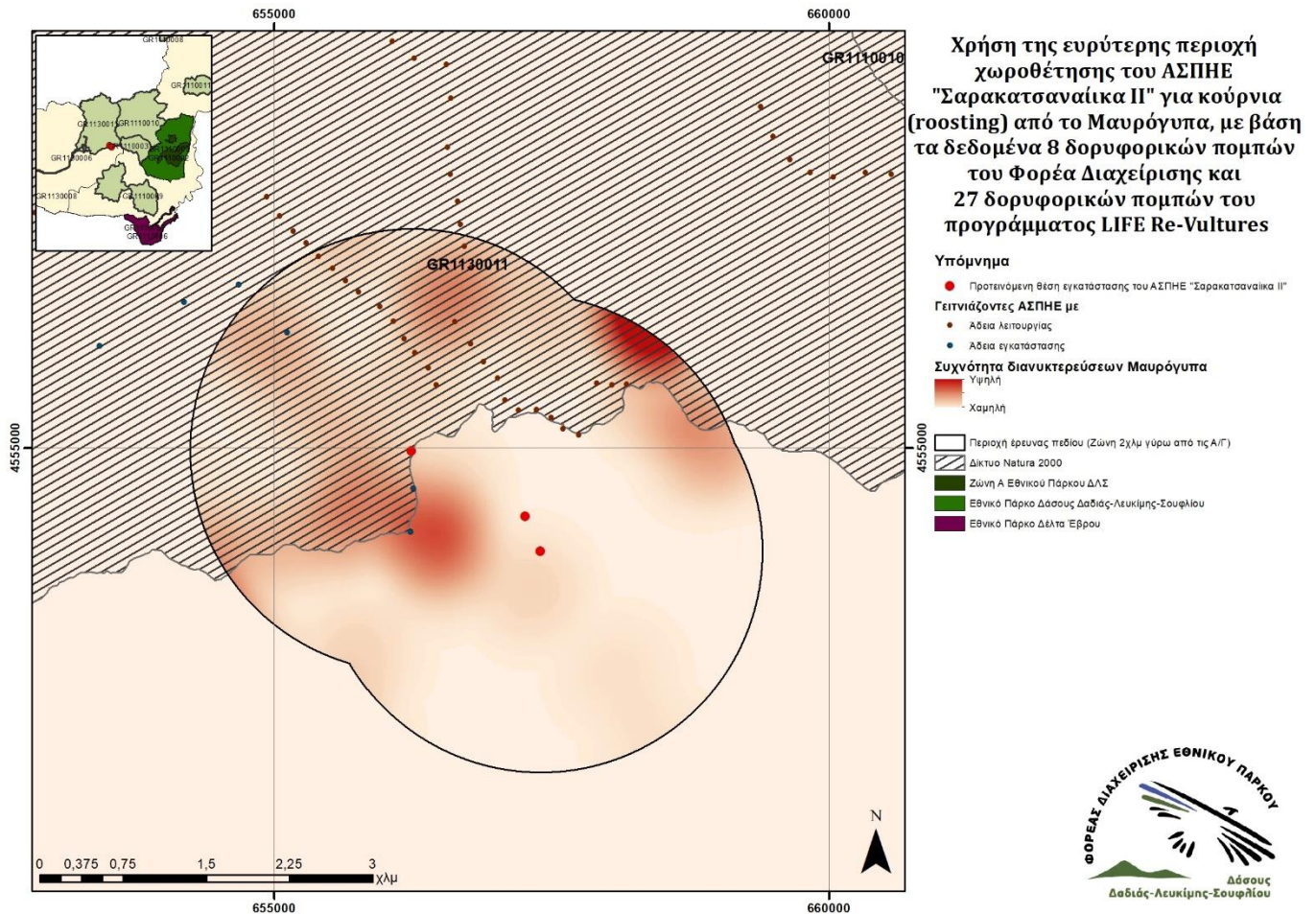
Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

παρουσία σε τροφοληψία. Αντιθέτως, με βάση τα στοιχεία δορυφορικής τηλεμετρίας 19 από τα 35 πουλιά που φέρουν δορυφορικό πομπό **έχουν διανυκτερεύσει τουλάχιστον από μία φορά εντός της ΠΕΠ** (34 διανυκτερεύσεις), ενώ δεν διαπιστώθηκε κάποιο εποχικό πρότυπο (Παράρτημα ΙΙΙ). Επιπλέον, εκτός των ορίων της ΠΕΠ, αλλά σε μεγάλη εγγύτητα με αυτήν εντοπίστηκαν δύο θέσεις κούρνιας, σε απόσταση <math><100\mu</math> από το ΒΑ όριο της και ~1600μ από το ΝΔ όριο (Εικόνα 5). Για την αποτύπωση των θέσεων κούρνιας χρησιμοποιήθηκαν τα δεδομένα του συνόλου των δορυφορικών πομπών που αφορούσαν καταγραφές από τις 21:00 έως τις 05:00 της επόμενης μέρας (ή 19:00 και 06:00, αντίστοιχα, για τους χειμερινούς μήνες) σε ακτίνα 2χλμ από τον υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ.

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

Τα δεδομένα τηλεμετρίας υποδεικνύουν ότι αρκετές από τις καταγραφές δεν αφορούσαν απλή διέλευση, αλλά **χρήση του χώρου**, καθώς τα πουλιά παραμένουν στην περιοχή για

αρκετή ώρα κατά τη διάρκεια της ημέρας. Το γεγονός αυτό διατυπώνεται και στην ΕΟΑ. Ωστόσο, οι διατυπώσεις ότι «Η διεύθυνση των πτήσεων ήταν πιο συχνά κοντά στον άξονα Β-Ν εντός της ΠΕΠ (διελεύσεις σε ευθεία πτήση ή γυροπέταγμα)» και «Οι περισσότερες διελεύσεις παρατηρήθηκαν στο βόρειο τμήμα της ΠΕΠ» δεν υποστηρίζονται από τα δεδομένα τηλεμετρίας (Εικόνα 3).

Λαμβάνοντας υπ' όψη τα παραπάνω, θεωρούμε ότι ο υπολογισμός των προσκρούσεων ανά έτος στον ΑΣΠΗΕ που έγινε με τη χρήση του μοντέλου Band, **υποεκτιμά τις επιπτώσεις**, καθώς μία από τις βασικές παραμέτρους του μοντέλου που είναι ο αριθμός των περασμάτων από την επιφάνεια του παραθύρου ρίσκου έχει υποεκτιμηθεί. Παρ' όλα αυτά, **θνησιμότητα της τάξης του 0.048-0.12 είναι σημαντική, αν ληφθούν υπόψη και οι αντίστοιχες τιμές που έχουν εκτιμηθεί για τους υπόλοιπους ΑΣΠΗΕ στην περιοχή μελέτης (0.02 Μαυρόγυπες/ανεμογεννήτρια/έτος, Doutau et al. 2011).**

Εικόνα 8: Χρήση της ευρύτερης περιοχής χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ «Σαρακατσαναίικα ΙΙ» για κούρνια (roosting) από το Μαυρόγυπα, με βάση τα δεδομένα 8 δορυφορικών πομπών του Φορέα Διαχείρισης και 27 δορυφορικών πομπών του προγράμματος LIFE Re-Vultures

2. β' Όρνιο

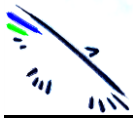
Το Όρνιο είναι είδος του Παραρτήματος I της οδηγίας 147/2009/ΕΕ, ενώ χαρακτηρίζεται ως «κρισίμως κινδυνεύον» σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο των απειλούμενων ζώων της Ελλάδας (Λεγάκης and Μαραγκού, 2009) και ως «μειωμένου ενδιαφέροντος» σύμφωνα με τον ερυθρό κατάλογο της IUCN.

Η μελέτη αναφέρει καταγραφή του είδους σε ποσοστό **20%** των ημερών καταγραφής στην ΠΕΠ (για την περίοδο 2008-2014), ενώ 45 κινήσεις έγιναν εντός της Ζώνης Α (34 στη ζώνη άμεσης επίδρασης). Η συχνότητα των διελεύσεων από την ΠΕΠ υπολογίζεται σε **5,16 ανά 10 ώρες καταγραφών** και από τη Ζώνη Α σε **3,18 ανά 10 ώρες καταγραφών**. Οι περισσότερες καταγραφές αφορούσαν σε 2-4 άτομα κάθε φορά ενώ σε 2 περιπτώσεις (20-21/5/2010) παρατηρήθηκαν μεγάλες ομάδες από το είδος (10-20 άτομα) να τρέφονται με νεκρό ζώο (στο ανατολικό τμήμα του πολυγώνου του ΑΣΠΗΕ). Κατά το 2018, δεν παρατηρήθηκαν διελεύσεις από το σημείο θέας που είχε θέαση και στη ζώνη Α, ενώ λίγες διελεύσεις παρατηρήθηκαν από άλλα σημεία θέας στο δυτικό τμήμα της ΠΕΠ (εκτός ζώνης Α).

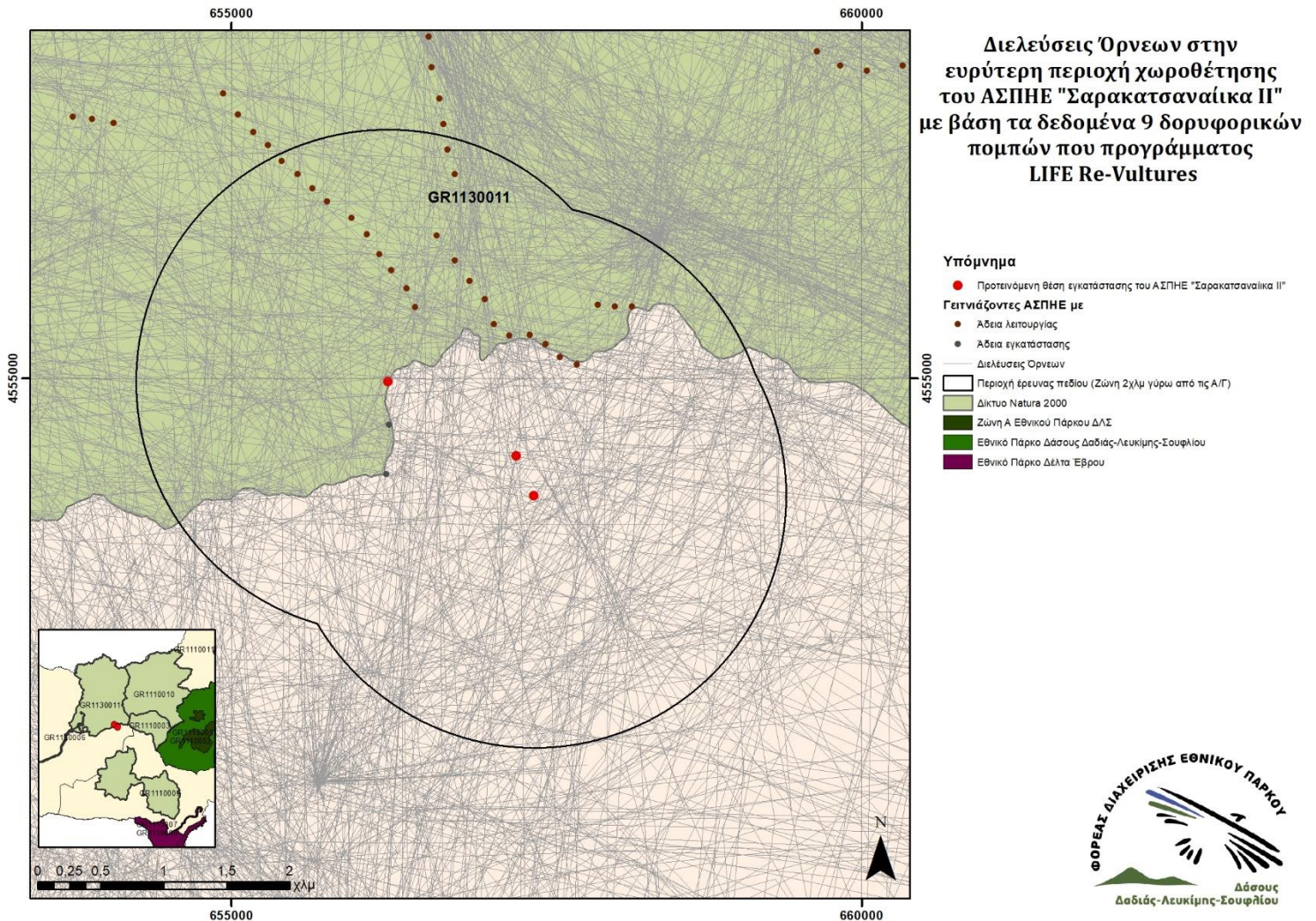
Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

Η υψηλή δραστηριότητα του Όρνιου που αναφέρεται παραπάνω, σύμφωνα με τη μελέτη φαίνεται να συνδέεται σε σημαντικό βαθμό με συγκεκριμένο περιστατικό παρουσίας νεκρών ζώων στην περιοχή. Ωστόσο, τα δεδομένα τηλεμετρίας επιβεβαιώνουν την τακτική παρουσία του είδους στην περιοχή, αν και η πλειονότητα των καταγεγραμμένων διελεύσεων πραγματοποιήθηκε από ένα συγκεκριμένο άτομο. Στους παρακάτω υπολογισμούς το άτομο αυτό έχει συμπεριληφθεί, καθώς αποτελεί μέρος της δειγματοληψίας και δε γνωρίζουμε αν παρόμοιο πρότυπο μετακίνησης έχει ακολουθηθεί και από άλλα, αμαρκάριστα, άτομα. Σύμφωνα με τα δεδομένα δορυφορικής τηλεμετρίας, εντός της ΠΕΠ καταγράφηκε παρουσία των 13 από τα 29 πουλιά σε σύνολο 276 ημερών (οι 181 αφορούσαν ένα συγκεκριμένο άτομο), ενώ ο συνολικός αριθμός των διελεύσεων εκτιμάται σε 341 κατ' ελάχιστο (αν υποθέσουμε ότι έχουμε μόνο μία διέλευση/πουλί/ημέρα) (οι 229 αφορούσαν ένα συγκεκριμένο άτομο) (Παραρτήματα I & II). Σε αντιπαράβολή με τα στοιχεία της ΕΟΑ, αυτή η συχνότητα αντιστοιχεί σε **24,62% των ημερών καταγραφής** στην ΠΕΠ, σε δείγμα 29 πουλιών (από τα 115 περίπου που

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

έχουν καταγραφεί στο χώρο ενισχυτική τροφοδοσίας της Δαδιάς (βλ. SDF GR1110002) και εκτιμάται ότι διέρχονται από την ευρύτερη περιοχή). Η συχνότητα των διελεύσεων από την ΠΕΠ υπολογίζεται σε 0,44 ανά 10 ώρες καταγραφών για τα 9 πουλιά ή σε **5,62**

Εικόνα 9: Διελεύσεις Όρνεων στην ευρύτερη περιοχή χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ «Σαρακατσαναίικα ΙΙ» με βάση τα δεδομένα 9 δορυφορικών πομπών του προγράμματος LIFE Re-Vultures

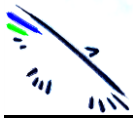
ανά 10 ώρες καταγραφών για 115 πουλιά κατ' ελάχιστο, αν υποθέσουμε ότι έχουμε μόνο μία διέλευση/πουλί/ημέρα (Εικόνα 6). Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί και η παρουσία του συνόλου των Όρνεων (14) για τα οποία τα δεδομένα δορυφορικής τηλεμετρίας διατίθενται ανοιχτά στη διαδικτυακή βάση δεδομένων "movebank" στην ΠΕΠ, με 15 διελεύσεις κατ' ελάχιστο.

Δεδομένου ότι οι πομποί καταγράφουν τη θέση του πουλιού ανά 3 λεπτά έως και μία ώρα, είναι σαφές ότι οι καταγραφές εντός της Ζώνης Α αναμένεται να **υποεκτιμούν** την πραγματική συχνότητα παρουσίας του είδους, καθώς η πιθανότητα η στιγμή καταγραφής

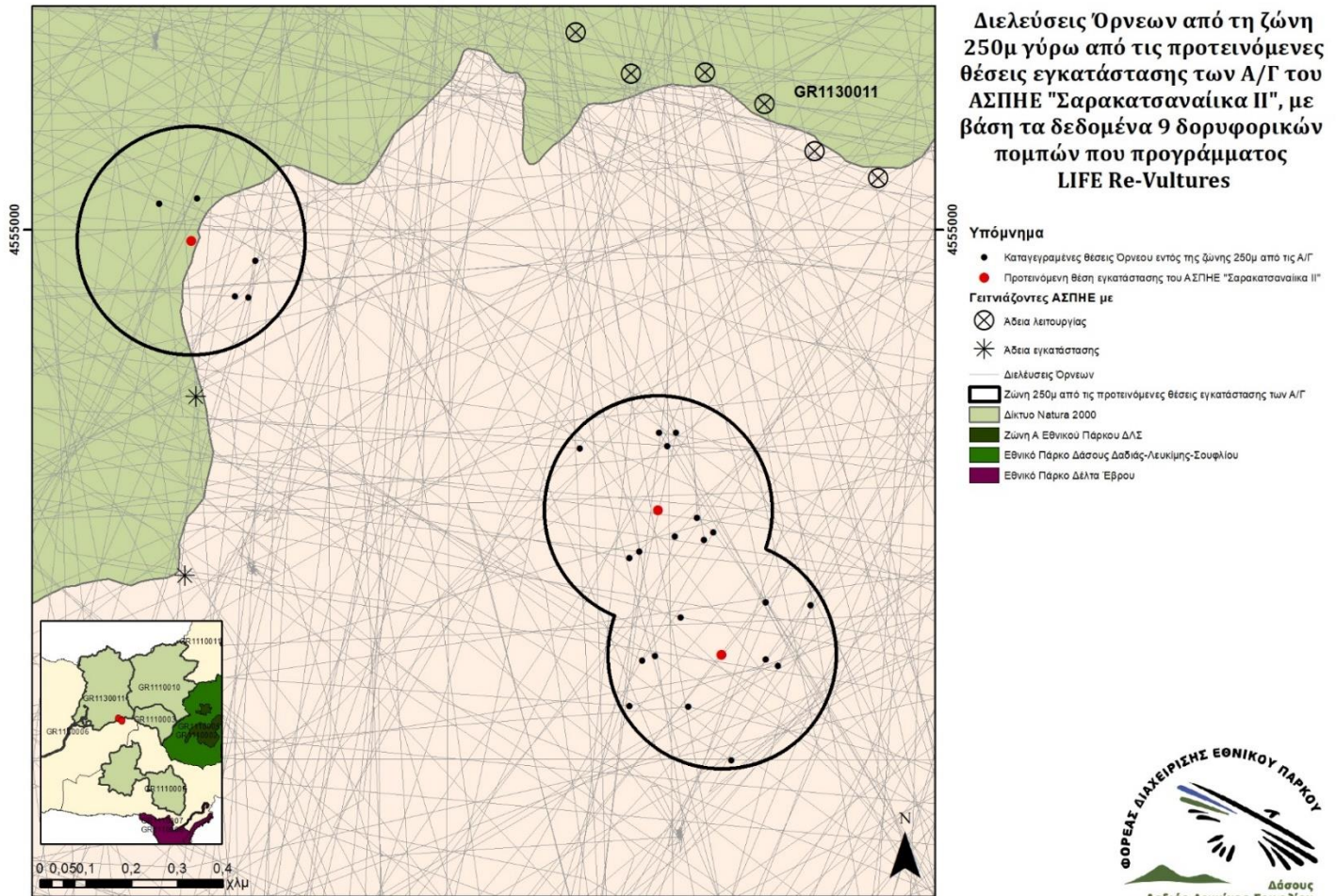

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

της θέσης να συμπέσει με τη στιγμή κατά την οποία το πουλί διέρχεται από τη ζώνη Α είναι πολύ μικρή (για ενδεικτική σύγκριση των θέσεων καταγραφής με τις γραμμές διελεύσεων από η Ζώνη Α βλ. Εικόνα 7). Ωστόσο παραθέτουμε ενδεικτικά τη συχνότητα διελεύσεων Όρνιου από τη Ζώνη Α όπως έχει υπολογιστεί με βάση τα δεδομένα τηλεμετρίας προς σύγκριση με τα στοιχεία της ΕΟΑ (Παράρτημα Ι). Σύμφωνα με τα δεδομένα τηλεμετρίας, στη Ζώνη Α, καταγράφηκαν 6 πουλιά σε σύνολο 22 ημερών, ενώ ο συνολικός αριθμός των διελεύσεων εκτιμάται σε 22 κατ' ελάχιστο (αν υποθέσουμε ότι έχουμε μόνο μία διέλευση/πουλί/ημέρα). Αξίζει να αναφερθεί ότι για τα 5 πουλιά για τα οποία υπάρχουν δεδομένα σχετικά με το ύψος πτήσης, καταγράφηκαν **13 διελεύσεις από τη ζώνη άμεσης επίδρασης**. Σε αντιπαραβολή με τα στοιχεία της ΕΟΑ, αυτή η συχνότητα αντιστοιχεί σε 0,03 διελεύσεις ανά 10 ώρες καταγραφών σε δείγμα 9 πουλιών, ή σε **0,38 ανά 10 ώρες καταγραφών** για 115 πουλιά κατ' ελάχιστο, αν υποθέσουμε ότι έχουμε μόνο μία διέλευση/πουλί/ημέρα.

Κατά την εκπόνηση της ΕΟΑ παρατηρήθηκαν ενδείξεις ότι το είδος μπορεί να

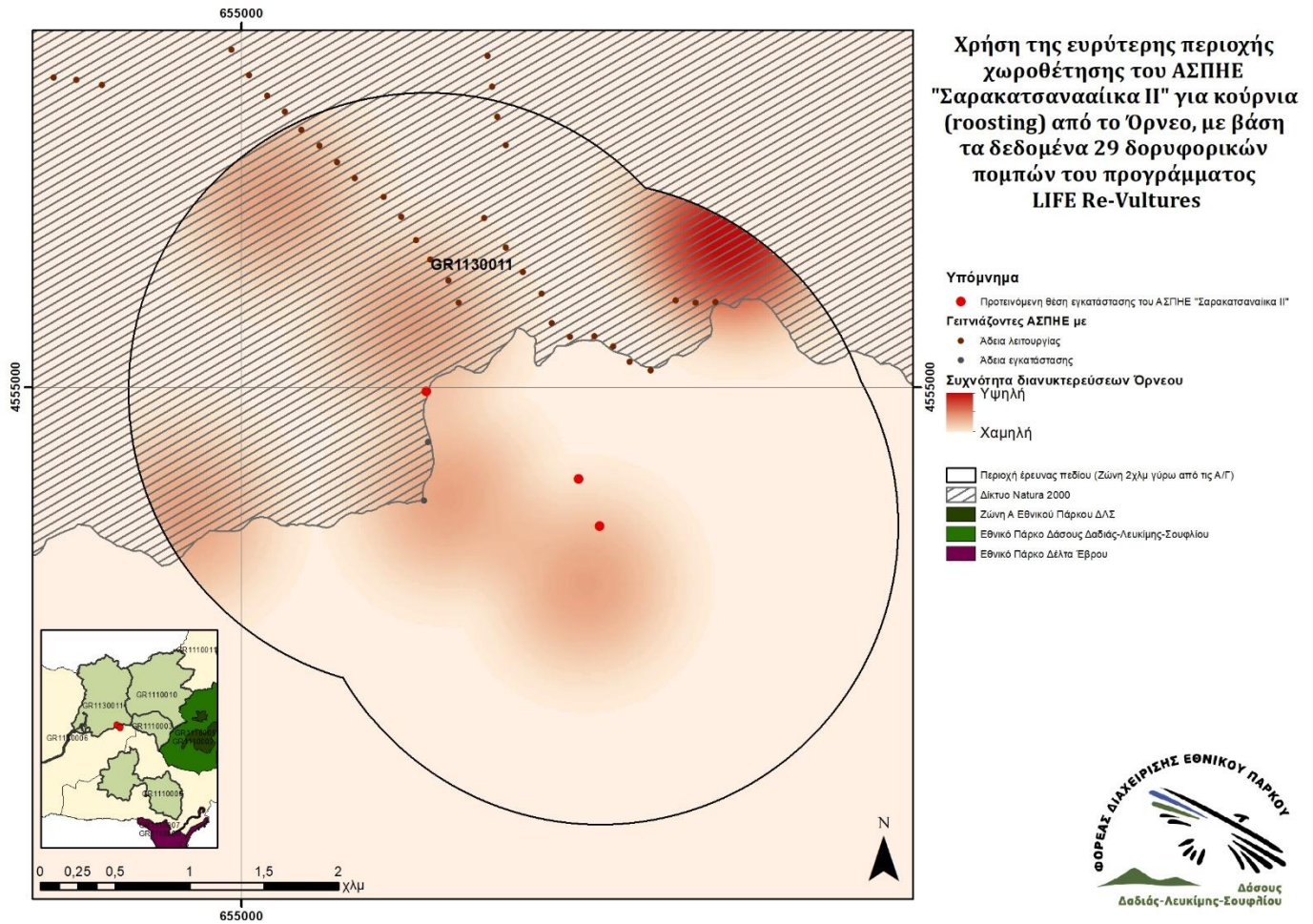
Εικόνα 10: Διελύσεις Όρνεων από τη ζώνη 250μ γύρω από τις προτεινόμενες θέσεις εγκατάστασης των Α/Γ του ΑΣΠΗΕ «Σαρακατσαναίικα ΙΙ», με βάση τα δεδομένα 9 δορυφορικών πομπών του προγράμματος LIFE Re-Vultures

κουρνιάζει σε θέσεις στα όρια ή εκτός της περιοχής έρευνας πεδίου στα Ν και ΝΔ (πχ. πλησίον των θέσεων Σταυραετός και Γλάρος). Ωστόσο, σύμφωνα πάντα με τη μελέτη, δεν εντοπίστηκαν πιθανές θέσεις κουρνιάσματος στην ΠΕΠ και οι πλησιέστερες φαίνεται να βρίσκονται στην περιοχή Ποντικά (σε απόσταση 6.5km στα δυτικά), Φουντουκιά (3.2 στα ανατολικά), Σούλι (2.5km στα ΒΑ) και Δίδυμος Λόφος (4km στα ΒΑ). Αντιθέτως, τα στοιχεία δορυφορικής τηλεμετρίας κατέγραψαν ότι 3 από τα 29 πουλιά που φέρουν δορυφορικό πομπό έχουν διανυκτερεύσει τουλάχιστον από μία φορά εντός της ΠΕΠ (8 διανυκτερεύσεις) (Παράρτημα ΙΙΙ). Επιπλέον, εκτός των ορίων της ΠΕΠ, αλλά σε μεγάλη εγγύτητα με αυτήν εντοπίστηκαν δύο θέσεις κούρνιας, σε απόσταση <100μ από

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

το ΒΑ όριό της και ~1600μ από το ΝΔ όριο (Εικόνα 8). Για την αποτύπωση των θέσεων κούρνιας χρησιμοποιήθηκαν τα δεδομένα του συνόλου των δορυφορικών πομπών που αφορούσαν καταγραφές από τις 21:00 έως τις 05:00 της επόμενης μέρας (ή 19:00 και

Εικόνα 11: Χρήση της ευρύτερης περιοχής χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ «Σαρακατσαναίικα ΙΙ» για κούρνια (roosting) από το Όρνιο, με βάση τα δεδομένα 9 δορυφορικών πομπών του προγράμματος LIFE Re-Vultures

06:00, αντίστοιχα, για τους χειμερινούς μήνες) σε ακτίνα 2χλμ από τον υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ.

Τα δεδομένα τηλεμετρίας υποδεικνύουν ότι αρκετές από τις καταγραφές δεν αφορούσαν απλή διέλευση, αλλά χρήση του χώρου, καθώς τα πουλιά παραμένουν στην περιοχή για αρκετή ώρα κατά τη διάρκεια της ημέρας. Αυτό με βάση και τα στοιχεία που παρατίθενται στην ΕΟΑ πιθανόν να υποδεικνύει τακτική χρήση της περιοχής για τροφοληψία. Σύμφωνα με την ΕΟΑ, αρκετές διελεύσεις ήταν σε άξονα Α-Δ (πάνω και από την κοιλάδα στα νότια), και στον λόφο στο ανατολικό τμήμα του πολυγώνου του έργου πλησίον των Α/Γ 2-3 (περιστατικά με παρουσία πτωματοφάγων σε νεκρό ζώο). Οι

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

παραπάνω μετακινήσεις πιθανόν να σχετίζονται με το περιστατικό τροφοληψίας, καθώς από τα δεδομένα τηλεμετρίας δεν μπορεί να υποστηριχθεί συγκεκριμένο μετακινήσεων (Εικόνα 6).

Τέλος, η **θνησιμότητα της τάξης του 0.21-0.22** που εκτιμήθηκε για το Όρνιο με εφαρμογή του μοντέλου Band, ακόμα και χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψη το διήμερο τροφοληψίας, επί της ουσίας ισοδυναμεί με **ένα νεκρό Όρνιο/5 χρόνια**, τιμή ιδιαίτερα σημαντική αν ληφθούν υπόψη και οι συνεργιστικές επιπτώσεις των υπολοίπων ΑΣΠΗΕ στην περιοχή μελέτης.

2.γ Χρυσαιτός

Σύμφωνα με την ΕΟΑ, η προτεινόμενη περιοχή χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ βρίσκεται εντός ενεργής επικράτειας του είδους, με τη φωλιά να εντοπίζεται σε απόσταση ~3.4-3.9χλμ από την πλησιέστερη Α/Γ, ενώ οι 3 από τις 4 επικράτειες του είδους που αναφέρονται για την περιοχή μελέτης βρίσκονται σε σημαντική εγγύτητα με αδειοδοτημένα ή υφιστάμενα έργα (WWF 2013). Δεδομένης της υψηλής ευαισθησίας του είδους σε αιολικά πάρκα η οποιαδήποτε, η συνεισφορά του ΑΣΠΗΕ «Σαρακατσαναίικα II» στις σωρευτικές επιπτώσεις δε μπορεί να θεωρηθεί χαμηλή, ακόμα και αν το είδος παρατηρήθηκε με χαμηλή συχνότητα και χαμηλά επίπεδα δραστηριότητας σε εγγύτητα με τις Α/Γ, καθώς αφορά τη **μία από τις 4 επικράτειές του** (25% των επικρατειών). Αντιστοίχως, δεδομένου ότι οι 3 από τις 4 επικράτειες του είδους που αναφέρονται για την περιοχή μελέτης βρίσκονται σε σημαντική εγγύτητα με αδειοδοτημένα ή υφιστάμενα έργα (WWF Ελλάς, 2013), οι σωρευτικές επιπτώσεις προσκρούσεων ή/και όχλησης από το σύνολο των έργων αφορούν το σύνολο του πληθυσμού και ως εκ τούτου **δε μπορούν να θεωρηθούν μέτριας σημαντικότητας όπως αναφέρεται στην ΕΟΑ, αλλά υψηλής.**

2.δ Άλλα σημαντικά είδη με τακτική παρουσία στην ΠΕΠ

Σημαντική ήταν και η παρουσία άλλων αρπακτικών πουλιών εντός της ΠΕΠ. Συγκεκριμένα ο Φιδαιτός παρατηρήθηκε κατά το 7% των ημερών καταγραφών (0.42 διελεύσεις στην ΠΕΠ ανά 10 ώρες καταγραφών, καμία καταγραφή στη Ζώνη Α), ενώ ενδείξεις πιθανού φωλιάσματος εντοπίστηκαν κατά την άνοιξη του 2018 στο νότιο τμήμα της ΠΕΠ όπου πλησίον θέσης σε απόσταση 1600m νότια από την Α/Γ 1. Για το συγκεκριμένο είδος, εκτιμάται ότι η **έμμεση απώλεια ενδιαιτημάτων/χώρου λόγω όχλησης** για το σύνολο των Α/Γ στην περιοχή μελέτης (worst case scenario, μείωση δραστηριότητας αρπακτικών κατά 50% σε μια ακτίνα 500m) **θα είναι της τάξης του ~6.7%** της έκτασης όλων των ενδιαιτημάτων της περιοχής μελέτης, ποσοστό αξιόλογο. Αντίστοιχα, ο Σφηκιάρης παρατηρήθηκε τακτικά στην περιοχή των Α/Γ για τροφοληψία. Καταγράφηκαν 6 διελεύσεις του είδους στην ΠΕΠ (2.4 διελεύσεις ανά 10 ώρες) εκ των οποίων 4 ήταν και στη ζώνη Α, ενώ είναι πιθανό στην έκταση της ΠΕΠ να εντοπίζονται τμήματα από 1-2 επικράτειες του είδους. Ωστόσο, οι σωρευτικές

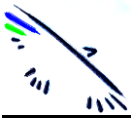
επιπτώσεις δεν αναμένονται σημαντικές λόγω της σχετικά χαμηλής παρουσίας των ειδών αυτών πλησίον υφιστάμενων/ σχεδιαζόμενων ΑΣΠΗΕ (οι επικράτειες του είδους αναμένεται να εντοπίζονται κυρίως στο βόρειο, πιο δασωμένο τμήμα της περιοχής μελέτης, στο οποίο η πυκνότητα αδειοδοτημένων/ υφιστάμενων ΑΣΠΗΕ είναι χαμηλή) και της γενικά χαμηλότερης ευαισθησίας σε επιπτώσεις.

Ο Κραυγαετός παρατηρήθηκε με αξιόλογη συχνότητα, αλλά μόνο κατά την άνοιξη του 2008 (συνολικά παρατηρήθηκαν 6 διελεύσεις, στο δυτικό τμήμα της ΠΕΠ, όλες εκτός ζώνης Α, δηλ. 0.42 διελεύσεις ανά 10 ώρες καταγραφών στην ΠΕΠ). Το είδος δεν παρατηρήθηκε κατά τις καταγραφές του 2010, ενώ κατά το 2018 παρατηρήθηκε μία διέλευση στην ΠΕΠ (εκτός ζώνης Α). Δεν εντοπίστηκαν ενδείξεις επικράτειας ή φωλιάσματος στη ΖΕΠ και εκτιμάται ότι δεν φώλιασε εντός της ΠΕΠ κατά το 2018.

3. Εκτίμηση επιπτώσεων

Το **ρίσκο πρόσκρουσης** των πουλιών σε Α/Γ είναι μεγαλύτερο σε κορυφογραμμές, και ειδικά στα διάσελα και τις εγκοπές. Το ρίσκο πρόσκρουσης σε Α/Γ είναι μεγαλύτερο σε (ή κοντά σε) περιοχές που χρησιμοποιούνται τακτικά από μεγάλο αριθμό πτηνών για διατροφή ή κούρνιασμα και τοπικούς διαδρόμους πτήσης (European Commission, 2011). Επιπλέον, οι Carrete *et al.* (2011) μελετώντας τη θνησιμότητα από προσκρούσεις σε ΑΣΠΗΕ στην νότια Ισπανία για το Όρνιο, αναφέρουν ότι σχετίζεται σημαντικά με τη σχετική θέση και απόσταση από κρίσιμα ενδιαιτήματα του είδους.

Αναφορικά με την **όχληση και τον εκτοπισμό**, οι μελέτες δείχνουν ότι το μέγεθος της όχλησης που προκαλείται από τους ΑΣΠΗΕ μπορεί να ποικίλλει σημαντικά (Rydell *et al.* 2012) και μπορεί τα επίπεδα όχλησης να διαφέρουν σημαντικά ανάμεσα στα είδη (Stevens *et al.* 2013, Pearce-Higgins *et al.* 2009). Σε κάποιες περιπτώσεις, τα πουλιά εκτοπίζονται σε παρακείμενες περιοχές χωρίς σημαντικές πληθυσμιακές επιπτώσεις ενώ σε άλλες περιπτώσεις τα πουλιά μπορεί να μετακινούνται σε περιοχές ήδη κατειλημμένες (από άτομα του ίδιου είδους) οπότε ο αυξημένος ανταγωνισμός μπορεί να οδηγεί και σε πληθυσμιακές επιπτώσεις (Rydell *et al.* 2012). Αυτή η διακύμανση μπορεί να εξαρτάται από ένα μεγάλο εύρος παραμέτρων, όπως τα εποχιακά και ημερήσια πρότυπα χρήσης από τα πτηνά, τη θέση των ΑΣΠΗΕ σε σχέση με σημαντικά ενδιαιτήματα, και τα χαρακτηριστικά των ΑΣΠΗΕ και των Α/Γ. Στην περίπτωση ενός ΑΣΠΗΕ στην Πορτογαλία (Tome *et al.* 2011, Tome *et al.* 2012) διαπιστώθηκε ότι οι κινήσεις των μεσαίου μεγέθους αρπακτικών (πχ. Σπιζαετός, Γερακαετός, Σφηκιάρης) κοντά στις Α/Γ μειώθηκαν, ενώ τα πρότυπα διελεύσεων άλλων ειδών (πχ. Όρνιο, Μαυρόγυπας, Φιδαιτός) δεν επηρεάστηκαν. Αυτό επιβεβαιώνεται και για την περιοχή της Θράκης συγκεκριμένα, όπου, σε μελέτη του WWF Ελλάς για την παρακολούθηση των επιπτώσεων των αιολικών πάρκων μετά την κατασκευή, διαπιστώθηκε ότι οι γύπες που επισκέπτονται την περιοχή για να τραφούν πετούσαν σε μεγάλο ποσοστό στην επικίνδυνη περιοχή, και σχεδόν το 100% των πτήσεων αυτών βρέθηκε στην περιοχή σάρωσης των ανεμογεννητριών. Ορισμένοι γύπες άλλαζαν κατεύθυνση πτήσης, ψάχνοντας για κατάλληλο σημείο προσέλασης μεταξύ των ανεμογεννητριών.

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

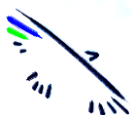
Αντιθέτως, πολύ λίγα από τα αρπακτικά πουλιά που διατηρούσαν επικράτειες στην περιοχή πετούσαν στην επικίνδυνη περιοχή, και ένα μικρό ποσοστό αυτών των πτήσεων βρέθηκε κοντά στην περιοχή σάρωσης των ανεμογεννητριών (κυρίως στα άκρα των ΑΣΠΗΕ) (Ruiz *et al.* 2005).

Σύμφωνα με τη μελέτη «ενδέχεται να προκύπτουν χαμηλής/μέτριας σημαντικότητας επιπτώσεις για το Μαυρόγυπα, λαμβάνοντας υπόψη και τη συνέργεια από τους υφιστάμενους/ αδειοδοτημένους ΑΣΠΗΕ σε εγγύτητα. Αντίστοιχα, για το Όρνιο τα εκτιμώμενα επίπεδα θνησιμότητας δεν κρίνονται σημαντικά για την ακεραιότητα των ΖΕΠ αλλά δύναται να επηρεάζουν σε ένα βαθμό τη δυναμική του πληθυσμού. Συνεπώς, συμπεραίνεται ότι ενδέχεται να προκύπτουν μέτριας σημαντικότητας επιπτώσεις. Σχετικά με τα άλλα αρπακτικά, παρότι το ποσοστό του πληθυσμού κάποιων ειδών που δύναται να επηρεάζεται από τη χωροθέτηση σε σχέση με τον τοπικό υφιστάμενο πληθυσμό (ΖΕΠ GR1130011) είναι αξιόλογο, εκτιμάται, ότι παρότι το μέγεθος μιας ενδεχόμενης επίπτωσης θα ήταν σημαντικό για τον τοπικό πληθυσμό, η πιθανότητα εμφάνισης αυτής της επίπτωσης είναι πολύ περιορισμένη (για τα έργα στην ΠΕΠ) αν ληφθεί υπ' όψη η παρουσία και τα πρότυπα διελεύσεων στην ΠΕΠ όπως αποτυπώνονται με βάση τις καταγραφές πεδίου».

Όσον αφορά τις επιπτώσεις από όχληση/εκτοπισμό, **σύμφωνα με τη μελέτη** «δεν παρατηρήθηκε κούρνιασμα εντός της ΠΕΠ, ούτε παρουσία σε τροφοληψία, και η χρήση του χώρου και ειδικά στη ζώνη άμεσης επίδρασης ήταν χαμηλή για το Μαυρόγυπα και μέτρια για το Όρνιο, ενώ γενικά πρόκειται για είδη με χαμηλή ευαισθησία σε επιπτώσεις όχλησης (όπως προκύπτει από τις έρευνες του WWF στην περιοχή, πχ. Carcamo *et al.* 2011, διελεύσεις μεταξύ Α/Γ που βρίσκονται σε λειτουργία παρατηρούνται για τα πτωματοφάγα, και δε φαίνεται η παρουσία των Α/Γ να αποτελεί αξιόλογο φραγμό και σημαντικό παράγοντα όχλησης/ εκτόπισης). Έτσι, ενδέχεται να προκύπτουν χαμηλής σημαντικότητας επιπτώσεις».

Με βάση το σύνολο των στοιχείων που παρουσιάζονται παραπάνω, στην προτεινόμενη περιοχή χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ «Σαρακατσαναίικα ΙΙ» **εντοπίζονται κρίσιμα ενδιαίτηματα** του Μαυρόγυπα και του Όρνιου. Συγκεκριμένα έχουν καταγραφεί θέσεις **κούρνιας** των δύο ειδών, τόσο εντός της ΠΕΠ όσο και πλησίον αυτής. Παράλληλα πραγματοποιούνται **τακτικές διελεύσεις των δύο ειδών από την περιοχή, κατά τις τοπικές τους μετακινήσεις**. Τέλος, ενώ στη μελέτη αναφέρεται επανειλημμένα ότι η σημαντική παρουσία του Όρνιου στην περιοχή των Α/Γ εντοπίζεται κυρίως κατά τη διάρκεια ενός διήμερου τροφοληψίας, τελικά αναφέρεται ότι δεν παρατηρήθηκε παρουσία του είδους σε τροφοληψία. Σε κάθε περίπτωση, όπως υποδεικνύεται από τα στοιχεία τηλεμετρίας για τους γύπες και από τις καταγραφές πεδίου της ΕΟΑ για τα υπόλοιπα αρπακτικά, **τόσο η ΠΕΠ όσο και η καθεαυτή θέση εγκατάστασης των Α/Γ φαίνεται να αποτελεί θέση τροφοληψίας για αρκετά είδη αρπακτικών πουλιών**.

Η **θνησιμότητα της τάξης του 0.048-0.12** που εκτιμήθηκε στη μελέτη για το Μαυρόγυπα, αν προστεθεί στη θνησιμότητα που εκτιμάται συνολικά για το σύνολο των εν λειτουργία ΑΣΠΗΕ στην ευρύτερη περιοχή της Θράκης (5,59 άτομα/έτος (Vasilakis *et al.*, 2017)) αγγίζει το ανώτατο όριο της απώλειας του 5% του πληθυσμού ανά έτος

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

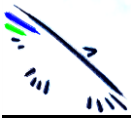
μεσο/μακροπρόθεσμα, που καθιστά και το όριο που καθορίζει το μέτριο μέγεθος επίπτωσης σύμφωνα με τη μελέτη. Αν επιπλέον λάβουμε υπόψη και το γεγονός της υποεκτίμησης μίας από τις βασικές παραμέτρους του μοντέλου που είναι ο αριθμός των περασμάτων από την επιφάνεια του παραθύρου ρίσκου (βλ. Παρ1.α), συμπεραίνουμε ότι **η συνολική απώλεια αναμένεται να ξεπεράσει το 5% του πληθυσμού**. Αντίστοιχα, μπορούμε να θεωρήσουμε επαγωγικά ότι το ίδιο ισχύει και για το Όρνιο, για το οποίο εκτιμήθηκε **θνησιμότητα της τάξης του 0.21-0.22**.

Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ΑΣΠΗΕ προτείνεται να χωροθετηθεί στο νότιο άκρο δύο σειρών Α/Γ που εκτείνονται σε **επαλληλία, σε μήκος περίπου 2,5χλμ** (3,6χλμ αν ληφθεί υπ' όψη και ο ΑΣΠΗΕ «Σαρακατσαναίικα» που έχει λάβει άδεια εγκατάστασης) **και 9χλμ**, αντίστοιχα, εκτιμάται ότι το έργο θα συνεισφέρει στις υφιστάμενες σωρευτικές επιπτώσεις ως επιπλέον φραγμός ανάσχεσης. Οι **φραγμοί ανάσχεσης** δύναται να επηρεάζουν τα άτομα επιφέροντας μεταβολή των ενεργειακών αναγκών για την κάλυψη της νέας πορείας στις περιπτώσεις που παρατηρείται αποφυγή π.χ. με παράκαμψη της σειράς των ΑΣΠΗΕ). Αν και γενικά η εμφάνιση αυτής της επίδρασης (φραγμός – αποφυγή) αναμένεται να έχει αλληλοαποκλειόμενη σχέση με τις επιδράσεις προσκρούσεων, από τα δεδομένα τηλεμετρίας φαίνεται χαρακτηριστικά ότι στην ευρύτερη περιοχή χωροθέτησης του υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ οι Μαυρόγυπες τείνουν άλλοτε να αποφεύγουν τις Α/Γ πετώντας παράλληλα με αυτές μέχρι να βρουν ικανοποιητικό άνοιγμα, **αυξάνοντας το ενεργειακό κόστος** (π.χ. στις Α/Γ1-6 του ΑΣΠΗΕ «Γεράκι» και στον ΑΣΠΗΕ «Άσπρη Πέτρα») και άλλοτε να διέρχονται ανάμεσά τους **αυξάνοντας το ρίσκο πρόσκρουσης** (π.χ. στις Α/Γ 7-16 του ΑΣΠΗΕ «Γεράκι») (Εικόνες 3 & 6).

4. Αξιολόγηση προτεινόμενων μέτρων μετριασμού

Δεδομένου ότι σύμφωνα με την ΕΟΑ εκτιμάται ότι αναμένεται να προκύψουν μέτριας σημαντικότητας επιπτώσεις από πρόσκρουση, προτείνεται μία σειρά μέτρων μετριασμού των επιπτώσεων (mitigation), καθώς και παρακολούθηση της ορνιθοπανίδας (monitoring) κατά τη φάση λειτουργίας του έργου.

Μεταξύ των προτεινόμενων μέτρων μετριασμού περιλαμβάνεται και η **εγκατάσταση αυτοματοποιημένου συστήματος αποτροπής προσκρούσεων πτηνών και αυτοματοποιημένης παύσης των Α/Γ** που θα καλύπτουν τη δραστηριότητα/ χαρακτηριστικά των πτωματοφάγων ειδών, ενώ θα λαμβάνεται υπόψη η παρουσία του Χρυσασετού. Η εγκατάσταση αυτοματοποιημένου συστήματος αποτροπής προσκρούσεων, το οποίο λειτουργεί με την εκπομπή ηχητικών σημάτων που αποσκοπούν στην εκτροπή της πορείας των πουλιών έτσι ώστε να μην προσκρούσουν στις Α/Γ, θα μπορούσε να αποτελέσει λύση σε περιοχές με χαμηλή πυκνότητα Α/Γ, από τις οποίες τα πουλιά απλώς διέρχονται. Ωστόσο, **δε θα πρέπει να θεωρηθεί ότι τα αυτοματοποιημένα έξυπνα συστήματα βιντεοπαρακολούθησης είναι επαρκή για την απαλοιφή του κινδύνου πρόσκρουσης**, καθώς η αποτελεσματικότητά τους σε περιοχές με έντονο ανάγλυφο, όπως η θέση του εν λόγω ΑΣΠΗΕ, είναι αμφίβολη, αφού σε πολλές

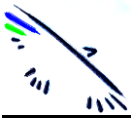
περιπτώσεις τα πουλιά προσεγγίζουν τις Α/Γ από χαμηλότερο επίπεδο (κοιλιάδες), το οποίο αδυνατούν να καλύψουν οι κάμερες και όταν βρίσκεται πια εντός του πεδίου ανίχνευσης των καμερών, δεν είναι βέβαιο ότι οι ενέργειες του συστήματος θα εκτελεστούν έγκαιρα ώστε να αποφευχθεί η σύγκρουση. Επιπλέον, η αποτελεσματικότητά τους εξαρτάται άμεσα από τις επικρατούσες συνθήκες ορατότητας στον περίγυρο της Α/Γ. Σε συνθήκες μειωμένης ορατότητας (βροχόπτωση, χαμηλή νέφωση, ομίχλη, καταιγίδα), συνθήκες συνήθεις στην περιοχή της Θράκης, υπό τις οποίες αυξάνονται οι πιθανότητες να λάβουν χώρα προσκρούσεις πουλιών σε Α/Γ, το σύστημα δεν μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά. Η αδυναμία λειτουργίας του εξαιτίας περιορισμένης ορατότητας, ενισχύεται σημαντικά τους χειμερινούς μήνες λόγω διαρκούς παγετού στα ορεινά των Π.Ε. Έβρου και Ροδόπης, όπου κρίνεται απαραίτητη η αξιολόγηση της λειτουργίας και της απόδοσης τους. Επιπλέον, η υπερβολική χρήση αυτών των συστημάτων σε μία συγκεκριμένη περιοχή **μπορεί να οδηγήσει σε παρέκκλιση από τη “βέλτιστη” εναέρια διαδρομή**, αύξηση της ενεργειακής δαπάνης από πλευράς των πουλιών και επακόλουθη μείωση του διαθέσιμου χρόνου για άλλες ζωτικές δραστηριότητές τους (Rydell et al. 2012). Το φαινόμενο αυτό μπορεί να επηρεάσει τη φυσική κατάσταση των πουλιών (μείωση ενεργειακών αποθεμάτων, εξάντληση) και τελικά να προκαλέσει αλλαγές στα μεγέθη των πληθυσμών (Drewitt & Langston 2006, Harte et al 2006, Masden et al. 2009).

Όσον αφορά τον υπό μελέτη ΑΣΠΗΕ, η προτεινόμενη περιοχή χωροθέτησης του οποίου περιλαμβάνει ή/και γειτνιάζει με κρίσιμα ενδιαίτηματα των δύο ειδών πτωματοφάγων αρπακτικών πουλιών, αναμένεται η όχληση που θα προκληθεί να οδηγήσει σε εκτόπιση της ορνιθοπανίδας (habitat displacement) (ΚΥΑ 8353/276/Ε103/2012 αρ.5Β), με συνέπεια τη σημαντική **αύξηση των επιπτώσεων από όχληση και εκτοπισμό**. Σε πολλές περιπτώσεις ο εκτοπισμός των πουλιών μέσα και γύρω από τα αιολικά πάρκα έχει πολύ σημαντικές επιπτώσεις στην κατάσταση των πληθυσμών (Strickland et al 2011).

5. Συμπεράσματα

Σύμφωνα με το νόμο για τη βιοποικιλότητα (“Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις”, Ν. 3937/2011, ΦΕΚ 60/Α/31.03.2011), στις περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών, όπως είναι και οι ΖΕΠ, επιτρέπεται η εγκατάσταση αιολικών σταθμών ΑΠΕ ως μέσο για την προστασία του κλίματος, μόνον εφόσον με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στα πλαίσια της Έγκρισης περιβαλλοντικών όρων του σταθμού, διασφαλίζεται η διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου του τόπου στις ακόλουθες περιοχές.

Επιπλέον, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ δύναται να δοθεί συγκατάθεση για την υλοποίηση σχεδίου ή έργου σε περιοχή κοινοτικής σημασίας από τις αρμόδιες αρχές μόνο εφόσον υπάρχει σε μεγάλο βαθμό η βεβαιότητα ότι η εν λόγω πρωτοβουλία δεν θα επηρεάσει την περιοχή σε σχέση με την ακεραιότητά της. Εάν τα συμπεράσματα είναι αρνητικά, θα πρέπει να εφαρμόζεται η αρχή της προφύλαξης και να ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 6: αν δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθεί ότι δεν θα προκύψουν αρνητικές επιπτώσεις, το σχέδιο μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο αν δεν υπάρχουν

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

εναλλακτικές λύσεις και αν υπάρχουν επιτακτικοί λόγοι υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος.

Πιο συγκεκριμένα, η παράγραφος 4 του άρθρου 6 αναφέρει: *«Εάν, παρά την αρνητική εκτίμηση των επιπτώσεων και ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, ένα σχέδιο πρέπει να πραγματοποιηθεί για άλλους επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημοσίου συμφέροντος, περιλαμβανομένων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως, το κράτος μέλος λαμβάνει αντισταθμιστικά μέτρα ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής του Natura 2000 ... Όταν ο τόπος περί του οποίου πρόκειται είναι τόπος όπου ευρίσκονται ένας τόπος φυσικού οικοτόπου προτεραιότητας ή/και ένα είδος προτεραιότητας είναι δυνατόν να προβληθούν μόνον επιχειρήματα σχετικά με την υγεία ανθρώπων και τη δημόσια ασφάλεια ή σχετικά με θετικές συνέπειες πρωταρχικές σημασίας»*

Συνοψίζοντας, λαμβάνοντας υπ' όψη ότι:

- η χρήση του χώρου από το Μαυρόγυπα και το Όρνιο είναι συστηματική, με σημαντική συχνότητα διελεύσεων (~5,24 και 5,26 διελεύσεις ανά 10 ώρες καταγραφών, αντίστοιχα)
- η προτεινόμενης περιοχής χωροθέτησης του υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ περιλαμβάνει (εντός της ΠΕΠ και σε εγγύτητα με αυτήν) κρίσιμο ενδιαίτημα κούρνιας για το Μαυρόγυπα και το Όρνιο
- η πυκνότητα των αδειοδοτημένων/υφιστάμενων έργων στο Β-ΒΑ τμήμα της ΠΕΠ είναι υψηλή με Α/Γ σε συνέχεια/ επαλληλία (και με τον υπό μελέτη ΑΣΠΗΕ) και περιορισμένο αριθμό ελεύθερων λοφοσειρών (στην περιοχή μελέτης εντοπίζονται 158 Α/Γ με άδεια λειτουργίας, 32 με άδεια εγκατάστασης και 19 στο στάδιο ΑΕΠΟ με την πλειονότητα αυτών να χωροθετείται στο ΝΑ τμήμα της ΖΕΠ, όπου χωροθετείται και ο υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ, ενώ στο ΝΑ άκρο της περιοχής μελέτης, εντοπίζονται 3 ΑΣΠΗΕ με άδεια λειτουργίας (σε εγγύτητα μεταξύ τους) με 49 Α/Γ συνολικά (οι 34 εντός των ορίων της περιοχής μελέτης) και σε ακτίνα 7-10km εντοπίζονται 3 μικροί ΑΣΠΗΕ με άδεια εγκατάστασης (17 Α/Γ συνολικά))
- ο υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ χωροθετείται στο νότιο άκρο δύο σειρών Α/Γ που εκτείνονται σε επαλληλία, σε μήκος περίπου 2,5χλμ (3,6χλμ αν ληφθεί υπ' όψη και ο ΑΣΠΗΕ «Σαρακατσαναίικα» που έχει λάβει άδεια εγκατάστασης) και 9χλμ, αντίστοιχα, και εκτιμάται ότι θα συνεισφέρει στις υφιστάμενες σωρευτικές επιπτώσεις ως επιπλέον φραγμός ανάσχεσης
- η σωρευτική θνησιμότητα που εκτιμάται αν τα επίπεδα θνησιμότητας που υπολογίζονται στη μελέτη (0.048-0.12 και 0,21-0,22 για το Μαυρόγυπα και το Όρνιο, αντίστοιχα) προστεθούν στη θνησιμότητα που εκτιμάται συνολικά για το σύνολο των εν λειτουργία ΑΣΠΗΕ στην ευρύτερη περιοχή της Θράκης (5,59 άτομα/έτος (Vasilakis et al., 2017)) οδηγεί σε συνολική απώλεια του πληθυσμού μεγαλύτερη του 5%

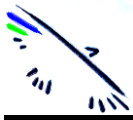

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

- η προτεινόμενη περιοχή χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ βρίσκεται εντός μίας από 4 τις επικράτειες Χρυσαιτού που εντοπίζονται στην περιοχή μελέτης, ενώ οι άλλες 3 βρίσκονται σε σημαντική εγγύτητα με αδειοδοτημένα ή υφιστάμενα έργα (WWF 2013), συμβάλλοντας σημαντικά στις σωρευτικές επιπτώσεις προσκρούσεων ή/και όχλησης από το σύνολο των έργων
- άλλα τρία σημαντικά είδη αρπακτικών πουλιών (Φιδαετός, Σφηκιάρης και Κραυγαετός) παρατηρήθηκαν στην περιοχή χωροθέτησης με αξιολογή συχνότητα, ενώ για το Φιδαετό εκτιμάται σωρευτική απώλεια ενδιαιτημάτων της περιοχής μελέτης της τάξης του ~6.7% της έκτασής τους
- η προτεινόμενη εγκατάσταση αυτοματοποιημένου συστήματος αποτροπής προσκρούσεων δεν διασφαλίζει την αποφυγή προσκρούσεων, ενώ αναμένεται να οδηγήσει σε εκτόπιση των τριών ειδών (Μαυρόγυπα, Όρνιου και Χρυσαιτού) από κρίσιμα ενδιαιτήματα

θεωρούμε ότι **δε μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο ύπαρξης σημαντικών επιπτώσεων, ούτε και υπάρχει σε μεγάλο βαθμό η βεβαιότητα ότι η το εν λόγω έργο δεν θα επηρεάσει την περιοχή σε σχέση με την ακεραιότητά της.** Αντιθέτως, εκτιμάται ότι η εγκατάσταση του υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ, αναμένεται να πλήξει σημαντικά την ακεραιότητα (integrity) του τόπου, καθώς εκτιμάται ότι το έργο θα επηρεάσει σημαντικά τα ενδιαιτήματα των ειδών (εκτόπιση) και τους πληθυσμούς τους (θνησιμότητα λόγω πρόσκρουσης).

Με βάση τα παραπάνω, γνωμοδοτούμε αρνητικά για τη εγκατάσταση του ΑΣΠΗΕ στη θέση «Σαρακατσαναίικα II».

Βιβλιογραφία

Δημαλέξης, Τ., Καστρίτης, Θ., Μανωλόπουλος, Α., Κορμπέτη, Μ., Φριτς, Γ., Saravia Mullin, V., Ξηρουχάκης, Σ. & Δ. Μπούσμπουρας. 2010. Προσδιορισμός και χαρτογράφηση των ορνιθολογικά ευαίσθητων στα αιολικά πάρκα περιοχών της Ελλάδας. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Αθήνα, 126 σελ

Λεγάκης, Α., Μαραγκού, Π., 2009. Το κόκκινο βιβλίο των απειλούμενων ζώων της Ελλάδας. Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Αθήνα.

Brown, M.J., Linton, E. & E. Rees. 1992. Causes of mortality among wild swans in Britain. *Wildfowl* 43: 70-79.

Carrete, M., Sanchez-Zapata, J., Benitez, J., Lobon, M., Montoya, F. & J. Donazar. 2011. Mortality at wind farms is positively related to large-scale distribution and aggregation in griffon vultures. *Biological Conservation* 145: 102-108

Drewitt A.L. & R. Langston. 2006. Assessing the impacts of wind farms on birds. *Ibis* 148: 29–42

European Commission. 2011. Wind energy developments and Natura 2000 – guidance document

Hardey, J., Crick, H., Wernham, C., Riley, H., Etheridge, B. & D. Thompson. 2009. Raptors: a field guide for surveys and monitoring. Second edition, Stationary office, Edinburgh

Martin, G., Portugal, S. & C. Murn. 2012. Visual fields, foraging and collision vulnerability in Gyps vultures. *Ibis* 154: 626-631

Masden, E., Fox, A., Furness, R., Bullman, R. & D. Haydon. 2009. Cumulative impact assessments and bird/wind farm interactions: Developing a conceptual framework. *Environmental Impact Assessment Review* 30: 1-7

Pearce-Higgins, J., Stephen, L., Langston, R., Bainbridge, I. & R. Bullman. 2009. The distribution of breeding birds around upland wind farms. *Journal of Applied Ecology* 46: 1323-1331

Ruiz, C., Schindler, S. & K. Poirazidis. 2005. Impact of wind farms on birds in Thrace, Greece. Technical Report, 2005. WWF Greece, Athens. 43 pp

Rydell, J., Engstrom, H., Hedenstrom, A., Larsen, J., Pettersson, J. & M. Green. 2012. The effect of wind power on birds and bats – A synthesis. Report 6511, Swedish Environmental Protection Agency

Stevens, T., Hale, A., Karsten, K. & V. Bennett. 2013. An analysis of displacement from wind turbines in a wintering grassland bird community. *Biodiversity and Conservation* 22: 1755-1767

Strickland, M., Arnett, W., Erickson, D., Johnson, G., Johnson, M., Morrison, J., Shaffer, J. & W. Warren-Hicks. 2011. Comprehensive guide to studying wind energy/wildlife interactions. Prepared for the National Wind Coordinating Collaborative, Washington D.C., USA.

Tome, R., Canario, F., Leitao, A., Pires, N., Teixeira, I., Cardoso, P. & M. Repas. 2011. Radar detection and turbine stoppage: reducing soaring bird mortality at wind farms. In: May, R. & K. Bevinger. (eds.). Proceedings, Conference on wind energy and wildlife impacts, 2-5 May 2011, Trondheim, Norway

Tome, R., Leitao, A., Canario, F., Pires, N., Rosario, I. & P. Cardoso. 2012. Barrier effects and collision risk: does every soaring bird species react similarly to a wind farm? In: Edited. I Congreso Iberico sobre Energia eolica y Conservacion de la fauna. Congress Proceedings. Jerez 12-14 January 2012

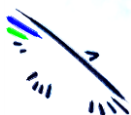
Vasilakis, D.P., Whitfield, D.P., Kati, V., 2017. A balanced solution to the cumulative threat of industrialized wind farm development on cinereous vultures (*Aegypius monachus*) in south-eastern Europe. *PLoS One* 12, e0172685. doi:10.1371/journal.pone.0172685

WWF Ελλάς. 2013. Αιολικά πάρκα στη Θράκη: Αναθεωρημένη πρόταση ορθής χωροθέτησης του WWF Ελλάς. Δαδιά – Αθήνα: Ιούλιος 2013.

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου
Παραρτήματα

Παράρτημα Ι: Αριθμός καταγραφών πουλιών στην περιοχή χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ «Σαρακατσαναίκα ΙΙ» ανά είδος πουλιού και ανά δορυφορικό πομπό

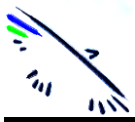
ΕΙΔΟΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΟΜΠΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΗΜΕΡΩΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΕΝΤΟΣ ΠΕΠ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΗΜΕΡΩΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΣΤΗ ΖΩΝΗ Α
ΜΑΥΡΟΥΓΓΑΣ	161645	7	
	161646	6	
	161647	3	
	161649	16	1
	161652	12	1
	4792	15	1
	4793	40	10
	4794	33	1
	4795	122	11
	4796	12	
	4797	48	5
	4798	70	6
	4799	61	5
	48533691404	20	2
	48536500851	9	
	48536500976	2	
	48570880725	1	
	48570880725B	3	
	48797731464	12	1
	48797731469	17	1
	48797731481	7	2
	48797731499	26	3
	48797731502	4	1
	48797731505	7	1
	48797731505B	1	
	48797731661	10	1
	48797731666	2	
	48797731875	7	
	48797731895	1	
	48797731977	6	
	48797731982	1	
	48797732630	4	
	48797732637	3	

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

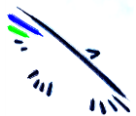
	48797732637B	1	1
ΌΠΝΙΟ (LIFE RE-VULTURES)	5629	16	2
	5630	11	1
	5633	11	1
	5634	9	
	5635	229	16
	5636	19	
	5638	9	1
	5640	2	
	5641	20	
	161647	3	
	48570880725	3	
	48797731481	7	2
48797731666	2		
ΌΠΝΙΟ (FWFF)	171055	7	1
	171059	14	2
	171060	1	
	171061	7	
	171062	2	
	171062	2	
	171064	7	1
	B2A-Tag	1	
	K5L	14	

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

ωδικός πομπού	Μήνας															
	4/2018	5/2018	6/2018	7/2018	8/2018	9/2018	10/2018	11/2018	12/2018	1/2019	2/2019	3/2019	4/2019	5/2019	6/2019	7/2019
485788725												1				
4857887252			1	1	1											
48797731464				2	2	1		1						1		
48797731469	3				3	3	3	3						1		
48797731481					2											
48797731499				2	7											
4879773152		1	1		2											
4879773155		1	1	5												
48797731552					1											
48797731661	1	1		1	1					1		4	1			
48797731666						2										
48797731875																
48797731895																
48797731977			1	1	3	1										
48797731982																
4879773263		1					2							1		
48797732637		2														
487977326372												1				
Σύνολο	34	28	36	44	62	32	17	19	5	2	5	21	16	34	12	8

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

Εισήγηση του θέματος 5. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης περιβάλλοντος για την τροποποίηση του υφιστάμενου έργου «Γραμμή μεταφοράς 150kV σύνδεσης αιολικού πάρκου «ΚΕΡΒΕΡΟΣ – Σύστημα μεταφοράς και υποσταθμός ανύψωσης τάσης 20/150kV στη θέση «ΚΕΧΡΟΣ», στο Δήμο Αρριανών, Π.Ε. Ροδόπης», ως προς την επέκταση του υποσταθμού και του γηπέδου εγκατάστασης και της μελέτης ειδικής οικολογικής αξιολόγησης του συνόλου του έργου (εισηγήτρια Σ. Ζακκάκ)

1. Γενικά στοιχεία

Το αντικείμενο της μελέτης αφορά στην τήρηση της διαδικασίας που προβλέπεται από τα άρθρα 6 και 11 του Ν.4014/2011 (ΦΕΚ 209 Α΄) για την τροποποίηση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ):

1. της Γραμμής Μεταφοράς (Γ.Μ.) Υψηλής Τάσης ηλεκτρικής ενέργειας 150kV η οποία συνδέει τον Υποσταθμό Ανύψωσης Τάσης 20/150kV 40/50 MVA του αιολικού πάρκου (Α/Π) 'ΚΕΡΒΕΡΟΣ' με το Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας και ειδικότερα τη Γ.Μ. Υψηλής Τάσης 150kV «Ίασμος– Ορεσιάδα»

2. του Υποσταθμού (Υ/Σ) 150kV 40/50 MVA του Α/Π «ΚΕΡΒΕΡΟΣ»

Το αδειοδοτημένο έργο αφορά σε Υποσταθμό (Υ/Σ) 150kV 40/50 MVA και σε Γραμμή Μεταφοράς (Γ.Μ.) Υψηλής Τάσης ηλεκτρικής ενέργειας 150kV η οποία συνδέει τον Υποσταθμό Ανύψωσης Τάσης 20/150kV 40/50 MVA του αιολικού πάρκου (Α/Π) 'ΚΕΡΒΕΡΟΣ' με το Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας και ειδικότερα τη Γ.Μ. Υψηλής Τάσης 150kV «Ίασμος – Ορεσιάδα».

Η αιτούμενη τροποποίηση ΑΕΠΟ αφορά σε νέα έργα που αποσκοπούν στην αναβάθμιση του υφιστάμενου Υποσταθμού (Υ/Σ) με σκοπό τη σύνδεση του νέου Α/Π «ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑΪΚΑ» ισχύος 4MW και ειδικότερα:

- Επέκταση του γηπέδου εγκατάστασης του υφιστάμενου Υ/Σ με ταυτόχρονη επέκταση του οικίσκου ελέγχου παραγωγής (πινακοστάσιο Μέσης Τάσης) με προσθήκη επιπλέον πινάκων Μ.Τ. και εγκατάσταση μετρητικών διατάξεων σε κάθε πίνακα Μ.Τ.

Η ευρύτερη έκταση που καταλαμβάνει ο σταθμός επεκτείνεται και από συνολικού εμβαδού 14,997 στρ. που ήταν αρχικά, ο Υ/Σ θα καταλαμβάνει πλέον 17,957στρ. Η Γραμμή Μεταφοράς (Γ.Μ.) Υψηλής Τάσης (Υ.Τ.) ηλεκτρικής ενέργειας 150kV η οποία συνδέει τον Υποσταθμό Ανύψωσης Τάσης 20/150kV 40/50 MVA του αιολικού πάρκου (Α/Π) 'ΚΕΡΒΕΡΟΣ' με το Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας και ειδικότερα τη Γ.Μ. Υ.Τ. 150kV «Ίασμος – Ορεσιάδα» δεν υφίσταται καμία τροποποίηση.

Το έργο χωροθετείται εντός της ΖΕΠ **GR1130011 – Κοιλιάδα Φιλιούρη** με είδη χαρακτηρισμού τα παρακάτω: Μαυρόγυπας (*Aegypius monachus*), Ασπροπάρης (*Neophron percnopterus*), Χρυσαιτός (*Aquila chrysaetos*), Φιδαετός (*Circaetus gallicus*), Όρνιο (*Gyps fulvus*), Μεσαίος δρυοκολάπτης (*Dendrocopos medius*), Βαλκανικός δρυοκολάπτης (*Dendrocopos syriacus*), Βλαχοτσιχλονο (*Emberiza hortulana*), Αετομάχος (*Lanius collurio*) και Δρυομυγοχάφτης (*Ficedula semitorquata*). **Οι γραμμές μεταφοράς**

ηλεκτρικής ενέργειας αποτελούν μία από τις βασικές απειλές που αντιμετωπίζουν τα αρπακτικά πουλιά στην περιοχή μελέτης, αλλά και στις γειτονικές ΖΕΠ.

Η περιοχή χωροθέτησης της γραμμής Υ/Τ και του ΥΣ «Κέρβερος» εμπίπτει στη “**Ζώνη αποκλεισμού**” σύμφωνα με την αναθεωρημένη πρόταση ορθής χωροθέτησης αιολικών πάρκων στη Θράκη του WWF Ελλάς (2013). Ειδικά σε σχέση με το Μαυρόγυπα, σύμφωνα με πρόσφατα δημοσιευμένα μελέτη, η χωροθέτηση του έργου γίνεται σε ζώνη υψηλής ευαισθησίας (**Βασική περιοχή-Ζώνη 3**) (Vasilakis et al., 2017) (Εικόνα 1 &2).

2. Αξιολόγηση χρήσης της περιοχής χωροθέτησης της γραμμής Υ/Τ και του ΥΣ «Κέρβερος» από τα αρπακτικά πουλιά

Τα στοιχεία που παρατίθενται στην ΕΟΑ έχουν προκύψει από έρευνα πεδίου που έλαβε μέρος την περίοδο της εαρινής και φθινοπωρινής μετανάστευσης και την αναπαραγωγική περίοδο τα έτη 2008 και 2010, την περίοδο διαχείμασης το 2014 και την περίοδο Απριλίου-Σεπτεμβρίου 2018.

Ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου, στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος «Προστασία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης - Σουφλίου» του ΕΠΠΕΡΑΑ, έχει προμηθευτεί οκτώ δορυφορικούς πομπούς, υψηλής χρονικής συχνότητας, με σκοπό την καταγραφή των μετακινήσεων των ατόμων Μαυρόγυπα διαφόρων ηλικιών, έτσι ώστε να αποτυπωθούν οι βασικοί διάδρομοι μετακίνησης του είδους, οι κύριες περιοχές τροφοληψίας και κούρνιας του κοκ. Απώτερος στόχος είναι ο αποτελεσματικότερος σχεδιασμός των διαχειριστικών δράσεων για την προστασία του είδους. Ο αριθμός των πομπών αντιστοιχεί περίπου στο 6.5% του πληθυσμού. Οι πομποί αυτοί καταγράφουν τη θέση του πουλιού κάθε 3 λεπτά (υψηλής χρονικής συχνότητας) με αποτέλεσμα να παρέχουν υψηλή ακρίβεια στην αποτύπωση των διαδρόμων μετακίνησης. Οι ώρες λειτουργίας τους κατά τους χειμερινούς μήνες είναι 06:00-19:00, ενώ κατά τους θερινούς είναι 05:00-21:00, καθώς τα πουλιά κινούνται τις ώρες που έχει φως. Παράλληλα, χρησιμοποιήθηκαν δεδομένα από 27 Μαυρόγυπες, στους οποίους έχουν τοποθετηθεί πομποί από το Φορέα Διαχείρισης, στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE «Conservation of Black and Griffon vultures in the cross-border Rhodopes mountains» (LIFE RE-VULTURES - LIFE14 NAT/NL/000901 – A2), στο οποίο ο ΦΔ συμμετέχει ως εξωτερικός συνεργάτης και το οποίο χρηματοδοτείται κατά 75% από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (LIFE NATURE). Οι πομποί αυτοί καταγράφουν τη θέση του πουλιού κάθε μία ώρα. Στο σύνολό τους, οι παραπάνω πομποί, μέχρι την 13^η Ιουλίου 2019, οπότε και ανακτήθηκαν τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για τη γνωμοδότηση επί της ΕΟΑ, είχαν συμπληρώσει 654 ημέρες καταγραφών (ΜΟ ημερών λειτουργίας ανά πομπό) ή 1020 διακριτές ημέρες και ο μέσος χρόνος λήψης στοιχείων από κάθε πομπό ανά ημέρα ήταν 14,5 ώρες. Στο πλαίσιο του παραπάνω προγράμματος LIFE έχουν τοποθετηθεί 29 δορυφορικοί πομποί από την οργάνωση BSPB και σε Όρνια που αναπαράγονται στη Βουλγαρία (9 από τους οποίους καταγράφουν τη θέση του πουλιού κάθε 5 λεπτά - υψηλής χρονικής συχνότητας). Στο σύνολό τους, οι παραπάνω πομποί, μέχρι την 13^η

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

Ιουλίου 2019, οπότε και ανακτήθηκαν τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για τη γνωμοδότηση επί της ΕΟΑ, είχαν συμπληρώσει 506,52 ημέρες καταγραφών (ΜΟ ημερών λειτουργίας ανά πομπό) ή 1121 διακριτές ημέρες. Αν και οι πομποί συλλέγουν δεδομένα καθ' όλη τη διάρκεια του 24ώρου, ως μέσος ημερήσιος χρόνος καταγραφών θεωρούνται οι 14,5 ώρες κατά τις οποίες τα πουλιά είναι δραστήρια. Τα δεδομένα αυτά διατέθηκαν στο Φορέα Διαχείρισης με σκοπό την ακριβέστερη αποτίμηση των επιπτώσεων του υπό εξέταση έργου. Στους χάρτες που παρουσιάζονται, για την οπτική αποτύπωση των μετακινήσεων χρησιμοποιήθηκαν μόνο τα δεδομένα των πομπών υψηλής χρονικής συχνότητας, τα οποία αποτυπώνουν με σχετική ακρίβεια τις διαδρομές που ακολουθούν τα πουλιά.

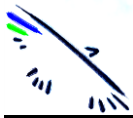
Τα δεδομένα από τους παραπάνω πομπούς εξετάστηκαν προσεκτικά και συμπληρωματικά αυτών που παρουσιάζονται στη μελέτη, μετά από στάθμισή τους, έτσι ώστε να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα σε σχέση με τη χρήση της προτεινόμενης περιοχής χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ από τα δύο παραπάνω είδη και την εκτίμηση των επιπτώσεων.

2.1 Μαυρόγυπας και Όρνιο

Ο Μαυρόγυπας, που διατηρεί σημαντικό πληθυσμό στη Θράκη (~2% του πληθυσμού στην ΕΕ25), καταγράφηκε συνολικά 6 φορές εντός της Π.Ε.Π. (μεμονωμένα άτομα), σε απόσταση κυρίως από 0m ως 160m από την όδευση της ΓΜ ΥΤ και σε ύψος πτήσης άνω των 90m, κατά πολύ μεγαλύτερο, δηλαδή, από αυτό της ΓΜ ΥΤ (η οποία φτάνει σε ανώτατο ύψος περί τα 33m πάνω από το έδαφος). Οι διελεύσεις του είδους εντός της Π.Ε.Π. παρατηρήθηκαν τις 6 εκ των 26 ημερών εργασίας πεδίου που κάλυψαν το έτος 2018 (εντός και εκτός της Π.Ε.Π.) και οι παρατηρήσεις αυτές αφορούν στους μήνες Απρίλιο, Μάιο, Ιούλιο, Αύγουστο και Οκτώβρη.

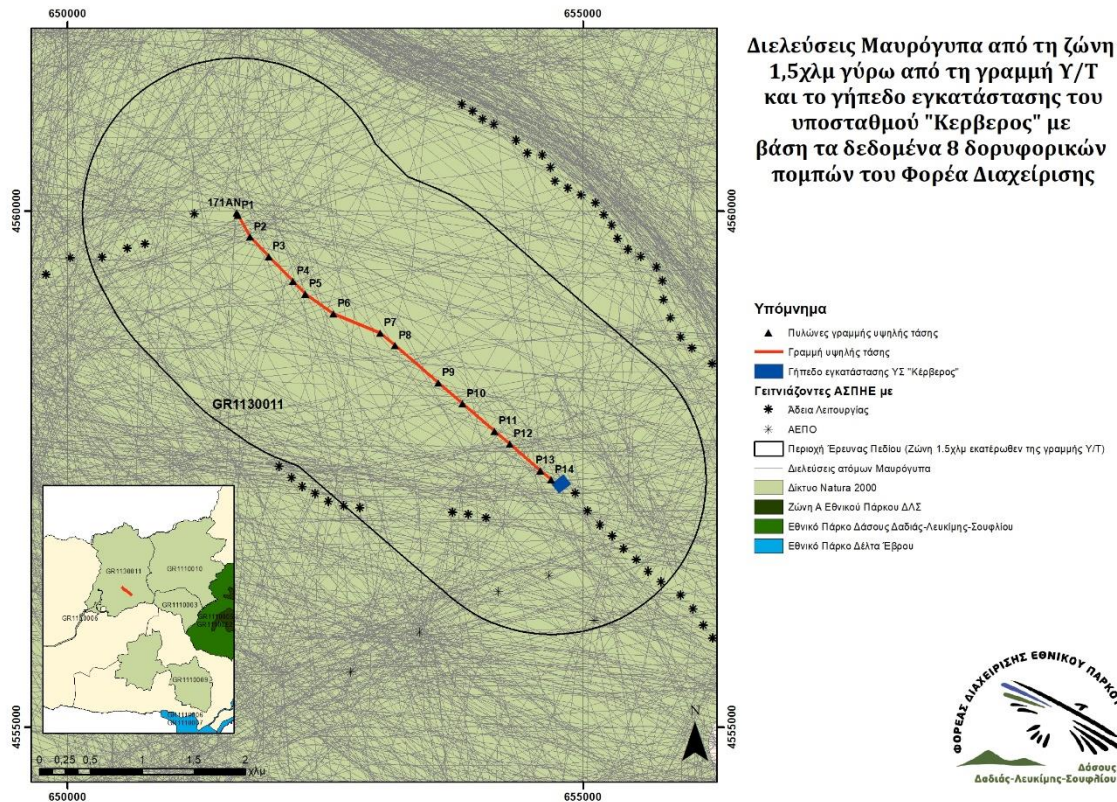
Για το Όρνιο (είδος ευαίσθητο σε επιπτώσεις προσκρούσεων με βάση και τη βιβλιογραφία), ο ελληνικός πληθυσμός αποτελεί το ~1% του πληθυσμού της ΕΕ25, ενώ ο πληθυσμός της ηπειρωτικής Ελλάδας θεωρείται ως Κρισίμως κινδυνεύον (Κόκκινο Βιβλίο), σε αντίθεση με τους νησιωτικούς πληθυσμούς (κυρίως Κρήτη) που έχουν ανοδική τάση. Το είδος παρατηρήθηκε συνολικά 4 φορές εντός της Π.Ε.Π., από 1 έως 3 άτομα, σε απόσταση κυρίως άνω των 300m από την όδευση της ΓΜ ΥΤ και σε ύψος πτήσης άνω των 60m, κατά πολύ μεγαλύτερο, δηλαδή, από αυτό της ΓΜ ΥΤ (η οποία φτάνει σε ανώτατο ύψος περί τα 33m πάνω από το έδαφος). Οι διελεύσεις του είδους εντός της Π.Ε.Π. παρατηρήθηκαν τις 3 εκ των 26 ημερών εργασίας πεδίου που κάλυψαν το έτος 2018 (εντός και εκτός της Π.Ε.Π.) και οι παρατηρήσεις αυτές αφορούν στους μήνες Απρίλιο, Ιούλιο και Οκτώβρη. Παρατηρήθηκαν ενδείξεις ότι το είδος μπορεί να κουνιάζει σε θέσεις στα όρια στα Ν και ΝΔ (πχ. πλησίον των θέσεων Σταυραετός και Γλάρος).

Σύμφωνα με τα δεδομένα τηλεμετρίας, ο Μαυρόγυπας φαίνεται να διέρχεται τακτικά μεταξύ των πυλώνων Ρ1-Ρ2 και Ρ11-Ρ14 (Εικόνα 1). Όσον αφορά το Όρνιο, οι διελεύσεις φαίνεται να κατανέμονται ομοιόμορφα καθ' όλο το μήκος της γραμμής Υ/Τ,

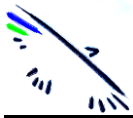

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

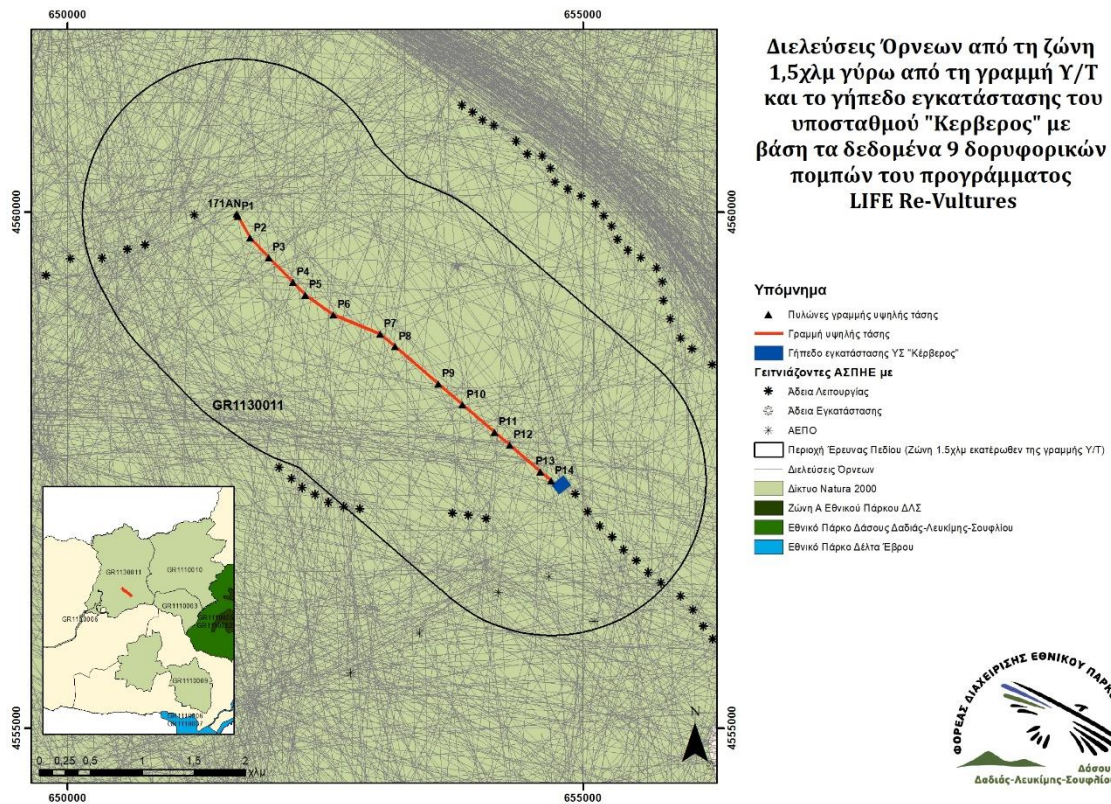
όντας ελαφρώς αυξημένες μεταξύ των πυλώνων P11-P14 (Εικόνα 2). Και για τα δύο είδη, οι περιοχές 3χλμ δυτικά της γραμμής Υ/Τ, 2χλμ νότια και 2χλμ ανατολικά του υποσταθμού χρησιμοποιούνται περιστασιακά ως για roost.

Εικόνα 12: Διελεύσεις Μαυρόγυπα στην ευρύτερη περιοχή χωροθέτησης της γραμμής Υ/Τ και του γηπέδου εγκατάστασης του ΥΣ «Κέρβερος» με βάση τα δεδομένα 8 δορυφορικών τομών του Φορέα Διαχείρισης

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

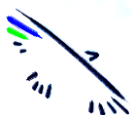

Εικόνα 13: Διελεύσεις Όρνεων στην ευρύτερη περιοχή χωροθέτησης της γραμμής Υ/Τ και του γηπέδου εγκατάστασης του ΥΣ «Κέρβερος» με βάση τα δεδομένα 9 δορυφορικών πομπών του προγράμματος LIFE Re-Vultures

2.2 Άλλα αρπακτικά πουλιά

Κατά τις καταγραφές πεδίου (2008, 2010, 2014), ο **Χρυσαιτός** παρατηρήθηκε σε 3 περιπτώσεις στα νότια και νοτιοανατολικά της Π.Ε.Π. ενώ κατά τις καταγραφές του 2018 καταγράφηκαν, επίσης, 3 κινήσεις συνολικά εντός της Π.Ε.Π.. Γενικά, το είδος δεν παρουσίασε ιδιαίτερη δραστηριότητα και συχνότητα εμφάνισης στην ευρύτερη περιοχή μελέτης. Το είδος φαίνεται να φωλιάζει εκτός της περιοχής έρευνας πεδίου, αλλά παρατηρήθηκε εντός αυτής με χαμηλή συχνότητα, και καθόλου στη ζώνη Α, οπότε ενδέχεται να προκύπτουν χαμηλής σημαντικότητας επιπτώσεις.

Κατά τις καταγραφές πεδίου (2008, 2010, 2014) παρατηρήθηκε σχετικά χαμηλός αριθμός και συχνότητα διελεύσεων για το **Φιδαιτό**, με τις περισσότερες να σχετίζονται με κινήσεις τροφοληψίας, νοτιότερα της Π.Ε.Π. Το έτος 2018 ο Φιδαιτός καταγράφηκε σε 4 συνολικά διελεύσεις εντός της Π.Ε.Π.. Ενδείξεις πιθανού φωλιάσματος εντοπίστηκαν κατά την άνοιξη του 2018 εκτός της Π.Ε.Π., στα νότια - νοτιοανατολικά, όπου παρατηρήθηκε σε 2 περιπτώσεις ζευγάρι να γυροπετάει με φωνές. Δεν

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

εντοπίστηκαν άλλες ενδείξεις φωλιάσματος εκεί το επόμενο διάστημα (αλλά εκτιμάται ότι είναι αρκετά πιθανόν να υπάρχει θέση φωλιάσματος σε αυτή την κοιλάδα ή σε εγγύτητα στα ανατολικά ή νότια στις πλαγιές/ κοιλάδες).

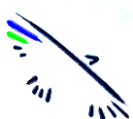
Ο **Σφηκιάρης** δεν είχε παρατηρηθεί κατά τις παλαιότερες καταγραφές (2008/2010/2014) ενώ παρατηρήθηκε σταθερά κατά την άνοιξη/ καλοκαίρι του 2018 και φαίνεται ότι εντοπίζεται ζευγάρι χωρίς ισχυρές ενδείξεις ή θέσεις φωλιάσματος αλλά με βάση τη διασπορά των παρατηρήσεων (και την καταγραφή και ζευγαριού σε κάποιες περιπτώσεις) είναι πιθανό στην έκταση της πιθανολογούνται 1-2 επικράτειες του είδους στα νότια. Εντός της Π.Ε.Π. καταγράφηκε την καλοκαιρινή περίοδο και τις αρχές του φθινοπώρου σε συνολικά 5 διελεύσεις, από 1 ή 2 άτομα, και όλες στο νοτιοανατολικό τμήμα αυτής.

Τέλος, ο **Μαυροπελαργός** είχε παρατηρηθεί σε μία μόλις περίπτωση κατά τις παλαιότερες καταγραφές (2008, 2010, 2014) ενώ το 2018 παρατηρήθηκε σε 4 περιπτώσεις σε πτήσεις στην Π.Ε.Π., κυρίως στο βόρειο τμήμα, στην κοιλάδα βόρεια του δυτικού τμήματος του Α/Π Κέρβερος. Δεν εντοπίστηκαν ενδείξεις φωλιάσματος σε κάποια θέση και είναι πιο πιθανό το είδος να παρατηρείται σε αυτή κυρίως σε διελεύσεις πάνω από αυτή. Οι 2 από τις 4 διελεύσεις που παρατηρήθηκαν ήταν κοντά στον υφιστάμενο ΑΣΠΗΕ Άσπρη Πέτρα, περιοχή όπου αναφερόταν παλαιότερα επικράτεια του είδους από τους Ruiz et al (2005). Συνεπώς είναι πιθανό τα άτομα που παρατηρήθηκαν να σχετίζονται με τη συγκεκριμένη επικράτεια η οποία βρίσκεται σε μεγάλη απόσταση εκτός της Π.Ε.Π.. Πιθανολογείται τροφοληψία του είδους στα ρέματα νοτιότερα της Π.Ε.Π.. Εντός της Π.Ε.Π., καταγράφηκαν συνολικά 3 κινήσεις ενός ατόμου για το έτος 2018, σε ύψος πτήσης άνω των 100m.

3. Εκτίμηση επιπτώσεων

Έρευνες σε αρπακτικά πουλιά έχουν δείξει ότι το ρίσκο πρόσκρουσης με γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας είναι αυξημένο σε ανοικτά ενδιαιτήματα που χρησιμοποιούνται για τροφοληψία και κοντά σε θέσεις που χρησιμοποιούνται για κούρνιασμα, όπου τα πουλιά πετούν σε χαμηλότερο ύψος (π. χ. Rollan et al., 2010). Δεδομένου ότι η περιοχή χωροθέτησης του έργου δε χρησιμοποιείται για κούρνια ή τροφοληψία από τους γύπες, αλλά για διέλευση, η οποία συνήθως γίνεται σε ύψος μεγαλύτερο από αυτό των πυλώνων, θεωρούμε, σε συμφωνία με την υπό εξέταση ΕΟΑ, ότι ενδέχεται να προκύπτουν χαμηλής / αμελητέας σημαντικότητας επιπτώσεις. Αντίστοιχα, χαμηλής σημαντικότητας επιπτώσεις εκτιμάται ότι ενδέχεται να προκύπτουν και για τα άλλα ειδών αρπακτικών πουλιών στην περιοχή.

Με βάση τα παραπάνω, γνωμοδοτούμε **θετικά** για την τροποποίηση του υφιστάμενου έργου «Γραμμή μεταφοράς 150kV σύνδεσης αιολικού πάρκου «ΚΕΡΒΕΡΟΣ – Σύστημα μεταφοράς και υποσταθμός ανύψωσης τάσης 20/150kV στη θέση «ΚΕΧΡΟΣ», στο Δήμο Αρριανών, Π.Ε. Ροδόπης», ως προς την επέκταση του υποσταθμού και του γηπέδου

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου

εγκατάστασης, με τους επιπρόσθετους (σε αυτούς που αναφέρονται στη μελέτη) όρους:

1. Οι εργασίες κατασκευής να πραγματοποιηθούν εκτός περιόδου αναπαραγωγής για τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ (δηλαδή μετά το τέλος Ιουλίου και πριν την 1^η Μαρτίου) και
2. να σημειωθεί το καλώδιο γείωσης της γραμμής Υ/Τ σε όλο το μήκος του με spiral strips ή αιωρούμενους μονωτήρες μεγάλου μεγέθους για αποφυγή πρόσκρουσης

Βιβλιογραφία

- Rollan, À., Real, J., Bosch, R., Tintó, A., Hernández-Matías, A., 2010. Modelling the risk of collision with power lines in Bonelli's Eagle *Hieraaetus fasciatus* and its conservation implications. *Bird Conserv. Int.* 20, 279–294. doi:10.1017/S0959270910000250
- Ruiz, C., Schindler, S. & K. Poirazidis. 2005. Impact of wind farms on birds in Thrace, Greece. Technical Report, 2005. WWF Greece, Athens. 43 pp
- Vasilakis, D.P., Whitfield, D.P., Kati, V., 2017. A balanced solution to the cumulative threat of industrialized wind farm development on cinereous vultures (*Aegypius monachus*) in south-eastern Europe. *PLoS One* 12, e0172685. doi:10.1371/journal.pone.0172685
- WWF Ελλάς. 2013. Αιολικά πάρκα στη Θράκη: Αναθεωρημένη πρόταση ορθής χωροθέτησης του WWF Ελλάς. Δαδιά – Αθήνα: Ιούλιος 2013.